

humanitas

Vol. III

IMPRENSA DA UNIVERSIDADE DE COIMBRA
COIMBRA UNIVERSITY PRESS

FACULDADE DE LETRAS DA UNIVERSIDADE DE COIMBRA

INSTITUTO DE ESTUDOS CLÁSSICOS

HVMANITAS

VOLUME III

COIMBRA

M C M L - M C M L I

Achillis Statii lectiones atque emendationes Catullianae

Editores Catulli antiquissimi nihil aliud nisi typis aliquem librum manu scriptum uel impressum descripserunt: in iis primus ante a. 1472 (neque enim anni neque loci exstat mentio), cuius editio uere princeps sed a recentioribus ((antiquissima) appellatur; deinde alias Venetiis a. 1472 editionem fecit, quae falso «princeps» postea dicta est: hanc ibidem iterauerunt a. J475 ; eadem ratione Catullus paulo emendatior editus est Parmae a.1473, bis Regii Lepidi a.1481. Emendationem uero Catullianam auspicatus est Ioannes Calphurnius Brixianus, qui editionem Venetam alteram, nullo adhibito libro, hic illic emendauit et a. 1481 Vicentinis impressoribus tradidit; tum Antonius Parthenius Lacisius Veronensis (scilicet Lacisiae natus in litore Benaci) primus commentario Catulli carmina instruxit, qui Brixiae prodiit a.1485 (ibidem a.i486, Venetiis a.1487, 1491, i4q3, 1496, 1500, 1520). Vt editionem praetermittam Regiensem a. 1487, in qua nihil noui est, commentarius alter a Palladio Fusco Patauino conscriptus Venetiis editus est a. 1494 (ibidem 1500, 1520). Sed et Calphurnio et Parthenio et Palladio longe praestitit Hieronymus Auantius Veronensis, cuius *Emendationes* impressae sunt Venetiis separatim a. 1494, cum commentariis Parthenii et Palladii a. 1500 et 1520. Idem librum correxit, quem edidit Aldus Venetiis a. 1502 (haec est Aldina I), eundem renouauit a. 1515 (haec est Aldina II), tertium curauit edendum Venetiis apud Trincauellum a. 1534 ^{aut} paulo post. Tertius post Parthenium et Palladium commentarius scriptus est ab Alexandro Cjuarino Baptistae f. Guarini Veronensis n.Ferrariensi ; quartus a Marco Antonio Mureto Lemouicensi ; uterque editus est Venetiis, alter a.1521, alter a.1554. In utroque, ut in prioribus, «ueteres» libri memorantur, sed et raro et

temere, nulla praeterea (si Guarinum partim excipias) addita auctoritate, ut summum in illis quidem doctissimis atque acutissimis uiris iudicium, ars uero nulla fuisse uideatur.

Iudicium arte cumulauit Achilles Statius Lusitanus: illa dico arte, quam docuerant Politianus Victorius Turnebus. Nam in *Commentario*, quem edidit a. 1566, tot in locis tam definite ueteres libros memorat confert interpretatur, ut et ii dignosci et agnosci possint, quod optime pertractauit Bertholdus Aloisius Vllman Chicaginiensis (#), et ex iis, quatenus a Statio memorati sunt, apparatus criticum, consuetudini nostrae congruentem, efficerere liceat.

Codices Statius quattuor continenter adhibuit, tris paucis tantum locis. Hi sunt:

«Vaticanus», ad LXIV 36-37: nunc Vaticanus Lat. 1608, quem Sixtus IV Romae describi iussit a. 1479, Bibliothecae Vaticanae dedit; memoratur in indice eiusdem Bibliothecae a. fere 1550;

«Marcelli Pont. Max. liber», ad LXVI 7; nunc Vaticanus Ottobonianus 1550, quem habuit Marcellus II a. 1555;

«Zanchi liber», ad CIV 4 et CXV 4: Basili Zanchi Bergomensis qui Romae obiit a. 1558 uel 1560; liber periit.

At illi :

«Patauinus»: nunc Patauii in Bibliotheca Capituli C. 77;

«Patauinus alter» periit, sed similis exstat Bononiensis Bibliothecae Vniuersitatis 2744; «Patauinus uterque» ad XLV 14; utrumque Statius cum Patauii degeret uidetur contulisse ;

«Maffei liber» siue «Achillis M.I.»: nunc Romanus, Vaticanus Ottobonianus 1829; habuit Statii amicus, Achilles Maffei, Vaticanae Basilicae canonicus, Veronensibus ortus maioribus ;

«meus» qui a Statio dicitur, periit, sed similes exstant Londonii Harleianus 4094 et Romae Vaticanus Lat. 3269.

Scripti sunt omnes, qui quidem aetatem tulerunt, s. XV exeunte, ineunte Romanus.

Apparatum uero ita constitui, ut primum lectiones utriusque

(#) *The identification of the manuscripts of Catullus cited in Statius' edition of 1566 A Dissertation... by Berthold Louis Ullman, published by the autor, University of Chicago, Chicago 1908 pp. 64.*

Aldinae et Guarinianae et Muretinae, quibus praecipue Statius usus est, exhiberem; deinde ipsas Statii lectiones, quas in textu reliquit, quas in lemmatis commentarii posuit, quas e codicibus descriptsit, quas defendit uel emendauit. Lectiones atque emendationes Iosephi Scaligeri addidi, non omnis, uerum eas tantum quae ad Statianas pertinerent: nam, cum Scaliger et Muretum et Statium nonnunquam tacitus carpat, operaे pretium est uidere quis e certamine uictor euadat.

Conspectus notarum :

A = utraque Aldina ;

A¹ = Aldina I : *Catullus Tibullus Propertius* (deest ancora cum delphine). *Valerii Catulli Veronensis ad Cornelium Nepotem libellus*, ff. 51 sine numeris; post Propertium: *Venetus in aedibus Aldi*, mense Ianuario MD II;

A² = Aldina II: *Catullus Tibullus Propertius* (ancora cum delphine). *Valerii et q s.*, ff. 42 ; post Propertium : *Venetiis in aedibus Aldi et Andreae socii*, mense martio MDXV;

B = codex Bononiensis Bibl Vniuers. 2744;

cdd. = codices Catulli qui exstant, uel omnes, uel uno paucisue exceptis, qui traditam lectionem corrupisse uideantur;

ed.ant. = editio antiquissima, quae facta est ante a. 1472;

G=Alexandri Guarini Ferrarensis in CV.Catullum Veronensem per Baptistam patrem emendatum Expositiones, Venetiis per Georgium de Rusconibus M^UXXI die xi Maii, ff. X-CXV-IY;

h = codex Londiniensis Harleianus 40,4;

M = *Catullus et in eum commentarius M.Antonii Mureti, Venetiis apud Paulum Vianutum Aldi sihujn MDLIII*, ff. 4⁻
-1342⁻.

mss = libri manuscripti, quos Statius contulit ;

o.mss. = omnes libri Statii, Patauini duo, Maffeianus (R), «meus» ;

P = «Patauin», codex Pat.Bibl.Cap.C.77 ;

R=«Maffei liber», codex Romanus, Yat.Ottobon. 1829;

S = *Catullus cum commentario Achillis Statii Lusitani, Venetiis M^I LXVI in aedibus Manutianis*, pp. 420;

a = lectiones quas Statius in textu reliquit;

* = quas in lemmatis commentarii posuit;

b = quas e codicibus descriptsit;

c = quas defendit uel emendauit;

Sc = *Catulli Tibulli Properti noua editio. Iosephus Scaliger Iui. Caesaris f. recensuit. Eiusdem in eosdem Castigationum liber..Lutetiae apud Mamertum Patissonium in officina Rob. Stephani MDLXXVII* ; pp. 1-76 Q. Valeri Catulli... ; pp.79-274 Albi Tibulli... Sex.Aureli Properti; p.i Iosephi Scaligeri lui. Caesaris fili *Castigationes in Catullum Tibulum Propertium, Lutetiae apud et q.s., pp.3-109 Iosephi Scaligeri Iui .Caes. fili Castigationes in Val. Catulli librum* ; pp.110-252 *Castig. in Tib. et Prop.* — *Catulli et q.s. Eiusdem in eosdem Castigationum liber auctus et recognitus ab ipso auctore, [Heidelbergae] in Bibliopolio Commeliniano 1600;* pp. 1-76 Q. Valeri Catulli. . ; pp.79-274 $\zeta^{4/6}1$ Tibulli... Sex. Aureli Properti; p.i Iosephi Scaligeri et q.s.; pp.3-123 Iosephi Scaligeri... *Castigationes in Val.Catulli librum;* pp.124-291 Cas-/g*, in Tib. et Prop.

V = codex Vaticanus Lat.326g.

Secuntur Statii lectiones atque emendationes Catullianae.

[i]

Lyrici uersus [I-LX.LXIII.LXI] G ||

1. *Cui A II Quoi G M [ed. 1472] ||*

S: a) = A II b) *Cui* 2 mss. [P R, V], «ut est etiam impressum», *Quoi* i ms., *Quin* Patauinus alter [*Quui* B] || c) *Qui* dat., scriptura ueterum ||

Sc : = G M !

2. *Arida A¹ G M [Parthenius] |j Arido A² [edd.] ||*

S: a) = A²||bc) *Arido* o.mss. [R P], grammatici ueteres praeter Seruium \ *Aen.12,587*], «prae ante *Arida*» ||

Sc: = A⁴ G M; «quare Seruio minus quam libris abhinc centum annis scriptis tribuendum sit, non uideo» ||

2-3. *expolitum Cornelii? tibi A M || expolitum? Cornelii tibi G II*

S : *expolitum Cornelii, tibi ||*

Sc : = G U

8. *habe tibi quicquid est libelli* A G [ed. 1472] || *habe hoc tibi q. est l.* M S [Auantius] ||
 Sc: *habe tibi, quicquid hoc libelli est* [edd. om. *est*] ||

9. *Qualecunque quidem ora per uirorum* A [Q. *per ora quod uirorum* Io.Iou.Pontanus] || *Q. quidem patrona uirgo* G [ed. 1472] [I Q. *quidem* * M] ||

S: a) = A iI b) Q. *quod pairona uirgo* o.mss. [R P], Q. *quidem p. u.* alii [R corr.], Q. *quidem patroa uirgo* alii II c) *Q. quod est, patrona uirgo;* «ante hunc uersum desit fortasse quippiam» ||
 Sc : *Qualecunque, quod o patrima uirgo* ||

[11] *Ad passerem Lesbiae* [= A G M]

Inscriptiones carminum Sc omnis omisit ||

† . *delitiae* A G || *deliciae* M ||

S: a) = M II b) *deliciae* o.mss. [R P], *delicium* «alii se legisse adfirmant» [est in edd. s. XVI, Gudiano 283, Lauren-tiano XXXIII 13] || c) «post hunc uersum legerem libenter illum *Et solaciolum sui doloris*» [u. 7] |i

Sc : = A G II

3. *Cui* A G M II

S: a) —A G M y bc) *Qui* 1 ms. [R, *Cui* P] «ueterum more» ||

Sc : *Quoi* I)

4. *aereis* A G || *acres* M ||

S: *acris* [o. mss.; cf. u. 10] ||

Sc : = S II

5. *Carum* A G M ||

S : a) A G M II bc) *Rarum* Maffei liber, «quod factum opinor ex eo quod erat *Karuim* [*Karum*] R, ubi *R-* legi potest], ueterum more ||

Sc : = A G M H

7. ***Vt*** A¹ G M [Bernardus Pisanus in exemplari Maglia-bechiano ed. Yicentinae 1481] || ***Et*** A² [Auantius, edd.] ||

S : a) = A¹ G M II be) ***Et*** 0. mss. [R P], «nec erit cur mutemus» ; cf.ad u. 1 ||

Sc := A¹ G M I)

8. ***Credo ut tum gratiis acquiescat*** A¹ G M || ***C. ut cum g. acquiescat*** A² ||

S : a) A¹ G M, * = A² II c) «legendum censeo, ut et Aldus olim impressit, ***ut tum g. acquiescat***» ||

Sc: ***Credunt, quum g. acquiescit;*** idem ***Vt.. ardor*** quasi incisum ||

g. ***Secum*** A¹ G || ***Tecum*** A² M ||

S : a) = A² M II b) ***Secum*** Aldus olim ||

Sc := A² M II

g. ***ipse*** A¹ G [Auantius] || ***ipsa*** A² M ||

S: a) = A² M II b) ***ipse*** Aldus olim, ***ipsa*** o.mss. [R P] ||

Sc := A² M II

10. ***tristeis*** A G || ***tristes*** M []

S : a) = M II be) ***tristis*** o.mss. [R P] «ueterum more», ut supra u. 4 ||

Sc == S emend. ||

["b!

Superiori continuatur in A G (qui separatum suspicatur) M ||

S : «Guarinus signum ελ).είψεως suo in libro fuisse demonstrat.

Et uero haec cum superioribus usquequa non cohaerent» ||

Sc : coniungit ||

11, ***gratum mihi*** A G comm. || ***g.est m.*** G [edd.] || ***g.id m.*** M j|

S : a) = A II b) ***g. est m.*** o.mss. [R P] ||

Sc := A II

13. ***ligatam*** A M G S Sc [***negatam*** Auantius] ||

[ui] *Luctus passeris* [=M]

De passere mortuo Lesbiae A || Fletus passeris Lesbiae G |

4. *Habet A¹ || om.A² G M ||*

S : a) = A² G M II b) est «in Aldi libro», sed «in mss. hoc loco non legitur» [om.P, habet R] ||

Sc: restituit ||

7. *Ipsam A G M ||*

S: a) = A G M II b) «in mss. quibusdam *Ipsa* [P B, sed *Ipsam* R], quod placet etiam» ||

Sc := A G M U

19. *pipilabat* A M [«si coniecturae locus sit, cum Paulo Manutio legendum censuerim pippiebat»] |j *pippilabat* G ||

S: a) *pipillabat* [«analogia uideretur exigere ut scribemus *pipillo*» M] || b) *piplabat* Maffei liber [R, *pipillabat* P!]

II c) *piplilabat* dub. ||

Sc: = A II

11. *tenebricosum* A G M ||

S : ac) = A G M II b) *tenebrosum* o.mss. [R P], «sed illud rectius» |I

Sc: = A G M S II

12. *Illuc* A G M [ed.ant.] ||

S : a) = A G M II b) *Illud* o.mss. [R P, et Auantius], «quod non displicet» ||

Sc := A G M II

16. *O factum male, bellus ille passer* A¹ [ed.ant., ubi *bonus i. p.*] II 0/.777., o miselle p. A² [ed.1473] || *Ofm. proh m.p.* G || *Ofm. o malae tenebrae* M ||

S : ac) = A² II b) *Bonum factum male, bonus ille passer* o.mss. [R P], *Ofm.*, *bellus ille p.* Aldus olim ||

Sc: = A² S II

17. *Vestra* A¹ G M [Auantius] || *Tua* A² [edd.] ||

S: ac) — A² II b) *Tua* o.mss. [R P], *Vestra* Aldus olim,
«illud aptius» ||

Sc := A² S II

18. *rubent* A G M ||

S: a) = A G M D b) *rubent* libri meliores [R], *tument*
alii [P B, et Auantius] ||

Sc := A G M S I

[IV] *Phaselli laus et dedicatio* [M, ubi *Faseli*]

De phaselo, quo in patriam reueetus est A G ||

2. *celerrimum* A G [edd.] || *celerrimus* M [Parthe-
nius] D

S: a) = M II bc) cf. Verg. *catai.* 10,2 *celerrimus* ||

Sc := M S II

8-9 *Thraciam, Propontida* A G M S Sc ||

23. *a mari* A G || *a mare* M ||

S: a) == M, * = A G II b) *a mare* Maffei liber   *[amari* R
corr.,   ut legi possit ■e], *amaret*   alii [R P] || c)   *a mare*,
ut est   in grammaticis ueteribus et   Lucretio [1,161] et Ouidio
[Ib. 200] II
Sc: =M S emend. ||

24. *Nouissime* A [ed.ant., edd] G || *Nouissimo* G corr. M

[ed. 1473] II

S: a) = A [j b) sic o mss. [R P], «non *Nouissimo*!» ||

Sc := G corr. M ||

26. *Senet* A G M [edd.] ||

S: a)= A G M II b) «qui uersus in Sabinum fecit [Verg.
catai. 10, 24] legisse hoc loco uidetur *Sedetu* ||

Sc:=A G M I

[v] *Ad Lesbiam* [=A G M]

8. *dein secunda* A¹ M-|| *da s.*   A² G [ed. 1472] ||
 S: a) A¹ M, * = A² G || b)   *deinde s.* mss. [R, h; das.
 P R corr.] || c) «legendum puto *dein s.*)» ||
 Sc := A¹ M]i

9. *Dein usque* A G M ||
 S: a) A G M I) be) *Deinde usque* mss. [R P], «retinen
 dum, ne semper *Dein* dicat, et εύρωνότερον uidetur» ||
 Sc := A G M D

[vi] *Ad Flauium* [=A G M]

7. *Nequicquam t.cxlamat* A G M [hic *Nequidquam*;
 edd.] II
 S: a) = M, * *Nequidquam t.c.clamet* || *N.t.c.clamet*, «nisi
 si forte legendum sit *Nequaquam t.c.clamet*)» ||
 Sc := A G II

8. *Sertys et sirio flagrans* A¹ G || *Sertisque assyrio fra-
 grans* A² || *Sertis ac Syrio fr.* M [Auantius] ||
 S: a) = A² II b) *Sertis Assyrio* mss. [P, a sirio R, assirio
 R corr; atque omnes *flagrans*] || c) «legendum omnino *Ser'tis
 ac Syrio*)» ||
 Sc: *Sertis ac Syrio* [=M S emend.] *flagrans* ||

9. *illic aduerbium* A G M ||
 S : a) = A G M (I b) *ille* o.mss. [R corr. P] || c) aut *ille*
(puluinus) [ed.1473], aut *illic* (*puluinus*), aut *illic* aduer-
 bium II
 Sc := A G M II

12-4. *Nam mi praeualeat ista nil tacere. Cur non tam
 latera exfutura pandas, Ne tu quid facias ineptiarum* A¹ ||
Nam ni p.i.n.taceres Cur n.t.l.e.p., Ne tu q.f.ineptiarum? A²
 [ed.ant., ubi perualet, ed. 1472] || *Nam ni p.i.n. taceres. Cur*

72./.I.e.pandis, *Ni tu q.f.ineptiarum?* G || *Nam cur tam latera exfututa pandas, Ni tu q.f.ineptiarum?* M ||

S : a) = A² [sine interrogationis nota] || b) *Nam in ista praeualet nihil tacere Cur n.t.l. et futura panda Nec tu q.f.i.*
0.mss. [R, sed u.14 *Ni*, P sed u.13 *pandam'*] || c) *Nam, ni est turpe, uolens nihil taceres, Cur n.t.Lexfutura, pandus Ni tu q.f.i* ■ ||

Sc : *Nam, ni stupra, ualet nihil tacere (Cur? non tam i.e. pandant?) Nec tu q.f.i. [«pandari ligna dicuntur quae incuruantur»]* ; idem in ed.1577 *Nam, ni stupra, ualet nihil tacere Curuantem latera exfututa panda Noctu q.f.i.* ||

[vu] *Ad Lesbiam [=A G M]*

[vin] *Ad se ipsum A G [in quibus seipsuni] M ||*

6. *cum (.. .nolebat,) A¹ M [Auantius] || tum (.. .nolebat;) A² G S II Sc: tam (.. .nolebat.) ||*

9. *tu quoque haud potis, quare Aⁱ |j tu quoque impotens esto A² I) tu q.i.es, nec Quae te fugit G || tu q. haud potes, quare M ||*

S : a) = A² II b) «in mss. et mancus hic uersus et uarie legitur) : *impote* [R P], *impotens* [R corr.], *inepte* [h, *mepte* B], «in omnibus pes deest extremus» || c) *tu quoque impotens noli* [Auantius], uel *tu que inepte iam nolis* ||

Sc : *tu quoque impotens ne sis* ||

1 4 1 5 - . nulla Scelestā téne? A¹|| nulli Scelestā tene? A² [Parthenius] || nulli, Scelestā te ne? G || nulli. Scelestā te ne? M II

S : a) *nulli. Scelestā te ne.* || b) *nulla Scelestā ne te* mss. [R], *n.S.nec te alii* [P B] || c) *nulla Scelestā nocte* ||

Sc : *nulla. Scelestā, rere* ||

19. S omisit II

[ix] *Ad Verannium* [=A G M]

2. *Antistas* A¹ I) *Antistes* A² G M ||

S: a) = A¹ [† b) *Antistes* o.mss. [R corr. B, sed *-as* R P],
«ut nomen sit, non uerbum» ||

Sc: *Antistans* [Palladius, Auantius] ||

4. *unanimos tuamque* A¹ M || *unanimes tuamque* A² G ||

S: a) = A² G II b) *uno animo sanamque* mss. [R corr. P],
u.a.suamque alii [R] || c) *unanimos anumque* Faernus, potest
etiam *u tuamque* uel *u.senemque* [Auantius] ||

Sc := A² M dub. U

[x] *De Varri scorto* [= A² M, ubi *Vari*]

De Varro et sua arnica A¹ G [*Varo*] j|

I. *Varrus* A [] *Varus* G M [ed.1472] ||

S: a) = A II b) *Varius* o.mss. [R P], «*Varus* alii scribunt»
IIc) *Varrus* defendit ||

Sc := A S II

3. *Scortillum mihi cum* A¹ || *Scortillum m.tum* A² | *Scor-*
tillum *ut mihi* G M [edd.] ||

S: a) — G M, * = A² (I bc) *Scortillum ut mihi* o.mss. [R P],
«quod est probandum» ||

Sc := G M S emend. ||

7. *quomodo se haberet* A G [ed.ant.] || *quo modo se h.* M ||

S: a) = M, * = A G II b) *quomodo posse haberet* o.mss.
[R P], «quod factum puto quod supra uerbum *7nodo* scriptum
esset *pacto*, e quo et sequente uerbo se coaluit alienum huic
loco uerbum *posse*» ||

Sc := A G II

8. *Et quantum* A¹ G \| *EJt quonam* A² [ed. 1472] || £7/ *quanto* M ||

S: a) = A² [] b) *Et quoqiam* o.mss. [jm R, *quonam* R corr.,
quonia?n P] || c) *Ecuonatn* ||

Sc := A¹ G II

9. *nihil neque ipsi A M || n.nec ipsi G ||*

S: a) = G I) b) *nihil neque in ipsis o.mss. [P, nichil neque nec in ipsis R, neque ipsis R corr. et ed.ant.]||c) mihi nec ipsi|*

Sc : = S emend. ||

14. *inquiunt A G M [ed.ant., edd.]*

S: a) A G M II c) p.417 «sententia postulare uidetur et dialogi ratio ut Hadriani Turnebi [Aduers.XY 22] conjecturam sequamur *At certe tamen, inquit, id quod illice* ||

Sec : *inquiit* ||

15. *dicitur, aere A G M [Auantius] ||*

S : a) = A G M y b) *dicitur esse o.mss. [R P] || c) uel dicitur esse uel dicitur, asse* ||

Sc : *dicitur esse [= S emend.]* ||

17- *beatiorum A G M [Auantius] ||*

S : ac) = A G M II b) *beatiorem o.mss. [R P], «illud rectius» II*

Sc : *beatiorem* ||

19. *quod A G M II*

S : a) = A G M II b) *quod Maffei liber [R]_f qui alii [B h] || c) «forte qumnn)* ||

Sc : = A G M II

25-26. *paulum Istos commodita, uolo A¹ G M || p.I.commoda, nam uolo A² [edd.] ||*

S : a) = A² II b) *p.i.commoda nam uolo o.mss. [R P], paululum I.c.n.u. 1 ms., commodita Aldus olim || c) paululum Ist os. nam uolo commode* ||

Sc : *paulum Istos, commodo nam u.* ||

27. *Deferrī. minime, inquio A¹ || D., mane me inquio A² ||*

Ferri mane, mane inquio G M ||

S: a) = A² [j b) *D.jnaneme inquit o.mss. [R P] || c) D.mane, inquio* II

Sc : *D. mane inquii [inquii Parthenius]* ||

30. *Cinna est Cains* A¹ G M S Sc [ed. 1473] || *Cinna est grauis* A² [edd.] ||

32. *pararim* A M [edd.] [] *parassem* G ||

S: a) A M I b) «in mss.quibusdam extrema littera uerbi *pararim* sic scribitur, ut a figura s elementi parum absit, quo* modo hodieque nonnunquam *m* scribimus in extremo *[parari(l)]* || c) *paratis* ||

Sc := A M II

33. *insulsa, male* A || *insulsa mala* G [edd.] || *insulsa male* M S Sc ||

[xi] *Ad Furium et Aurelium* [=A G M]

3. *resonante* A G M [edd.] ||

S : a) = A G M |I c) «forte *resonans*» ||

Sc := A G M II

7. *qua* A G M II

S: a) A G M |I b) *que* Maffei liber [R], *qui* mss quidam [P] II c) *quae* [ed. 1472] ||

Sc := A G M II

11-12. *horribilesque, ultimosque* A¹, G [] *horribiles et ultimosque* A² G ||

S : a) = A¹ G, * *horribilis et u.* |j bc) *horribilesque u.* o.mss. [R h, sed *horribiles u.* R corr. P], «itaque legendum censem» II

Sc := S lemma ||

21. *respectet ut ante* A¹ G M [edd.] || *spectet uelut a.* A² [ed. 1473] d

S : a) = A¹ G M, * = A² | bc) *respectet ut a.* o.mss. [R P], atque ita «legi omnino debet» ||

Sc := A¹ G M H

23. *Vltimi A¹ G [edd.] || Vltimus A² M[ed. 1473] ||*
 S : a) = A² M II bc) *Vltimi o.mss. [R P]*, «haud paulo con-
 cinnius» ||
 Sc : = A¹ G S emend. ||

[XII] *In Asinium [=A⁴ M]*

In Matrucinum Asinium A² || In Marutinum Asinium G |f

16. *hoc A II haec G M [ed. ant., edd.] ||*
 S : a) = G M, * = A II bc) *haec o.mss. \ hec R P*, «ree-
 tius» II

17. *Vt A G M [ed.1473] ||*

- S : a) == A G M II b) *Et o.mss. [R P]*, «nec male» ||
 Sc : = A G M II

[X111] *Ad Fabullum [=A G M]*

6. *uenuste A¹ [ed.ant., edd.] || Fabulle A² G M ||*
 S: a) = A² G M II bc) *uenuste o.mss. [R P]*, «quod reti-
 nendum censeo» ||
 Sc : = A¹ S emend. ||

[xiv] *Ad C. Licinium Caluum [=M]*

Ad Caluum A¹ G || Ad Caluum Licinium Oratorem A² ||

5. *male A G M [ed.ant.] ||*
 S : ac) = A G M II b) *malis o.mss. [R P]*, «sed hic omnino
 male» ||
 Sc : = A G M S II

8. *nouum ac A G M [edd.] ||*

- S : a) = A G M II b) *sic o. mss. [R P] || c) nouum hoc,*
coll. XCI 2 II
 Sc : = A G M ;I

14. *misti, continuo ut A G M ||*
 S : a) = A G M II c) 7/22's/i *continuo,*
 Sc : = A G M jj

[xiv b]

Ordo uersuum in A¹ G M: XIV (ad Calum), XV (ad Aure-Hum), XVI (ad Aurelium et Furium) i-13 -f XIV b -|-XVI 14 || in A² XIV + XVI 13 + XIV b, XV, XVI 1-12.14 jj

S: a) = A* G M d b) ad XIV 23: «Qui sequitur uersus Legistis, ?nale ?ne marem putasti [XVI 13] et reliqui tres [XIV b] alieno loco ponuntur»; ad XVI 11 «Sequuntur hunc uersum in mss. omnibus [R P] Vos qui m:m b. Legistis m.me m.p. Paedicabo e.u.et i. [XVI 12-14] Hli uer0 tres alü S* forte m.i. et qui sequuntur, absunt, et quidem hic alieno uidentur loco» I;

Sc ordinem uersuum qui est in A¹ G M non mutat ||

[XV] *Ad Aurelium [=A G M]*

11. *lubet ut lubet moueto A M || libet ut libet m. G [ed.ant.] ||*
 S: a) = A M | b) *ut lubet* omittunt mss. [R P], *lubet ue meus llubet ut moueto h] ||* c) *lubet ut uelis, moueto,* «sed illud rectius» jj
 Sc : = A M S II

12. *ubi A G M [ed.ant., edd.] ||*
 S : a) = A G M II b) *ubi* Maffei liber [R], *tibi* alii [P] ||
 Sc : = A G M II

[xvi] *Ad Aurelium et Furium [=G M]*

Ad Aurelium A ||

Cf. XIV b II

[xvii] *Ad Coloniam [=A G M]*

i. *quae A¹ [ed.ant., edd.] || quetn A² G M ||*
 S : a) = A² G M jj bc) *quae o.mss. /que R P] ||*
 Sc : = A¹ S emend. ||

1. *ludere* A¹ M [ed.ant] || *laedere* A² G [ed. 1472, edd.] ||

S: a) = A² G II b) *laedere* o.mss. [R P] || c) «legendum

forte *luderem* ||

Sc : = M, prisca scriptura *loedere* ||

2. *En* A M [Auantius] || *Et* G [edd.] ||

S : a) = A M I_j bc) *Et* o.mss. [R P] ||

Sc : = G S emend. ||

3. *sub his totus irrediuuuus* A M || *ac sub his t. i.* G ||

S : a) *sub his totus inrediuuuus* || b) *ac sulcis tantis inrediuuuus* o.mss. [R, *inrediuuiis* P R corr., ed.ant] || c) *assulis tantus inrediuuuus* ||

Sc : *adsulxtantis inrediuuuus* ||

6. *salisubsuli* A¹ G || *sali uel subsalii* A² [ed.ant.] || *Sali-*
subsuli M II

S : a) = MII b) *Salisubsili* mss. [P, *sali subscili* R] || c) *Salisubsilis* [dat. ag.] ||

Sc : = *Salisubsili* ||

6. *suscipiunto* A¹ || *suscipiuntur* A² || *suscipiantur* G || *sus-*
cipiuntor M ||

S : a)=M II b) *suscipient* mss. [R P] || c) *suscipi ant urf=G* ||

Sc : = A¹ II

19. *liguris iacet separata* A || *lyguri i.s.* G || *Ligeris i. s.*
M dub. [Auantius] ||

S : a) —A II c) «legendum omnino *supernata*, ut appareat
e uestigiis iis, quae sunt apud Festum [3g6 L.], quem Antonius Augustinus, Episcopus Uerdensis, nouissime edidit [Yenetiis 1559]. Nam in uerbo *Supernati* haec adhuc leguntur fragmenta: *Et Catu ... fossa Ligari in.* Nec dubitandum quin illud *in* fuerit *ia*, principium uerbi *iacet*, et *Ligari Liguri*. Quamobrem miror exstitisse, qui Politianum eo nomine reprehenderit [hic Marullus fuit], cuius castigatio Misc. LXXIII, ubi tamen legitur *expernata-* Festi Pompei uerbis et auctoritate nitatur» ||

Sc : = S emend. ||

20. *tilla sit quasi nusquam* A¹ G || *quam si nulla sit usquam* A² M [edd.] ||

S : a) = A² M II c) *quasi* [Auantius] **n. s. u.** ||

Sc : = A² M II

22. *quis sit* A M I] *qui sit* G [edd.] ||

S : a) A M D bc) *qui sit* mss. [R, *sit*   *qui* P] ||

Sc : = G S emend. ||

23. *Nunc eum* A¹ G || *Hunc ego* A² M ||

S : a) = A² M II bc) *Nunc eum* o.mss. [P, *Nunc cum* R] ||

Sc : = A¹ G S emend. ||

24. *potest olidum* A G [edd.] || *pote stolidum* M [Victorius
Var. Led. XIII 11] ||

S : a) = M, * = A G II c) «recte Victorius» ||

Sc : = M S II

24. *excitare* A G M S Sc [edd.] ||

[XVIII-XX]

A et G XXI post XVII, ut est ordo in cdd. || M in comm.
describit cum Catulli priapeum quod est ap.Terent.Maur.2755-
2 7 5 8 - , tum priapea Vergili ***Hunc ego*** et ***Ego haec*** ||

S priapeum Terentiani describit ad XVII 26 ||

Sc Terentiani locum memorat inter reliquias deperditorum
carminum ||

[XXI] ***Ad Aurelium*** [A G M]

5. *et iocaris una* A G M ||

S : a) = A G M II b) *exiocaris una* o.mss. [R P] || c) *et iocaris una et* ||

Sc: *exiocaris una* [edd.] ||

6. *experiris* A G M [hic in comm, *experibis* defendit, quod
est in edd.] ||

S: ac) = A C [I b) *experibis* o.mss. [R P] ||

Sc: M comm. ||

8. *prius* A G M [ed.ant.] []

S : a) = A G M [I bc) *prior* o.mss. [R P] ||

Sc : = A G M II

9. *Atqui si id faceres* A G M ||

S : a) = A G M y b) *Atque ipsif* o. mss. [R P] || c) *Atque id si f.* D

Sc : A G M II

11. *Nae meus* A M [ed. 1472, *Nemeus* ed.ant.] :| *Meus iam* G
[ed. 1473] ||

S : a) *Ne meus* || b) *Me me* o.mss. [R P] || c) *Me meus*

«forte, quod tamen usquequaque non placet. Faernus *Ve meus»* II

Sc : *Ah me me uel Ve me me* ||

12-13. *licet pudico, Ne f.facias* A M [ed.1472] || *licet pudico, Nec f.faciès* G ||

S: a) = A M||c) *licet, pudicus Ne f.facias uel licet pudice, Ne f.f. ||*

Sc: A M II

[xxn] *Ad Varrum*

Ad Varum A G M ||

i. *Vare* A G M [edd.] || *Varre* S Sc ||

4. *esse ego* A G M ||

S: ac) = A G M II b) *esse ego* Maffei liber [R], meus [Y],
ego esse alii [P B], «quod minime probandum» ||

Sc : A G M S II

5. *nec sic* A¹ G M || *nec seit* A² ||

S : a) = A¹ G M, * = A² IIb) *nec sit* 3 mss. [R P], Aldus
olim, *nac* [i.e.*nec*] *scit* I ms. || c) = A¹ G M ||

Sc = A¹ G M S II

8. *Directa* A [Palladius]|| *Disecta* G\|*Desecta* G comm. M
 [ed. 1473] ||

S : a) = A II b) *Detecta* o.mss. [R P] || c) *Derecta* ||
 Sc : = A U

9. *Haec cum legas, tum* A M || *Hic cum legit,* turn G ||
 S : a) = A M d b) *Haec cum legas tu* o.mss. [R P] ||
 Sc : = A M II

10. *Suffenus unus c.* A G || *Suffenus,* unus c. M ||
 S : ac) *Suffenus, unus c.* ||
 Sc : = A G II

11. *nutat* A G M II *mutât* G corr. [edd.] ||
 S : ac) = A M y b) *mutât* o.mss. [R P] || c) *nutat,* coll.
 Gell. 2, 23, [7, ubi *nutare* tunc legebant, nunc uero *mutare*] ||

13. *tristius* A G [edd.] || *tritius* M [ed.Iuntina 1503] ||
 S : a) = A G I b) *tristius* o.mss. [R P] || c) *tritius* Pon-
 tanus aliquie, «quod placet» j
 Sc: = A G S, aut si quid hoc retritius in castig. ||

21. *quid* A G Sc || *quod* M S [cdd] ||

[χχiii] *Ad Furium* [= A G M]

ī. *seruus est neque* A G M ||
 S : a) = A G M I[b) *seruo neque* mss. [R corr. P]||c) *seruos*
 est η. II
 Sc : = A G M II

12. *Atqui* A G M y
 S : a) = A G M || b) *Aut qui* Maffei liber [R], meus
[Vtqui B, sed At qui P V] || c) *Vt qui* ||
 Sc : = A G M y

26. *sestertia quae soles* precari A G || s., q.s., p. M ||
 S : a) = M, # s., q-s.p. || c) = M ||
 Sc : = S lemma ||

27. ***sat*** e ^ A G M [Calphurnius] ||
 S : ac) = A G M II b) ***satis*** o.mss. [R. P], «sed illud reetus» II
 Sc : == A G M S II

[xxiv] ***Ad iuuentium puerum*** [= M]

Ad puerum A G ||

- I. ***iuuencolorum*** A¹ [ed.ant.] || ***iuuentilorum*** A² || ***Iuuentorum*** G M y
 S: a) == G M, * = A² II bc) ***iuuentiorum*** o.mss. [R P] ||
 Sc : = G M S emend. ||

- 4-5. ***delicias ?ni hi dedisses, Quam isti*** A G M [hic ***delicias***; ed.ant.] ||
 S: a)=A G M j) b) ***diuitias mi hi dedisses Isti o.*** mss. ***Id.mi***
d.Isti R P] ;c) ***diuitias ?nihī*** [dat.eth.] ***d.Isti***; «sin hoc non probatur, uidendum etiam atque etiam mendosene legatur hic uersus» ||
 Sc : = S emend. ||

5. ***neque arca*** A G M ||
 S: a) ***nec area*** || bc) sic o.mss. [R, ***neque*** P R corr.]
 Sc : = A G M S II

6. ***isto*** A G M II
 S: a) = A G M II bc) ***illo*** o.mss. [R P] ||
 Sc : = S emend. ||

- 6-7 ***amari, Cut nil est. homo*** A¹ G M [Auantius] || ***amari, Qui non est homo*** A² [edd.] ||
 S : a) ***amari, Cui non est. homo***, * = A² || c) ***amari, Cui non est. homo*** ||
 Sc : ***amari. Qui ? ion est homo*** ||

9. ***Haec*** A M [ed.1472] || ***Hoc*** G
 S : a) = A M II b) ***Hoc*** o.mss. [R P]
 Sc : = A M II

[xxv] *Ad Thallum* [=A G M]

2. *medulula uel inula 7nollicella A¹ j medulla u.i.m. A²1|*
77ledullula uel hinula tenella G M [hic /iinulla] ||

S : a) = A¹ [sed 7nedullula et ;nolicella] || b) 77ledulla uel
inula 7710ricula o.mss. [*imula* R P], «emendatum in nonnullis
7710ricillary] [R corr.] || c) 772edullula uel *inula amaricilla* ||

Sc : *17ledullula uel i77mla oricilla* [non au-~] ||

b. *diua 7nater alites ostendit occinenteis A M [hic -es] \ \ diua*
77Iulier laconas offendit oscitantes G [.dira 777aris hyems aues
ostendit oscitantes Baptista Guarinus] ||

S: a) = M II b) *diua mulier aues ostendit oscitantes* mss.
 [R., ubi *osscitantes*, et ed.ant.], 77Iulier *alios 0.0. alii* [R corr. P,
 ubi *ossitantes'*] || c) *oscinentes* Faernus, «itaque legendus sic
 forte sit hic uersus *diua 7nulier* [i.e luno] *alites ostendit osci-*
ne7ltes ||

Sc : *de uia 77Iulier* [i.e. quaevis saga] *aues ostendit osci-*
tantes ||

ii. *hiusta A G M [Calphurnius] ||*

S : ac) = A G M II b) **Insula** mss. [RP], «uitiose» ||

Sc : **Inlusa** ||

u. **conscribilent** A G M [G et M *-seri* - longam notant;
 edd.] II

S: a = A G M II b) sic in mss. [-bilent R, -billent P] j|

c) *conserillett*, coll.Fest. [460 L. *serilia funiculi*] ||

Sc : = A G M II

[xxvi] *Ad Furiwn* [= A G M]

i. **nostra** A G M [aut *uestra*] S Sc ||

4. *duce?Ita A G M S || ducentos* Sc [edd.]

[xxvii] *Ad puerum suum* [= A M]

Ad pincernam suum G ()

2. *Ingere AMS [edd.] || Infer G || Inger Sc [ed. Reg. 1481]||*
4. *Ebriosa acina A [Parthenius] || E.acino G M ||*
S : a) = G M, * = A I b) Ebriosae acino mss. [R P] ||
- c) «legendum omnino, de Gellii sententia [6 (7), 20, 6, ubi tamen *Ebria acina* scriptum uidetur], *Ebriosa acino*» ||
Sc := A II

[xxviii 1-8] *Ad Ver anxum et Fabullum* [=A⁴ M, hic -?272-]

Ad Veranium et Fabullum [xxviii 1-15] A² G ||

[xxviii 9-15] *In Memmium* [=M]

Ad Memmium [xxviii 9-i 5] A¹ ||

11. *fuisti A G M (I*
S: a) = A G M II bc) fuistis o.mss. [R P] j|
Sc := S emend. ||

12. *uerpa A G M [ed.ant.] ||*
S : ac) = A G M II b) uerba mss. [R P]
Sc := A G M S II

13. *Es farctus A¹ || Es fartus A² M || Farti estis G [edd.] ||*
S : a) = A² M ; bc) Farti estis [= G] o.mss. [R P] ||
Sc := G S emend. ||

«Hoc uero poema mihi quoque uidetur factum de diuersis unum: in mss.enim libris, qui sequuntur uersus [xvm 11-15] aliter leguntur : quos nonnulli antea, quo cum his duobus cohae-

rerent, mutarunt»; fragmenta aliunde auulta et alieno loco posita sic S diuidit

- a) 910 - *O Memmi... inrumasti*
- B) 11-13 *Sed... fuistis Casu... uerba Farti estis* [in P post
u. II interuallum unius uersus]
- y) *pete nobiles amicos*
- 3) *At nobis... Remique* ||

[XXIX] 111 *Caesarem* [=M]

In Iulium Caesarem A¹1| In Mamurram A²1| In C. Caesarem G ||

4. *Habebat et cuncta ultima Br. A || Habebat cuncta et
u. Br. G II Habebat omnis u. et Br. M ||*

S: a) = A II b) *Habebat cum te et u. Br.* mss. [R, *Habet
cum te et P*] || c) *Habebat uncti et u. Br.* Faernus; «legi etiam
potest *Habebat ante et u. Br.*y> ||

Sc : *Habebat unctum et u. Br.* ||

5 b. Hic u.io *Es impudicus...* iterauerunt A M S Sc, non
iterauit G [deest in edd.] ||

8. *columbulus Dionaeus A G M* [hic -neus~\ ||

S: a) = A G II b) *columbus aut idoneus* mss., Maffei liber
[P R], c. *aut ydoneus meus* [t- V,/- ed.ant.] || c) *aut Adoneus*
[c.anne Adonius Auantius] ||

Sc: «Quum ego Valentiae Cauarum hunc locum perpende-
rem, succurrit posse legi *columbus aut Adoneus*» ||

15. *est? an haec A M || est aliud G ||*

S : a) *est. an haec* || b) *est alit* mss. [R, *alliudP*] ||
c) *abstulit* Faernus; «ego uero sic ut est in mss. lego, et inter-
preter *Quid est alit quid est aliud. ..* : nam *alid*, siue *alit*, pro
aliud, dixerunt antiqui» ||

Sc : = S emend.5 sed in *Castig.*: *est, ai* ||

17. *primum A G M S* [cdd] || *prima* [Turnebus *Aduers.* xn
i, Auantius] Sc ||

18.   *quem scit A¹ || quam scit A² G M S || quas est Sc ||*

20. *Hunc Galliae timent, timent Britanniae A G M ||*

S: a) = A G M II b) *Hunc G. timet et Br.* mss., «sic

tarnen   ut inter uerbum *timet* et id quod sequitur paululum quid
desit» [spatium est in R, *Nunc G. timent et Br. P]* j| c) *Hunc G. timetis et Br.* Faernus, probabiliter ||

Sc : «puto esse spurium: neque enim syllabae conueniunt,
neque sententia cohaeret» ||

22. *urbis oppulentissimae A G j| u. opulentissimae M S ||*
imperator unice Sc ||

[XXX] *Ad Alphenum I= A G M]*

3.   *i am non A G M [Calphurnius] ||*

S: ac) = A G M II b) *i am me non* mss.   [ed. 1472; *i am non*
me P R]; wne cum supra positum fuissest a grammatico, interpretante haec ipsa, inrepsit inde in contextum» ||

Sc: = A G M S   II

6.   *dico A [edd.] || dicam G [| dic M[Auantius]] ||*

S: a) = A II b) *dicom* mss., *dicPontanus* || c) *dehinc* ||
Sc := M II

7.   *iubebas A¹ G M || turabas A² ||*

S: a) = A² II bc) *iubebas* mss. [R, *uidebas*   P eted.1472]
et multi impressi libri ||

Sc: A¹ G M S II

10.   *et nebulas A¹ G || ad nebulas A² M ||*

S: a) = A² M II bcj *ac nebulas* mss. [R P] ||
Sc := A¹ G II

11.   *at dii A G M [hic di-]]*

S: ac) = M II b) *ut di* mss. [R   P], «illudprobabilius» ||
Sc ; = A G II

[xxx] *Ad Sirmionem peninsula[m]* [= A G M]

!2.. *uosque limpidi* A¹ [Auantius] || *uos quoque lydiae* A² ||
uosque lucidae G || *uosque Lydiae* M ||

S : a) = A² D b) *uosque lydiae* mss. nonnulli \ *uos quoque l.*

R P] ||

Sc : *uosque ludiae* [ludius est *ορχηστής*] ||

[XXXII] *Ad Ipsiθillam* [=A G M]

5. *Ne quis liminis obseret tabellam* A G M [edd.] ||

S: ac) = A G M II b) «sic legendum e mss. consensu»
[luminis obseret R, liminis R corr. P, obseruet P] ||

Sc : = A G M S H

10. *satur* A G M [edd.] ||

S : a) = A G M II b) «sic etiam in mss.» [R P] || c) *sathe*
[i. e. σά&η] D

. Sc : A G M II

[XXXIII] *In Vibennios* [=M]

Ad Vibennium A¹ || *In Vibennium et Furium cinaedum* A² | *Ad Vibennios* G ||

[xxxiv] *Saeculare carmen ad Dianam* [=A M]

Hymnus Diana G ||

3. *Diana pueri integri* A¹ [fort. Pontanus] G || om. A² ||
Dianam pueri integri M [Auantius] ||

S: a) = M, * = A⁴ G I] b) «nullo est in ms., itaque additum puto atque alienum, ac germanum Catulli uersum desiderari» ||

Sc := M; «hunc supplerunt docti uiri, neque puto aliter Catullum scripsisse» ||

8. *Deposituit A¹ G M [Palladius] || Deposuit A² [edd.] ||*

S: a) — A¹ G M, * = A²]j bc) «Petrus Victorius primus

docuit legendum hoc loco *Deposituit*» ||

Sc: A¹ G M S I;

12. *sonantum A G M ||*

S : a) *sonantium* [ita edd., contra metrum] ||

Sc: = A G M H

23. *Antiquam A G M [ed. 1472] ||*

S : a) = A G M II b) *Antiqui* 1 ms. [P, *Antique* R], «ut ad

Romuli referatur» ||

Sc : *Ancique* ||

[xxxv] *Caecilium accersit [= M]*

Ad Libellum A || Ad Libellum, ut Caecilium alloquatur G ||

13. *inchoatam A S Sc || incohata G M ||*

16-17. *Sapphica puella Musa A M || S. p., M. G S || S.,*

p., M. Sc-||

[xxxvj] *In Annales Volusi [-sn A M, -si G]*

8. *ustulanda A G M ||*

S : a) = A G M f bc) *ustilanda* 0. mss. [R, *uesti* -P], t

«uetus et uera scriptura» I|

Sc : = A G M y

9. *haec A¹ G || hoc A² G comm. M [edd.] ||*

S: a) = A² G comm. M || b) *haec* 0. mss. [?], nonnulli

[R P] *hoc* II

Sc: = A¹ G II

10. *Iocose lepide uouere A¹ || locose et lepide u. A²*

G M ;;

S : a)= A² G M [| b) *locose lepide u. se o.* mss. [R P] ; S in
Erratis p. 419 se delet ||

Sc : *loco se lepide uouere* ||

12. *Erios* A¹ II *Vrios* A² G M ||

S: a) = A² G M [† b) *Erios* «Aldusolim, de sententia,
 credo, Petri Bembi» || c) *Arios*, coll. Strab. 11 [8.] ||
 Sc : *Vxios* dub., coll. Strab. [11,13] []

19. *thuris* A G [edd.] || *ruris* M [Palladius] ||

S : a) *turis* II c) *uel turis*, ut ueteres scribebant, *uel thuris*,
 «sed et *ruris* legi potest» ||

Sc : = A G, «*sed et ruris* legi   potest» ||

[xxxvii] *Ad contubernales* [= A GM]

10. *scipionibus scribam* A M S Sc [ed. 1472] || *syphonibus
 inscribam* G ||

11. *namque quae meo* A¹ G M [Auantius] || *nam mea quae
 meo* A² II

S: ac)==A² II b) *nam me quae meo* o. mss. [R P],   *nam me
 quae ?neo e I ms. /e   meo V, meo e Burneianus 133*] ||

Sc : = A² S II

16. *semitarii* A G M ||

S : ac) A G M II b) sic in o. mss. [R corr., *se?nitarum* P] ||
 Sc: = A G M S iI

17-20. Hos uersos A G collocant inter u. 9 et 10 carmi-
 nis XXXIX y M S Sc cum superioribus coniungunt ||

[xxxviii] *Ad Cornificium* [= A G M]

2. *me hercule* A G [edd.] || *Hercule Ine* M ||

S: a) *mehercule* || c) «scriptum fortasse fuit *mer cule*, sed et
 illud stare etiam potest» []

Sc: *me hercule* ||

3. *Magisque et magis* A¹ G || *El magis magis* A² M S ||
 Sc = A¹ G, in *Castig.* = A² M S ||

6-7. *tibi, sic meos amores Paulum q.* A G || *tibi. szc amores ? Paulum q.* M ||

S: a) *tibi, sic meos amores. Paulum q.* || c) «uersum desidero qui post hunc [u. 7] sequeretur, nisi si cui uidetur *Maestius* [u. 8] in *Misisses* mutandum, ea sententia : saltem aliquid adlocutionis misisses lacrimis Simonideis, idest meis» ||

Sc: uu. 45^a inter 6 et 7: *Irascor tibi, sic meos amores* (sc. puerum meum accepisse). *Quem* (sc. puerum)... *qua solatus es adlocutione? Paulum q. a.* (sc. adhibuisti), *Maestius l. S.* (si modo ea est consolatio quae tristior est threnis Simonideis) ||

[xxxix] ***In Egnatium*** [— A G M]

2 et 4. *sen* A G M S Sc II

9. *bone Egnati* cum insequentibus coniunixerunt M S Sc
 [Auantius] ||

Inter u. 9 et 10 A G habent XXVII 17-20 ||

11, *parcus* A G M S [ed. 1472, edd.] || *porcus* Sc []

17. *Celtiberus Celtiberia in terra* A M || *Celtiber Celtibera in terra natus* ||

S: a) = A M]j b) *celtiber celtiberia in terra* mss. [R P] ||

c) *Celtiber que Celtiberaque in terra* Faernus; spondeum quintum notat S ||

Sc : *Celtiber in Celtiberia terra* ||

19. *russam* A¹ || *rufam* A² M [ed. 1473] || *ruffam* G ||

S: a)= A² M II b) *rusam* o. mss. [R P], *russam* Apuleius

lapol. 6] II c) = A¹ ||

Sc : «olim adolescentes *russam* ex Apuleio reposuimus»

19. *defricare* A G M [ed. 1472, cdd] ||

S : a) = A G M II b) **pumicare** Apuleius [**apol.** 6] ||
 Sc : = A G M II

[xli] **Ad Rauidum** [= A G M]

i. **Rauide** A G [uel **Rauide Agit** uel- **Raudē**] M [**Rauide Agit**] !

S: a) = A y c) **Raudē** Faernus [Auantius], «cum mutare nihil necesse esset» ||

5. **peruenias** A G M |j

S : ac) —A G M [j b) **perueniamus** o. mss. [R P], «prae omnino» ||

Sc : = A G M S II

6. **Quid uis? q.** A G M ||

S: a) **Quiduis. q.** || b) **Quid uis** o. mss. [R P], **Quia uis** j ms. II c) **Quid uis, q.**, coll. Hor. [sat. 2, 7, 3 **sim quid uis**], uel **Quouis** II

Sc: A G M II

[xli] **In-Acmen** [= M]

De Acme A [XLI 4- XLII, sic Auantius] || **In Acmen Mere-tricem** G [XLI -f- XLII] ||

i. **Acme illa illa** A M || **Acme, an illa** G ||

S : a) = A M y be) **Ameana** o. mss. [R P], «quod retinendum censeo, aut mutandum sic **Acme, una**» ||

Sc: **Ah me, an ilia** [ed. 1472 **A me an i**] ||

7-8. **rogate Qualis** s//, **solet haec imaginosum** A¹ G [ed. 1472] II **rogate Q.** s., s. **hoc i.** A² || **rogare Q. sit solet haec i.** M ||

S: a) = A¹ G j b) **rogare Q. sit solet, et** alii mss. [R], **rogare Q. sit solet, nec** alii [P] [] c) et M et Ginterpretationes memorat, quorum alter **imaginosum** nomen speculi intellexisset,

alter **solet imaginosum** morbum pati; «sed desit hoc loco fortasse quippiam» ||

Sc: **rogate Q. sit. Solet haec i.** [i. e. φρενετία] ||

[xLii] **In quandam** [= M]

A G hoc carmen cum superiore coniungunt ||

4.   **uestra** A¹ G M [edd.] || **nostra** A² [Auantius] ||
 S: a) = A¹ G M, * = A² || bc) **uestra** mss. [R P], «quod est aptius» ||
 Sc: **uostra** ||

8.   **Turpe i. myrmice**, ac A G M ||

S: a) = A G M | b) **mir mice** Maffei liber [R], **murmire et mirtinae** mss. [**murmite** P] || c) **Turpe**, siue **Turpem, i. mimice ac**
 Sc: uel **mimice** [Turnebus *Aduers. XVIII* 15], uel **rhythmice** ||

13.   **facis oblitum lupanar** A¹ || **fo. lutum lupanar** A² M
 [edd.] I[**olidum facis lupanar** G [/ . **olidum** 1 ed. 1472] ||
 S :   a) = A² M II b) sic in mss. [R P] || c) / . **o lutum, o lupanar**, «uel illo modo potius **o lutum luparum**», **UQ** forte **os litum**, coli. Placidi glossa [psPlac. L 7 Lindsay]; **o blitum** uir quidam eruditus [βλίτον i. e. beta] ||
 Sc: = A² M (I

17.   **Afferre o canis** A || **Ferreo canis** G M ||
 S :   a) = G M, * = A || bc) «legendum omnino ut est in mss.
Ferreo canis» [**Ferre, o. c. R, Ferreo o c. P**] ||

Sc : = G M S II

[xLin] **In Acmen** [= M]

In amicam Formiani A G ||

8.   **insipiens** A G M ||
 S :   a) = A G M j[b) **insapiens** o. mss. [R, **inscipiens** P] ||
 Sc :   = A G M H

[xLix] ***In fundum*** [= M]

Ad fundum A G []

7. ***malamque pectore expuli tussim*** A M [***malam quod p. e. t.*** Auantius] || ***alia qui tam p. expulsus sim*** G ||

S: a) = A M II b) «sic pridem eruditi homines fecerunt» ;
aliasque p. expulsus sum o. mss. [R P, ia utroque ***sim, sum*** V] ||
 c) ***aridamque p. expuli t.*** ||

Sc: ***malamque p. expui tussim*** ||

8. ***quam mihi uoraci mens*** A¹ || ***uertitur mihi quam mens***
 A² II ***quam mihi uertitur mens*** G || ***quam mihi meus uenter*** M |j

S: a) = A² II b) ***quam mihi mens uertitur*** s. ***ueretur*** s. ***uertitur*** mss. [***q. m. m. uertur*** R, ***q. m. uetitur mens*** P] || c) «primus omnium Gabriel Faernus ab hinc annos plus minus VIII fecit ***Quam mihi meus uenter.*** Quod suum ille inuentum, ut erat homo aperto liberalique ingenio, cum libentissime cum multis communicasset, non defuit, qui pro suo ederet. Quod ut testarer suo nomine, multis ille me uerbis, antequam diem obiret, est obtestatus» y

Sc: = M S H

u. ***Orationem in Accium petitorem*** A¹ G || O. ***minantium***
petitorum A² || O. ***in Actium petitorem*** G corr. M ||

S : a) O. ***minantium petitorum*** || bc) «probabilius omnino quod olim Aldus impressit [A¹ M] ***in Actium petitorem***, nisi e scripta lectione facias ***in Antium***» ||

Sc : A¹ G M [sed ***Attium***] ||

15. ***recuraui ocymoque*** A G M [Auantius, Bernardus
 Pisanus in exemplari Magliabechiano ed. Vicentinae a. 1481] l|

S : a) = A G M II b) ***r. otioque*** mss. [***ocioque*** R P], ***cur aui***
 i ms. II c) «legendum forte ***Et me ne cur aui; ne*** uero pro ***quidem*** ponebant, breui syllaba» [cf. ad LXIV 182: ***a Ne παρέλκον...***
 Priscianus ualere additum ***ne*** putat ad confirmandum. Nam in XVI libro, ubi de ***ne*** particula, sic scribit: ***haec eadem,***
 inquit, ***inuenitur et pro confirmatua ut Horat. in II Serm.***

[[, 10, 21]: *o seri studiorum, qui ne putetis Difficile et mirum Rhodio quod Pitholeonti Contigit»] ||*

Sc : *pröcuraui ocimoque, sed ocio non neglegendum ||*

17. *quod non es ulta A G || quod non es ultu' M ||*

S: a) = A G II b) sic in o. mss. [R], *quae non esulta*

Patauinus [*que P*] || c) *quod non es ulte Faernus ||*

Sc : = A G II

19. *Sextii recepso A¹ G M [hic Sexti; Palladius Sesti recepso] || Sentire cesso A²¹ |*

S: a) = A² II bc) «legendum omnino, ut est in mss., in Maffei praesertim libro, *Sesti recepso uel Sexti recepso» [Sextire cepso R, S. cepto P, Sextire cesso V] ||*

Sc: = M H

[xLv] *De Acme et Septimio [= A G M]*

8-g. *sinistra ut ante, Dextra s. approbatione A || s:, ut ante f D. s. a. G || s., ut ante D., s. a. M ||*

S: a) = M || bc) *sinistram ut ante Dextram s. approbationem Patauinus alter [sed sinistra ut ante Dextra s. approbatione B, item P, ubi sternit, et R], «probandum», col. Prop. [2, 3, 24] II*

Sc : *sinistra inante [i. e. εμπροτρέψη], Dextram s. approbationem dub. ||*

10. *At Acme A G M ||*

S: ac) — A G M II b) *Ad hanc me uel Adhaec me mss. [hanc P, hac R] ubi Ad pro At ueterum more, quare indocti locum corruperunt ||*

Sc : = A G M S II

14. *uni A G M II*

S: a) = A G M II bc) *uno uterque Patauinus [P B, uni R] «ueterum more» ||*

Sc : = S emend., «άρχαικώς» ||

[xLvi] *Ad seipsum de aduentu ueris* [= A M]

Ad se ipsum G ||

ii.   *Diuersos uariae* A M || *Diuersae uario* G [D. *uarie* in comm.] ||

S : ac) = A M I b) *Diuerse uariae* o. mss. [R P], «sed illud rectius» ||

Sc : *Diuerse uariae* ||

[xLvii] *Ad Porcium et Socationem* [=A G M]

2.   *Memmii* A¹ [Galphurnius] || *Memmi* A² || *mundi* G M [edd.] II

S : a) = GM; * =A²] I b) *mundi* [R P] uel *mondi* [B] 0. mss. || c) «sunt qui *mundi* επιθετικώς» ad *Pisonis* referant," «legendum forte *Mundi*» [cf. Cic. *epist.* 5, 20, 2 et 15, 172,] ||

Sc *memmi* corruptum iudicat, nec corrigit ||

3-7. *Vos ... uorationes.* A || *Vos... uocationes.* G M ||

S : a) = G M II c) *Vos... uocationes* ? ||

Sc : S emend. ||

[xLvm] *Ad Iuuentium i-cium* A, -tium G M]

4.   *Nec unquam saturum inde cor futurum est* A M || *Nec uidear satur futurus* G ||

S : a) = A M d b) *Nec numquam inde cor satur futurus* alii mss., alii *N. n. i. c. saterf* [iV. *n. inde corsater futurus* R, *satū cor est futurum* R corr., *satur cor est futur um* ed. 1472, *cor safer P*] || c) *Nec mi unquam uideor satur futurus* ||

Sc : = A M 1]

[XLIX] *Ad M. Tullium [=M]*

Ad Marcum T. C. AG ||

6.   Habent A G M ||
 S: a) = A G M II b) «hic uersus in Patauino altero non
 erat» [habent R B, omisit P] ||
 Sc habet ||

[L] *Ad Licinum [= A G M]*

3.   *delicatos* A G M [hic cum *uersiculos* coniungit] ||
 S :   a) = A G II bc) *dedicatos* Patauinus alter [B P, *del-* R],
 «quod non improbandum; Festus Pompeius   [Paul. Fest. 61 L.]:
*delicata . . . dis consecrata, quae nunc dedicata» ()
 Sc: = A G D*

18.   *caue sis* A M || *caueas* G ||
 S :   a) = A M II b) *caneris* [*caneris* R] et *caues* [P] mss.;
 a ex eo quisque quod commodius uidebitur faciat» ||
 Sc: =A M «
19.   *ocello* A [edd.] || *ocelle* G M ||
 S :   a) = A I) bc) sic o. mss., «superbiā uero et contemp-
 tum oculi nonnunquam ipsi significant» ||
 Sc : = A S, sed in lemmate *Castig.* — G M ||
21.   *uehemens* A G M [edd.] ||
 S: a) = A G M 1 c) «etiam *uemens* scribabant ueteres» ||
 Sc : = A G M y

[LI] *Ad Lesbiam [=A G M]*

7.   *super mi* A G M [edd.] ||
 S :   a) = A G M II b) *suprema* nonnulli [ed. ant. ; sed *super
 mi* R P] II

8. *quod loquar amens* A¹ G [Parthenius; *uoce locuta et spiritus oris* G comm.] |; om. A² M ||

S : a)=A² M ;I c) «credibile est *uocis* partem reliqui fuisse» ||

Sc : A² M II

10. *demanat* A G M [edd.] ||

S : ac) *dimanat* ||

Sc: = A G M y

11. *Tinniunt* A¹ G M S || *Tintinant* A² Sc [edd.]

12. «Desunt reliqui uersus ab eodem conversi, quos ego crassa Minerua mea sic supplebam: *Sudor it late gelidus tre**
menti Artibus totis, uiolamque uincit Insidens pallor, moriens
iec auras Ducere possum» ||

13-16. A G M cum superioribus coniungunt ||

S : c) «hoc uero nihil ad superiora illa pertinet, nec enim cohaeret, estque omnino ἀποσπασμάτων Catullini poematis quod perierit» ||

Sc : cum superioribus tacitus coniungit ||

[lu] *Ad seipsum de Struma et Vatinio* [= A M]

In Nonium et Vatinium G ||

i. *quod* A M II *quid* G [edd.] ||

S : a)= A M U bc) *quid* mss. [R P], «melius» ||

Sc : = G S emend. ||

[Lin] *De quodam et Caluo* [=lili-|-liv 1-5 A, lili M]

Ad Rusticum G [lili + liv 1-4] ||

5. *sophopichion* A¹ || *Salaputium* A² G || *salicippium* M
 [«primus Paulus Manutius animaduertit et hic et apud Senecam *salicippium* legi oportere»] ||

S : a) = M I c) «*Salicippium* legendum esse, dubitari non potest: quod facile intelligitur ex illis Senecae uerbis in 1111 Controversiarum [7, 4 (19), 8]: *Caluus*, inquit, . . . usque eo uiolentius accusator et concitatus fuit, ut in media actione eius et q. s. Idem postea cum uidetur a clientibus Catonis rei sui *Pollionem Asinium circumuentum in sorite [inforo caedi Madvig]*, imponi se supra cippum iussit: erat enim paruulus statura, propter quod etiam *Catullus in Hendecasyllabis uocat illum Salicippium disertum* et q. s. Sed et apud Senecam praeue *Sallupnitum* legitur. Verborum uero Senecae sententia, ut *Salicippium* legatur postulat. Hunc ego Senecae locum cum Catullino collatum diligenter emendatumque acceperam in Hispania ab Honorato Ioannio ... Vt uero in Italiam ueni, et Paulum Manutium Venetiis uidi libenter, et de communibus studiis cum eo egi saepe libentissime. Ille uero, cum ex me quaereret, ecquid haberem in Catullum, respondi mihi quidem nihil tum esse in promptu, hunc unum locum memoria tenere dignum Honorati mei... Laudauit ille, sibique perplacere significauit, seque ante aliquot annos ita emendassem confirmauit. Nescio cur Senecae uerba, tam huic loco necessaria, praeterierit interpres Catulli» ||

Sc: = A² G II

[LIV] *Ad Rusticum* [sic S in comm.]

M S stellula interposita a superiore diuidunt || A LIV 6-7 et LV coniungit, G LIV 57^a inscribit *In C. Caesarem* ||

1-7. «omnino constat fragmentum esse diuersorum epigrammatum» M ||

S: a) = M||c) «nihil auxilii adferebant libri mss. Nam praeterquam quod inculcati hoc loco sunt plures alii uersus alienissimo loco, hi quoque ipsi mirum in modum depravati legebantur. Sed non dissimulabor conatum meum... Itaque sic' commentabar... ad Rusticum... aliquem scribi hos uersus... Hanc autem sententiam efficiant hi uersus, sic si legantur: *Othonis caput oppido est pusillum Subtile et leue, 'rcatyvtov*

Libonis Heri [i. e. domini sui], *Rustice, semilauta crura. Sed non omnia dislicere uellem Tibi et Fuffecio seni recocto.*
Sed mihi ipse non satisfaciebam in hac tota sententia)) ||
Sc ordinem uersum non mutat ||

1. *oppido A¹ Sc [edd.] || oppido est A² G M S ||*

2. *Etri rustica et hemilauta A¹ || Heri rustice semilauta*
A² M II At en rustice et hemilauta G ||

S : a) = A² M II c) Heri, Rustice, s. ||

Sc : peri [=ερπε, φ3'είπου], rustice. Semilauta ||

3. *peditum Libonis A M [edd.] || p. Liboni est G ||*

S : a) = A M II c) πατίνιον Libonis ||

Sc : = A M II

4. *Sed A M S II Si G Sc [edd.] ||*

5. *Suffecio A G II Suffetio M ||*

S : a) Suffecio || c) «pro Suffecio [A G]. . . Suffecio
legendum puto, suffragantibus omnis antiquitatis monumentis» ||
Sc : Suffitio II

6-7. «Hi quoque uersus et in manuscriptis et impressis
 alieno leguntur loco. In Caesarem uero ipsum haec dicta sus-
 picantur, sed reliqua desiderantur» S ||

[LV I 12 - + LVIII^b I. 3. 2. 4-IO + LV 13-22] *Ad*

Camerium [=M]

*In Camerium A¹ [LIV 6-7 + LY 1-22 -f LV III^b] , A² [LIV
 6-7-fLV 1-11 + LVIII^b 1-10 + LV 12-22], G [LV 1-12-f LVII^b
 1-10 + LV 13-22] ; Sc LV et LVIII^b coniungit ||*

i. *Oro si tibi forte A¹ G [ed. ant] || Oramus si forte*

A² M [edd.] y

S: = A² M, # = A¹ G II bc) Oramussi f. o. mss. [R P] ||

Sc: A² M S emend. ||

2. *tenebrae* A¹ [edd.] || *tabernae* A² || *latebrae* G M [Palladius] II

S : a) = A¹, * = A² [I bc) *tenebrae* mss. [R P] ||

Sc: = A⁴ S emend., = *A^{UJ}* in *Castig.* ||

3. *Te quaesiūmus in minore campo* A G M S [ed. 1473] ||
Te campo quaesiūmus ??}inore [cdd. *Te c. q. in ??1.*] Sc ||

4. *tabernis* A¹ G [/i gel lis Baptista Guarinus, *tigillis* A1.
Guarinus in comm.] M [j *labellis* A² [Palladius] ||

S: a) *tabellis*, # = A² || b) *libellis* mss. [R P] || c) *labellis*
[i. e. thermis] ||

Sc: *libellis*, «hoc est in tabernis librariis» [cdd] ||

5. *superi louis* A M S Sc || *supero Ioui* M ||

8. *sereno* A¹ G || *serenas* A² M ||

S : a) = A¹ G [j bc) sic Aldus olim et mss. [P, *serena* R] ;
Sc: A¹ G S II

g-ío. *Auelli sinite ipse f. Camerium* A S [Auantius] || *Has te sic tamen ipse f. G* || *Has te sic tantu??I ipse f. M* || *Has uel te sic i.f. : C. [sc. reddite]* Sc ||

ii. *nitudum sinu?n reducens* A M [Auantius] || *tibi nudulum reduce* G ||

S : a) = A M y b) *nudum* mss. [R, *inuidu?n* P] ||

Sc : *nudu?n sinum reducens* ||

13. *Sed te quaerere iam Herculis labos est* A M S || *Sed ne q. iam H. Lsit* G || *Sed te ia?n ferre Herculei l. est* Sc ||

14. *te in AG Sc* [cdd.] || *ten M S* ||

15-16. *ede Audacter, comiti licenter ede* A¹ M || e. A.
co??mItte, crede, *lucet* A² || e. A., co?nit*i* hoc, *lubenter ede* G|j

S : a) = A² II b) e. A. *hoc co??Imitte crede lucet* mss. [R P]||
c) e. A. *co?n??7itte, crede, Luci, asi modo is Lucius Camerius fuit»* ||

Sc : *ede hoc A. com?nitte, crede luci uel lucei* ||

22. *Dum uestri sim ego* A¹ G [*Dum nostri sis* in comm., sec. Palladium] M [Auantius] || *Sis nostri quoque* A² ||
 S : a) = A² II bc «Aldus olim *Dum uestri sim ego...*,
 quae sunt omnia nimis ingeniosorum commenta»; *Dum nostri sis* o. mss. [R corr., *Tu nostri P, Tum nostri B*] ||
 Sc : *Dum uostri sim* ||

LYIII^b S, ut supra dictum est, inter LV 12 et 13: «Hi uersus omnes ad illum usque *Essetn te mihi* et cet. nulli sunt hoc loco in mss., sed alibi [sc. post c. LVIII], alienissimo omnino loco. Aldus autem Manutius olim, ante hos impresserat eos qui sequuntur *En hic in roseis latet papillis,* *Sed tequaerere iam Herculis labos est* et qui sequuntur» ||

LVIII^b 3. *Ladas ego* A G || *si Ladas* M S || *Ladas si ego* Sc II

LVIIIP 7. *iunctos* A G M ||
 S : a) = A G M II bc sic in o. mss. [ulctos R, uinctos P] |j
 Sc: = A G M S II

[LV1] *Ad Catonem [= G M]*

Ad M. Catonem Porcium A ||

6. *si A G M [edd.]* ij
 S: a) = A G M (I c) «dubitoan legendumsitsic» ||
 Sc: = A G M y

7. *Pro telo* A G M ||
 S: a) = A G M, * *Protelo* (| c) *Protelo* aduerbium, col.
 Non. [576 L] II
 Sc: = S emend. ||

[LV11] *In Ma??mrram et Caesarem [= A G M]*

2. *Mamurrae, pathicoque*, C. A || *M.p., C. G M jj*
 S : ac) = G M II
 Sc: = G M S iI

7. *Vno in lectulo A G || Vno in ludulo M ||*
 S: a) = A G ; I c) *Vnilectuli*, i. e. σύλλεκτροι, dub. ||
 Sc : = A G U

9. *Riuales socii et A G M [edd.] j|*
 S: a) = A G M I] c) «uellem per ms. aliquem librum distin-
 guere ac legere liceret hoc modo... *Riuales socius» ||*
 Sc: *Riuales socii* [R. socii, om. et, Auantius] ||

[LV111] *Ad Coelium de Lesbia [= A G M]*

[lix] *De Rufa [= M]*

De Rufa et Rufulo A [LIX -f LX] || In Ruffam G [LIX + LX] ||

1. *Rufulwn fallit A¹ || Rufulum fellat A² M S || ?ne rur-
 sum fallit G ||*
 Sc : *Rufulwn fallat* ||

2. *Vxor Meneni A G M S || Vxorne Meni (... ustore ?) Sc ||*

3. *carpere e rogo A¹ M || rapere e rogo A² || capere de
 rogo G II*
 S : a) = A² II bc) *rapere de rogo* o. mss. [R P]₇ «probabilius»[!
 Sc : = S emend, [edd.] ||

5. *A se?niraso A¹ G M S || Ab semiraso A² Sc [edd.] ||*

«Mihi uero finis epigrammatis deesse uidetur, et eius quod
 sequitur principium» S || Sc LIX et LX coniungit, ut A G ||

[LX]

M S stellula interposita a superiore diuidunt || «fragmentum
 potius quam epigramma integrum existimo» M ||

i. *Libyssinis A G M S [edd.] || Libystinis Sc ||*

[LX1] *In nuptias Iuliae et Mallii* [=M, qui *Manlii*]

Epitalamium Iuliae et Mallii A¹ G _tha-₉ idem LXI post LXII, LXIII autem post LX] | i *Iuliae et Mallii epithalamium* A² ||

i. *heliconii* A G M S [He- M S] || *HeliconeiSc* [edd.] ||

15. *Spineam* A¹ G M [Parthenius] |j *Pineam* A² [Turnebus *Aduers.* XXI 29; edd.] ||

S : a) = A² II c) «cur *Spineam* magis quam *Pineam* taedam legi oporteat, non uideo» ; cf. Non. [161 L., ubi *pinea* cdd. ; item *Pineam* R P] ||

Sc : = A² S emend.; «qui *Spineam* hic ponebant, dicant mihi, ubi uiderint taedam in spinu, quae propria est resinifera- rum arborum» ||

16. *Iulia Mallio* A G || *I Manlio* M ||

S : a) = A G II b) o. fere mss. *Iunia* [R, *uilia*P] ||

Sc : = M II

20. *Nubit* A G M II

S : a) = A G M y b) *Nubet* mss. [R et ed. 1472, *Nudet* P] ||

Sc : = A G M II

25. *Nutriunt in honore* A¹ || *N. humore* A² M || *N. in odore* G ||

S : a) = A² M II bc) sic mss. nonnulli [P, *Nutriunt/ humor e* R], alii et Aldus olim *N. in honore* _ *Nuteriunt honore h*, «sed illud omnino rectius: more enim suo Catullus spondaeum pro dactylo posuit ut in Hendecasyllabis [LV. LVIII^b]» ||

Sc : = A² M S II

29. *Lympha* A G || *Nympha* M [cdd.] ||

S : a) = A G II b) *Nympha* o. mss. [R P], «quod probari etiam potest» ||

Sc : = A G II

31. *Ac domum dominam* A G M ||

S : a) = A G M, # *Ac d. dominum* || bc) *Ad domum* o. mss.
*[Ac d. R, Ad d. R corr. et ed. 1472, Ac dominum P], «itaque, opinor, antiqui loquebantur;... dominam uero quod dicit, nuptiale id uerbum fuit; ... si retinere priorem lectionem quis malit, legat hoc potius modo *Ac domus dominam»* ||*

Sc := A G M D

34. *hac et hac* A G M [ed. 1472] j|

S : a) = A G M ; I b) *huc et huc* o. mss. [R P] ||
 Sc : *huc et huc* [edd.] ()

36. *Vos item* A G M ||

S : a) = A G M II b) *Vosque item* mss. [R P] ||
 Sc : = A G M II

46-47. *optimis Est petendus* A [Auantius] || *ac magis E. p.*

G II *optimis Expetendus* M ||

S : a) = A II b) *amatis* o. mss. [a. *Est p.* R P] || c) *a macris Expetendus* ||

Sc : *ah magis Est p.* ||

51. ' *tremulus* A G M [ed. 1473] ||

S : ac) = A G M ; I b) *Romulus* [P, ed. 1472] aut *Remulus* [R] mss., «hoc potius, si modo ferendum est» ||

Sc := A G M S II

5 4 5 5 - . *Te timens c. nouos C. a. maritos* A G [edd.] || *Te timent; c. nouos* [nom.] C. a. *maritus* M ||

S : a) = A G II b) sic o. mss. [ft P] || c) *Te timens, uel tenens, c. nouos* [nom.] C. a. *maritus* ||

Sc : ===== A G U

68. *nitier* A⁴ [Auantius] || *dicier* A² G comm, [*ditier* in textu] M y

S: a) = A² G M, * = A¹ || c) *nitier* [B], «eodem prope modo Lucr. 4, [1256] *gnatis munire senectam*, Prop. 4, [11, 69] *Et serie fulcite genus»* ||

Sc : *iungier* ||

78-79 (=78 <C7983 .<<82-). *comas.* Sed moraris, abit dies, Prodeas noua nupta. Tardat A G M S, item Sc [cf. ad u. 79; Sed—nupta om. cdd.] ||

79 (=83). *Tardat A G M* ||

S : ac) = A G **M** II b) *Tardet* o. mss. [**R P**], «illud rectius» ||
Sc: *Tardet* [a *tardeo*; edd.] ||

80 (=84). *Quae A¹ G [Auantius] || Quem A² [edd.] ||*
Quom M II

S : ac) = A² i b) sic o. mss. [**R P**] ||
Sc: = A¹ G II

81 (=85). *necesse sit A G M* ||

S : a) = A G M y bc) *necesse est* o. mss. [**R P**], «quod est multo rectius ; saepe namque non elidit» [ut prioribus editoribus, ita Statio Glyconeus hic uersus est, non Pherecrateus] ||

Sc: = A G M H

81-82 (=85-86). *necesse sit. Sed ?noraris, abit dies, Prodeas noua nupta. Flere A G M S Sc* | *Sed—nupta om. edd.]* ||

83 (=87). *Herculeia A¹ G M || Arculeia A²l*

S : a) = A² I b) *Arunculeia* [**R P**] uel *Aurunculeia* [h corr.]
o. mss. II c) «legendum forte *Aruncleia*, ab *Aruncis...* ; possit etiam legi *Hirculeia* uel *Herculeia*, ut Aldus olim impressit» ; cf. Sail, *hist.* [2, 59 ap. Non. 863 L. *Hirtuleia*, quod *Here-*legerat M, *Hire-* S] ||

Sc: *Aurunculeia* [*Aurunculeia Turnebus Aduers. xv 22*] ||

84 (=88). *pulchrior A G M Sc || pulcrior S [edd.]* ||

89 (=g3). *hiacynthinus A¹ Sc || hyacinthinus A² G M S*
[ὑακίνθινος] ||

91 (=95). *Habent A G M S Sc, om. cdd.* ||

94 (=98). *uiden A M || uiden? ut G [edd.]* ||

S : a) = A M I(b) *uiden ut* o. mss. [**R P**] || c) *uide ut* ||
Sc: = A M U

gg (= 103). *Pro qua turpia A¹ || Procat turpia A² j| Pro-
zra turpia G M [Calphurnius] ||*

S: a) = G M d b) *Procatur pia o. mss. [R], Precatur
pia quidam ms. [P] || c) «rectius illud [Probra /], si modo uete-
rem librum Guarinus est secutus...; legi fortasse possit Peccat
aut pia» II*

Sc : *Proca* [i. e. uirosa], *turpia* ||

102 (= 106). *qui A G Sc II quin M S [Auantius] |*

107-108 (=111-115). *quot omine Candido lacteo pede A¹
[Auantius] || q. o. C. pede lectuli A² || quod homine [corr. omni-
bus] C. pede lectulis G || quot omina C. pede lectulis M ||*

S : a) = A²II bj *quod omnibus C. p. lecti* o. mss. [R P] ;
«in Guarini libro *quod homine C. p. lectulis*» ||

Sc : hos uersus postremos strophae facit, ita legit : *O cubile,
quot (o nimis C. p. [i. e. μακάριοι της τύχης] lecti), Quae et q. s.* ||

108-109 (=115-116). *lacteo pede, Quae tibi uemunt bona,
Gaudeas, sed abit áíþ8_η Prodeas noua nupta. Quae tuo ueniuunt
hero A¹ || pede lectuli, Quae t. u. bona, Gaudeas, sed. a. d.,
P. n. n. Quae t. u. h. A² |J pede lectulis Gaudeas, sed. a. d.:
P. n. n. Quae t. u. h. G [ad uu. 107-108=111-115: «post
ista duo carmina fenestra in codice antiquo sequitur et sine
dubio tres desunt uersus, sed unus tantum qui sensum impedit,
duo uero intercalares»] || lectulis, Quae t. u. bona. Gaudeas,
sed a. d. P. n. n. Quae t. u. h. M ||*

S: a) = A² D b) ad uu. 107-108 (=111-115): «reliqui tres
uersus non in Guarini modo libro desiderantur, sed in omnibus
iis quo uiderim» [om. edd., nullo relicto spatio] ||

Sc : uide ad uu. 107-108 (= 111-115) ||

m (=n8). *media A S Sc || medio G M[edd.] ||*

112 (= 119). *Gaudeas A G M ||*

S : a) = A G M y bc) *Gaudeat* o. mss. [R P] ||

Sc : = S emend. ||

114 (=121). *Tollite o p A M S Sc [ed. 1472] || Tollite p.
G [edd.] !j*

115(=122). *ui deo, uenite* [A¹ ed. Paris. 152g et Auan-tius] II *uideor uidere* A² G M ||

S : a) = A² G M || bc) *uideo uenire* o. mss. [R P], «quod est ipsum rectius» ||

Sc : *uideor uenire*, i. e. <50κώ ἐλ&ειν ||

117-118 (=124-125) et in insequentibus strophis. *O hymen hymenaeē hymen O hymen hymenaeē* A¹ || 0 h. h. 0 *Hymen* 0 *hymenaeē A²* || 10 h. h. io 10 *hymen o hymenaeē* G || 0 h. h. *hymen Hymen o hymenaeē M* ||

S : a) = M II b) 10 *hymen hymenaeē* io 10 h. h. io 0. mss. [R P] [I c) *Hymen o hymenaeē* io *Hymen o hymenaeē* ||

Sc : 10 h. h. io 10 h. h. ||

120 (=127). *locutio* A G M S Sc [*locado* R] ||

121 (=128). *Neu* A G M II

S : a) = A G M (I bc) *Ne* mss. nonnulli [P B h R corr., ed. 1472], *Nec* 1 ms. [R], «quod est ipsum maxime probandum» || Sc := A G M Ȑ[

122-123 (=129130-). *Desertum domini a. C. amorem* A G M II
S : a) = A G M I Ȑ b) *D. deum a.* [B h], *D. dominum a.* [P] mss., *D. domini a.* libri impressi [et R] || c) *Defectam dominam a. C. amore* ||
Sc := A G M II

12g (=136). *Sordebant tibi uillicae* A M S || *Sordebam tibi, uillice* G Sc ||

134 (=141). *Diceris* A G M [ed. 1473] ||

S : ac) = A G M II b) *Diceres* mss. [R P], prae omnino» |j
Sc := A G M S (I

138 (=145). *Habent* A G M S Sc, om. cdd. ||

139-140 (=146-147). *quae licent Sola c.* A G M ||

S : a) = A G M II b) sic o. mss. [R P] || c) *q. I. Soli, c.* ||
Sc : *qua /.* *Sola c.* [idem u. 141=148 *eādem* duabus syllabis] []

56). et A¹ G M [B Pisanus in exemplari Maglia* ueauano ed. Vic. 1481] || ut A² [cdd.] ||

S: a) = A² II bc) sic o. mss. [R, uersum om. P] ||
Sc : = A² S II

151 (=158). *Quae tibi sine fine erit A* [Auantius] || *Fine quae sine seruiat G* comm. [*Fine quae tibi sine seruiat* in textu, cf. *Quae tibi sine fine seruit* ed. 1472] || *Quae tibi, sine, seruiat H* [Parthenius] ||

S: a) = A (j b) *Quae tibi, sine, seruit* Achillis Maffei liber [R, uersum om. P] || c) «probabilis Pontani coniectura, qui legendum putauit *Quae tibi, sine, seruiat.* Ego legendum suspicabar *Quae seni tibi seruiet» ||*

Sc: *Quae tibi sene [dat] seruiet* ||

155 (= 162). *anilitas* A G M [ed. 1473] ||

S: a) = A G M II bc) «sic omnino legendum puto. Sed omnibus tamen in mss. libris erat *anilis aetas* [ann-R, a/72-P]. Nisi sic uersum metiamur, ut *nilis aet* syllabas unum in pedem conferamus, *as* syllabam in sequentem reiciamus uersum, in quo *omnia* propter principem uocalem sequentis uerbi utramque uocalem perdet *i* et *a*, quod fecit non semel Horatius [*carm. 3, 4, 41 et 6, 6*]. *Annitas*, inquit Placiades Grammaticus in glossis, *adiutat, interdum senectus est*. Mendose *adiutat;* emen* dant alii *adultas*, quod non sequor; legendum forte *adnutat* [psPlacidus A 37 Lindsay *Annitas* (sed cdd. Vat. *Ann-*) : *adiutas* (*anilitas?*) : *interdum senectus est*. Gloss. Ansil. AN 290 *Anitas* : *adultus*. Cf. ib. AN 191 *Anilis aetas: senectus feminae.* 192 *Anilitas* (Isid. *Orig. 11, 2, 28*)] ||

Sc: =A G M II

164 (= 171). *unus* A G M II

S: a) = A G M f b) *unus* 1 ms. [R], *unius* 1 ms. [ed. ant.], *imus* 1 ms. [imis P] || c) *intus* ||
Sc : *imus* II

169-171 (=176-178). *Ille n. m. atque tu P. uritur intimo Flamma [abi.] A M* || *Illi n. m. ac tibi P. uritur intimo Flamma [nom.] G* ||

S : a) = M II bc) *Illi n. m. ac tibi P. urimur intimo* o. mss.
[R P], «ea sententia: nos illum non minus intimo pectore...
amamus quam te quoque ipsam» |j

Sc : = G II

171 (= 178). *penite* A Sc [edd.] || *penitus* G || *penita* M S
[*penita est* Auantius] ||

176 (=183). *adeat* A G M [Auantius] ||
S : a) = A G M II bc) *adeant* o. mss. [R P], «et noua nupta
scilicet, et qui eam deducunt praetextati tres, et pronubae duae» ||
Sc : = S emend. ||

179 (=186). *Vos unis senibus bonae* A M [Auantius] || *Binae
in aedibus unius* G ||

S : a) = A M II b) *Bonae senibus unus* o. mss. [R, *unus* P] ||
c) *Vos bonae senibus uiris* ||
Sc : = S emend. ||

180 (=187). *bene* A G M S [Calphurnius] || *breue* Sc, i. e.
paulo ante [edd.] ||

181 (=188). *puellulam* A G M S [ed. ant.] || *puellam* S
[sic edd. contra metrum] ||

189-193 (=196-200). Post 194-198 (=201-205) A G M S
[cdd.] Ij ordinem cdd. mutauit Sc [numeri uersuum, quibus nunc
utimur, in ordine stropharum, quem Sc nouauit, nituntur] ||

189-191 (=196-198). *At marita tuum tamen Caelites, n.* 75.,
Pulchra res A¹ || *At m. t. t. Caelites, n. m* *Pulchra res* A²||
At m. t. t. Caelites [i. e. celites, celes, abscondas], n. m. *Pul-
chra res* G M [hic *Celites* occulat, sed totum locum ualde
sibi suspectum fatetur] ||

S : a) = M, * = A² [sed *Celites*] || b) *Ad Martem tamen
iuuenem* ueteres libri Auantii, *Ad maritum tamen iuuenum Celites*
n. m. *Pulchre res* [*iuuenem* R, uersum om. P] mss. || c) *Adme-
tum iuuenem tamen Celites n. m. Pulchra res*, i. e. pulchrum
est celes Admetum concubinum tuum ||

Sc : *At, marite, ita me iuuent Caelites, n. m. Pulcher es* ||

194 (=201). *remoratus es A G M* [Calphurnius] ||

S : ac) = A G Mj[b) *remorata (es)* o. mss. [R, *remota* P],
 «sed illud rectius» ||

Sc : = A G M S II

197 (=204). *cupis capis A G M S Sc* ||

A

199 (=206). *puluis erythraei A G* [B. Pisanus in exemplari Magliabechiano ed. Vic. 1481] || *puluis Eythrei M* [«qui hunc uersum ita legebant ille pulueris Erythraei, miror, ubi habuerunt aures» ||

S : a) = A G M II b) «sic Guarinus» ; *pulueris Eritei* [R h] uel *Eritaei* [P] o. mss. || c) *pulueris interim* [«e mutabam in i proximam uocalem, ex r et i consonantem n faciebam, sequitur t in manuscripta lectione, deinde e, post quam litteram r interponebam, et i extremo apicem imponebam»], uel *Antaei*, uel *Er(r)etri* [Ἐρρετρίου uel EI-], uel *Erythri* [ερυθρός], «sic tamen ut prima producatur ὡμηρικώς» ||

Sc : *enthei* dub., «ut alludi possit ad entheos Bellonae, qui sursum uim magnam pulueris sublectabant» ||

202 (=209). *uestri A G M II*

S : ac) = A G M II b) *nostri* o. mss. [R P], «*uestri* potius legam» ||
 Sc : *uostrī*]

202 (=209). *uult A G M* [Calphurnius] ||

S : a) = AG M II bc) *uolunt* o. mss. [R P], «credo, quod ante scriptum luerat *uolt*, quod non intelligentes, praeve mutarunt in *uolunt*» ||

Sc : = S emend. ||

203-204 (=210-211). *millia lusuum. Ludite A* [Auantius] |j
m. ludi. Ludite G [ed. ant.] || *m. lusus. Ludite* M |j

S : a) = A II b) *lusum* uel *lusus* ueteres libri Auantii, *ludere*
Et ludite o. mss. [R P] || c) *mollia ludi, at Ludite* ()

Sc : *ludei. Ludite* ||

213 (=220). *Sed micante A M [Auantius] || Sed hiante G jj*
 S: ac) = A M II b) *Sed mihi ante mss. [R P], correxit*
Auantius ||
 Sc : *Semihante ||*

225-226 (=232-233). *boni Coniuges bene uiuite et A G*
 M S Sc II

[LX11] *Carmen nuptiale [= A M]*

Hexametrum carmen nuptiale G [a quo hoc carmina inscribuntur] || et LXIV Heroica

7. *eoos [Calphurnius] ostendit noctifer ignes A¹ || e. o. n.*
imbris A² || aethereo o. 72. ignes G M ||
 S : a) = A² II b) *hec [h' =haec P, h' = hoc R] eos o. n. imber*
 o. mss., *aetherios o. 72. ignes* «Hieronymus Auantius in libro
 Antoni Moreti scriptum fuisse testatur» || c) *Oetaeas obtendit n.*
umbras ex lectione mss. [Oeteos... ignis Victorius], «quam-
quam umentes malim quam Oetaeos;... sin illo modo [E00s...
ignes] malumus, ignes astra ipsa uocat; .. cur autem Eoos qui-
dam reiciant, non uideo» ||

Sc: *oceano se o. 72. imbre dub. ||*

8. *certe A G M ||*

S : a) = A G M II b) «in ms. uno tres litterae uidentur erasae
 post» *certe [certe; I R, litura in P nulla] || c) certe est, coll. LXXX*

7 *Sic certe est ||*

Sc: = A G M y

9. *quo uincere A [Auantius] || quos u. G M S || quo uisere*
parent [ed. 1472, cdd] «uetus scripture; neque hic mihi suppetit
coniectura, quae expletat animum meum» Sc ||

11, *aequales A G M S Sc [-lis cdd] ||*

12. *Aspicite innuptae secum ut meditata requirant A¹ G*
 [«potest etiam legi meditamina quaerunt»] M || A. I. s. *ut medita-*
tata requirunt A² ||

S : a) = A² II b) *Aspicite i. quae s. ut meditare quaerunt*

2 mss. [P, *medita requirunt* R], *Aspice i. quae s. ut meditare quaerunt* 1 ms. [*Aspice i. que s. ut meditare querunt* h] || c) «emendabam *Aspice quae i. s. ut meditata requirunt*», aut *Aspicite i. quae s. ut meditata requirunt*; «Guarinus legi posse dicit *meditamina quaerat [-runt* G comm.], quod idem opinor legerat suo illo in libro, quod ego in meis. Fieri autem potest scriptum ut fuerit *meditata quaerunt*, quod corruptum postea sit *meditare quaerunt...* Legendum igitur aut *Aspice quae innuptae secum ut meditamina quaerunt*, aut *Aspicite i. quae s. ut meditamina quaerunt*» ||

Sc: = A¹ G M II

14. Habent A¹ M S [et solys codex Thuaneus] || om. A² G [cdd.] II

Sc: «abest hic uersiculus a nostro libro. Et profecto nullam bonam sententiam concipit» ||

17. *nunc a. s. committite* A G M ||

S: a)=A G M II bc) *non a. s. c. o.* mss. [R P], «quod uidetur probabile, perinde ac si dicat: ne saltem animos uestros prorsus remittite» ||

Sc: = A G M II

22. *Complexu matris retinentem* A G M ||

S : a) = A G M II b) sic o. mss. [R P] || c) «iungendum *retinentem matris*» ||

Sc : = A G M II ¹

28. *pepigere uiri* A G Sc || p. * u. M [«uersus .. uereor ut sit satis emendatus»] S ||

32. *Hesperus a nobis aequales* A M || *Hespere, quis n. aequalem hanc* G ||

S: a) = A M II bc) mss. *Hesperus est n. aequalem* [h], *H. hic n. aequalem* [P], *H. e nobis aequales* [R], «quod est ipsum rectum. Legerem etiam libenter, si per ueteres libros liceret, *H. e nostris* [Auantius] *aequalibus*, uel *H. ex nostris aequalem hinc*» ||

Sc : *Hesperus e nobis, aequales* ||

32. Lacunam post hunc uersum notant A M [Auantius],
nullam notat G ||

S : «post hunc uersum septem uersus alios desiderari seri-
bit Auantius. Credo numerum definisse, quod spatii tantum
uacare aliquo in libro animaduertisset» ||

Sc : «desunt post hunc uersiculum» ||

35. *Vespere... eosdem* A G M S

|| *Hespere... eosdem*

Sc [edd.] I)

37. *quod A M II quem G* || '

S: a) == A M [i. e. amoris fructum] || b) *quam o.* mss.

[R P ; i. e. puellam] ||

Sc : G [i. e. Vesperum] ||

45. *intacta* A G M S Sc [edd.] || S p. 419 «Quintilianus
in IX 3,16 pro *intacta*, legit *innupta*» ||

45. *dum cara* A G M [G M afferunt Quint, *inst. 9, 3, 16*] j|

S : a) = A G M II b) «nulla probabilis ex his uerbis elici
potest sententia; at si, quo modo est in Maffei libro legas, ea
facilis atque apta existet, ut *dum...* mutet in *tunn* [cum R,
tum R corr., *dum* P]; p. 418 «sed Quintilianus in IX *dum...*
legit» II

Sc : *tum* II

45. *suis) sed* A M in textu S Sc || *suis est* G M comm.

[Quint, *inst. 9, 3, 16*] ||

53 et 55. *accoluere* A G M ||

S : a) = A G M II b) *coluere* 2 mss. [53 *colluere* R h,
accoluere P; *coluere* ed. 1472; 55 *accoluere* R et ed. 1472,
coluere h, uersum om. P] ||

Sc : A G M II

57. *connubium* A G M [edd.] ||

S : a) *conubium* || c) «per unum *n* scribendum. Sic in
ueteribus libris, atque in 1110 omnium uetustissimo libro Ver-
gilii» [hic siue Mediceus Laur. XXXIX 1 fuit, quem tune tem-

poris habebat gens Romana Del Monte, siue potius Romanus
Vat. Lat. 386y, qui Sexto IV pont. max. in bibliothecam Vati-
canam tralatus est; cf. *Aen.* 1, 73 *conubio*] ||

Sc : = A G M II

58. *cara uiro magis et ??tinus* A G M ||

S : ac) = A G M II b) sic 1 ms. [B], *Cara uirgo magis*
minus alii [*Cura u. m. ?11. R, Cara u. ?n. 1?1. R* corr. P],
«uitiose» II

Sc : = AG M S II

58^b. Omittunt A G M S Sc [cdd.] ||

Sc : «deesse uidetur hoc loco επιφόνημα *Hymen o H. H. a.*
o //., quod tamen nullo in ms. legebatur» ||

5g. *At tu ne* A G M j|

S : a) = A G M II b) *Et tu nec* o. mss. [R P, ed. 1472]||
Sc : = A G M II

63. *Tertia p. matri data, pars d. t. patri* A G || *T. p.*
patris est, pars est d. t. Inatri M [*Tertia pars patri, p. e. d.*
t. matri Auantius] ||

S : a) *T. p. patri data, p. d. t. ?natri, ** = A G || bc) *T.*
p. patri data, p. d. t. m. o. mss. [R, *T. p. patri data pars*
tertia matri P, *est tertia* P corr.], «rectius» ||

Sc : = A G II

[lx 111] *De Berecynthia et Atti [=M]*•

De Berecynthia et Aty A G [qui carmen collocat inter LX
et LXI] II «Sunt qui alium in locum reiciunt hoc poema, quo
constet ordō trium Epithalamiorum, quae sunt ex eodem genere.
Ego, ne hac quidem in parte, a mss. esse recedendum puto»||

1. *Atys* A G Sc [qui etiam *Attys* et *Attis in castig.*] ||
Attis M S II

2. *Phrygium ut nemus* A G M S [cdd.] || *Phrygium nemus*
Sc||

A. STATHI LECTIONES ATQVE EMEND. CATVLLIANAE

4·   *ut AG M [Calphurnius] |j*
S: a) = A G M y b) *ubi o. mss [R] ||*
Sc: *ubi* II

b. *Deuoluit* A¹ G M [cdd] || *Diuellit* A² [Auantius] ||
S: a) = A² II b) *Deuoluit* o. mss. [R P], «quod idem significat» II c) fort. *Deuouit* ||
Sc: A¹ G M II

5.   *iste acuto* A¹ || *ille aculo* A² [Auantius || *lactes acuto* G ||
ipse acuto M ||
S: a) = A² [] b) *illectus* [B], *illetus* [uoluitilletas, sic P],
illetas [R], *lactus* [uoluit *lactes*, similiter *lectas* V] mss. || c) *icta*
acuto; «glossema enim fuerat *ille* propter uerbum *Deuoluit*;
scriptores deinde librarii coniunxerunt utrumque *ille icta*, ex
eoque nata uarietas *illectus* et *illetas* et *lactes*» ||
Sc: *illa acutä* [cum silice] j|

5.   *pondera silice* A M S Sc [Auantius] || *pondere silicis* G
[-e -es edd.] II

7; *Etiam* A M |j *Et iam* G []
S: a) = A M II b) *Et iam* o. mss. [R P] ||
Sc: = A M H

8   et g. *tympanum* A G M [edd.] ||
S: a) = A G M [I c) «primam in *tympanum* corripuit ut. . .
Homerus [Apoll. Argon, i, 1139] ‘Ρύ^βω καὶ τυμπάνω ‘Ρείνν
Φρύ^ες ίλάσκονταο» ||
Sc: *typanum*, «Apollonius ‘Ρομβω /-at τυπάνω ‘P. Φ. t.» ||

9· *Tympanum tubam* A G M || *Leue tympanum* M || *Type-
num tubam* Sc ||

9. *C/belle* A M Sc || *Cybeles* G S ||

u.   *tremebunda* A G Sc [edd.] || *fremebunda* M S [Auan-
tius]

14. *Aliena*
nt exules, loca   *petentes iielit exilio loca celeri* A¹ || *A. p. pede,*
G M y   *celeri* A² |j *quae petentes, uelut exules, /oca*

S : a) = A² [exs///cs in textu, *exules* in lemmate] || b) *Alienaque petentes uelut e. loca celeri* [R], *Alienaque petens u. e.*

I. c., *Alienaque petentes u. e. loco celeri* [P] mss.; A. *quae p. u. e.* L Guarinus, «quique eum post secuti sunt»; *Aliena p. u. exilio loca c.* Aldus olim || c) *Alienaque petite pede exilio* [dat., «in exilium»] *loca celeri* ||

Sc := G M y

16. *pelagi*   A G M S || *pelagi* aut *pelage* Sc [Victorius] |j

18. *Hilarate aere concitatis* A¹ G [ed. 1472] || *H. excita-*
tis A² II *H. herae citatis* M [Auantius] ||

S : a)= A² I(bc) sic etiam in 2 mss. [*Hilarate excitatis* B, *Hylaritate excitatis* P], *Ihlarate crocitatiss Achillis Maffei liber* [R], «ex quo faciendum omnino *concitatis*» ||

Sc := A² II

21. *uox* A G M [cdd.] ||

S: a) = A G M II b) *nox l* mss. [Ambros.]   M 38], «ut dicat, Nox ipsa sonat cymbalum,   quod ferendum   etiam uide-
tur» II

Sc := A G M II

23. *Vbi* A G M [edd.] II

S : a) = A G M y b) «anapaestus primus in procelesmati-
cum solutus, ut post [uu. 63 et 70], nisi legi etiam uelis *Vt capita,*
pro Vbi, quod tamen nullis manuscriptorum suffragantibus
fieret» II

Sc := A G M II

26. *celerare* A G M S || *celebrare* Sc ||

27. *notha* A¹ G comm. || *noua* A² G M ||

S : a) = A² G M II b) *nota o.* mss. [R P] || c) «fac *notha,*
multo concinnius feceris; . . . Aldus ante sic impressit» ||

Sc := A² G M ||

29. *recrepant* A G M [edd.] ||

S : a) = A G M II b) *increpant* nonnulli mss. [sed *re-* R P],
 «quod idem nonnunquam significat;... erit ergo et hoc loco
 uocalium liber ille concursus» ||

Sc : = A G M]||

31. *animo egens* A G comm. M \ *animo* et *animi egens*
 Auantius] || *io gemens* G ||

S : a) = AG comm. M || bc) *animi geris* et *annea gens* mss.
 \ *annia gens* P, *animagens* R], «quae legendum arguunt *animi*
egens» ||

Sc : = A G comm. M ||

35. *Cybelles* A M Sc || *Cybeles* G || *Cybelle* S ||

37. *labanteis langore* A G [hic -tes-] || *labante langore* M
 [ed. 1472, cdd.] II

S: a) = G ;I b) *labante langore* Maffei liber et Patauin [R P],
 Auantius *labore nantes*, «librosne ueteres secutus non explicat» ii

Sc : = M II

3g. *horis aureis sol* A¹ G [edd.] || *oris aurei sol* A² M ;|

S : ac)=A² M y b) «ita fecerunt, opinor, homines ingeniosi
 ex *horis aureis* [R] et *oris aureis* [P] et *heris aureis*, quae est
 omnibus in mss. uarietas... At Auantius *ortus aureus*, incer-
 tum an librorum ueterum fidem secutus» ||

Sc : = A² M S II

42. *Vbi* A II *Ibi* G M [cdd.] ||

S : a) = G M, * = A II bc) *Ibi* o. mss. [R P] ||

Sc: G M S emend. ||

45. *ipsa* A G M II

S : a) = A G M II b) *ipse* o. mss. [R P] ||

Sc : = A G M

45. *recoluit* A G M ||

S : a) = A G M II bc) «in Patauino, pro *recoluit*, *reuoluit*»
 [sed *recoluit* est, ut in R, sic in P], «quod probandum uidetur»||

Sc-. = A G M II

47. *tetulit* A G [Calphurnius] M ||

S : ac) = A G M II b) *retulit* mss. [R P], «illud rectius»][

Sc: = A G M S' ||

48. *Ibi* A¹ G M [edd.] II *Vbi* A² ||

S : a) = A¹ G M, * = A² II bc) *Ibi* o. mss. [R P], «quod est

rectius» II

Sc: = A¹ G M S jI

49. *allocuta est ita uoce maesta miseriter* A¹ || a. *ita est*

u. m. m. A² II a. *est maestula noce miseriter* G || a. *maesta est ita uoce m.* M [Auantius; a. *uoce est ita maesta m.* Calphurnius] II

S : a) = A¹ [sed *adl-* || b) *allocuta est ita uoce miseritus maiestas* o. mss. [*miseritus* R, addidit et *miseriter* et *maiestates* R corr.], a. *est ita uoce misertus maiestas* Patauinus [P] ; Auantius a. *maesta est i. u. ?niseriter*, «nec tamen exprimit an libris hoc ueteribus faciat auctoribus» || c) *allocutus* [mase, ut u. 45] *et se est ita uoce ?7liseritus* [partie., «uel aduerbium, quale *humanitus*»] || «supra *miseritus* scriptum, opinor, fuit *7naestus* glossema, quod corruptum post in *?7zaiestas* et in contextum inrepsit» ||

Sc: = M II

54. *Et 077Inia earu??1 adirem* A¹ || *Et earu7?1 otnnia a.* A² G [edd.] II *Et earum a?nica a.* M ||

S: a) = A² G II b) sic o. mss. [R P] || c) *Et earu?71 ut o/nnia a.*; «uocales uero duae extrema in uoce 0??Inia eliduntur, quod fecit etiam Flaccus non semel [cf. ad LXI 155]» ||

Sc: *Et ut o?nnia earum a.* ||

56. *pupula* A G M Sc || *puppula* S ||

60. *stadio et λ G* || s. *atque* M [Auantius] ||

S : a) = A G [I b) sic o. mss. [R P] || c) «bene omnino

Auantius, quo stet uersus, *atque*; sunt qui legi posse putent *st adi oque»* ||

Sc: A G II

62. *figurae est ego nunquid abierim A G || figurae est? mihi quo uigor abiit? M [Quonam uetus figura est? quo uigor abiit? Auantius] ||*

S : a) = A G II b) *figura est ego num quid abierim, figura est ego non quod haberim [habierim P], figura est ego non quid abierim [R], mss. || c) «optima impressa lectio, nisi quod mihi mutandum uidebatur abierim in obierim, ut se diem obis- isse addubitet et in figuram longe aliam mutatum» ||*

Sc : *figurae est, ego non quod habuerim?*

63. *Ego mulier A G M S [cdd.] || Ego puber Sc ||*

64. *gymnasi A G || gymnasi ||*

S : a) = M, #=-=A G H bc) «*gymnasi malim per i simplex, quae uetus erat scribendi consuetudo» ||*

Sc: = A G II

66. *floridis corollis A G M [corolis Calphurnius] ||*

S : a)-=A G M II b) *f circulis o. mss. [R, curculis P], «praeve» || c) fort floreis, coll. Tib. [i, 2 14 florea sert, see. cdd. Tibulli deteriores] ||*

Sc: A G M y

73. *iam iamque poenitet A¹ M [cdd.] || iam iam quoque poenitet A² || mihi, iam quoque me poenitet G [m. iam iam mihi poenitet in comm.] ||*

S : a) = A² II b) *iam iamque p. mss. [R P], Aldus olim, «atque hoc modo uersus etiam ipse stat» ||*

Sc: = A¹ M II

74. *labellis palam sonitus abiit A G [/. p. s. adiit ed. 1472] || labellis abiit sonitus palam M ||*

S : a) *labellis * sonitus abiit, * = A G || b) palam om. o. mss. [R P], «quod etiam monuit Auantius, itaque praestat uacuum locum relinquere, quam alieno uerbo occupare» ||*

Sc: *labellis palans sonitus abiit ||*

74. *abiit A G M II*

S : ac) = A G M. 1 b) *adiit o. mss. [R. P, ed. 1472], «sed illud rectius» ||*

Sc: =A G M S II

78. *ferox hunc agendum aggredere furor A M || feia
age dum; face ut hunc furor G ||*

S : a) = A M II b) «sic Auantius, aliter Guarinus, sed neutrō modo in mss.»; *ferox fac ut hunc furor* 1 ms. [R 7], *ferox ut hunc furor* 2 mss. [P B]. «In quo cum non syllabae tantum, sed uoces integrae ipsae ac pedes desiderentur, ea sum religione, ut audendum aliquid non putem. In optimis enim emendandis auctoribus sine ueterum subsidio librorum mihi quidem non licet esse tam diserto, nec, si liceat, libet» ||

Sc: *ferox, i; face ut hinc furoribus* ||

79. *Fac A G II Face M ||*

S : =M, * = A G II

Sc: == M II

81. *uerbera pateant A G || uerbera patere M [Calphur-
nius] II*

S : ac) = M (I b) «ita omnino esse debet, itaque est in Mafei libro et Patauino, nisi quod *ueruuera* pro *uerbera* uitiose» [*uerumuera* R P] ||

Sc: =M S II

82. *retonent A G M [cdd.] ||*

S : ac) = A G M II b) sic 2 mss. [R P], *redundent* 1 ms.
«praeue» ||

Sc : = A G M S I

85. *adhortatus A¹ G || adhortans A² M ||*

S : ac) = A² M II b) *adhortatis* o. mss. [R P], uitiose ||

Sc: = A² M S II

86. *Vadit A G S Sc [cdd.] || Salit M ||*

86. *infremit A M || fremit G [cdd.] ||*

S : a) = G, * = A M II bc) *fremit* o. mss. [R P], Auantius, «qua de lectione dubitandum non est, nam si *Vādit inf re-*
mit legamus, erit pro anapaesto creticus, quod non licet» ||

Sc: =G S emend. [*Abit infremit* idem in notis *ad Culicem*]]

A. STATHI LECTIONES ATQVE EMEND. CATVLLIANAE

91. *dea Dindymi domina A || dea atrox Dindymi G || dea domina Dindymi M []*

S : a) *dea domina Dindymei*, * = A || bc) *dea d. Dindy**

o. mss. [R. P]; -ei: «hoc est solum uestigium ueteris scripturae» ||

Sc : *Didymi dea domina* ||

93. *rabidos A G M |rapidos cdd.]* ||

Sc: ac) = A G M jj b) «hunc esse uersum suspicor, quem Festus Pompeius adducebat Catulli, in uerbo *Rabidus*. Superest enim tantum uestigium, *Catullu* . . » [Fest. 338 L. Ra<bi>d u s > *Catullucs* (LXIII 38): *abit in quiet mol>li rabidus <furor animi>*] ||

Sc : = A G M S II

[lxiv] *De nuptiis Pelei et Thetidos* [= M]

Argonautica A || Epithalamium Pelei et Thetidos G ||

4. *laeti A¹ I lecti A² G M* ||

S : ac)=A² G M II b) *laeti nonnulli* mss. [P, *leti* B; *lecti* R]j|

Sc: = A¹ I[

4. *pubis A G M [ed. 1472]* ||

S: ac)= A G M II b) *puppis* o. mss. [R P; *pubis* R corr. et Yat. 1608, quem uidit S ad uu. 36-37, nec hic nec alibi uidit], «illud rectius» ||

Sc : = A G M S II

11. *rudem c. prima A G M* ||

S : a) = A G M II b) *primam* o. mss. [R P] || c) fortasse *rudi c. primam* ||

Sc : = A G M II

13. *Totaque A G [edd.] || Tortaque M [Auantius]* ||

S : a) = M, * = A G U b) *Totaque* o. mss. [R P] j| c) «pro- bior tamen lectio *Tortaqua*» ||

Sc : = A G II

13. *incanuit A M || incanduit G [edd.]* ||
 S : a) = A M I_j bc) *incanduit* o. mss. [R P], «quod idem omnino est... Probabilem uero lectionem mss. librorum facit id quod sequitur *candenti e gurgite* [u. 14], quamquam etiam post [*e gurgite cano*] u. 18» ||
 Sc : = A M II
14. *candenti A G [cdd.] || canenti M* ||
 S : a) = M II bc) uide ad u. 13 [*candenti R P*] ||
 Sc : = A G S emend. ||
16. *Iliaque atque A G M [ed. 1472]* ||
 S : a) = A G M II b) *Illa atque* 0. mss [R P] || c) *Illae atque* ||
 Sc : = A G M II
17. *oculi A M II oculis G [cdd.]* ||
 S : a) = A M i_j b) *oculis* 2 mss. [R P] ||
 Sc : = A M i_j
18. *Nutricum A¹ M [cdd.] || lam crurum A²\V?nblicum G* ||
 S : a) = A M, * = A² II bc) *Nutricum* o. mss. [R P], Aldus olim, «itaque in ueteri libro fuisse testatur Auantius» ||
 Sc : = A M'S emend. ||
19. *Tum Thetidis A G M S Sc* ||
20. *Tum Thetis A¹ G M || Cum Thetis A² [cdd.]* ||
 S : a) = A² (I b) *Tum Thetidi* «in hoc et in sequenti uersu» i ms. \ *Cum Thetis* R, *Cum te his P* ||
 Sc : = A¹ G M II
21. *Tum Thetidi A¹ M || Cum Thetidi A² G [cdd.]* ||
 S : ac) = A¹ M y b) uide ad u. 20 [*Cum thetidi* R, *Cum tethidi* P] II
 Sc : = Aⁱ M S II
21. *sensit A G [cdd.] || sanxit M [Auantius]* ||
 S : ac) = A G II b) «*sensit* Pontanus mutauit in *sanxit* ; quod in mss. non est» ||
 Sc : = A G S H

23.   *mater* A G MS Sc [cdd.; locum Schol. Ver. *ad Aen. 5,* 80, ubi *matrum* legitur et u. 23^b additur, ducentos fere et quinquaginta annis post detexit Angelus Mai, primus illustravit Franciscus Orioli in *Epistola in C. Valerium Catullum /^a,* Bononiae 1822 pp. 17-20] ||

25.   *tedis* A G M II

S : ac) *taedis* || b) *thetis* o. mss. [R, *tethis* P], «*praeue*» ||
Sc: = A G M II

26.   *Thessaliae* A G M Sc [cdd.] || *Emathiae* S [cf. u. 324] ||

29.   *Tethys* A G M Sc || *Tethis* S [qui tamen haec addit: «auiae nomen scribi debet Τήθυς, neptis Θέτις» ||

29. *ducere* A G M [cdd.] ||

S : *dicere*, * = A G M ||
Sc: = A G M !

30.   *pater* A M || *7nari* G [edd.] ||

S : a) = A M II bc) *mari* o. mss. [R P], «*quam probam rectamque iudico lectionem*» ||
Sc: = G S emend. ||

36.   *Graiugenasher d. ac moenia larisse A G || Grauinonisque d. ac nitenis alacrisea M* [«*uestustae scripturae, de calamo notatis libris, miserabiliter depravata uestigia*»] ||

Ad uersus partem priorem:

S : a) = A G II b) *Grauinonisque d. o. mss. [R, Grauinonis que P, -non - P corr.], Graninonisque d.* Vaticanus [Vat. 1608], *Crannonisque d.* Victorius [XX 24] «*eruditæ acuteque*», *Gritonisque d.* «[Iacobus] Corbinellus in ms. fuisse ait» [i. e. *Gyronis*], idem cf. Apoll. *Argon.* [1,57^{et} Horn. II. 2,738] ||

Sc: *Graiugenumque d.* ||

Ad uersus partem alteram :

S : a) = M, * = A G II c) *ac nitenis alacrisse \ ac nitenis alacrisca B], ac nitentis alacrisea \ -isea P], ac nitenis alacrissaea \ ac nicensis alacrisea R]* mss., *ac nyicensis alarissa* Vaticanus [Vat. 1608] || c) *Ame tenus ac Larissa* ||

Sc: = A G I

37. *Pharsaliam* A M [cdd.] || *Pharsalii* G [quod *Pharsāli*
esse uoluit Baptista pater, Alexander non intellexit] ||

S : a) = A M II c) «Pontanus syllabae consuluit probabili-
terque legit *Pharsālum*» ||

Sc : *Pharsālon*, nec male *Pharsaliam* ||

40. *glebam* A G M [cdd.] ||

S : a) *glaebam* || c) «per diphthongum omnino scribendum;
sic enim in uetustissimis quibusque libris reperio» ||

Sc: = A G M II

42. *rubigo* A G M [cdd.] ||

S : a) *robigo* || c) «hoc quoque sicscribendum eadem de
causa» ||

Sc : = S emend. ||

49. *conchilis* A¹ || *conchylis* A² G M S || *conchyli* Sc [cdd.] ||

52. *litt ore* A G M ||

S : a) *litore* || c) *alitus* etiam inuersu faciendoscribendum
simplici /» II

Sc: = S emend. ||

55. *seseque sui tum credit esse* A G M || [ed. 1472] ||

S : a) = A G M II b) *seseque tui sui se credit* [R P],
seseque sui se credit [s. *sui se credidit esse* R corr.] mss. ||
c) «si priorem lectionem sequimur, legendum puto *sese quae sit, tum credidit esse*» ||

Sc: *sese quae sit, uix et sibi credit* ||

65. *lactanteis* A G || *luctantes* M ||

S : a) *lacentis* [cdd.] || b) sic o. mss. [R], *lacentis* 1 ms [P],
ex quo fort, *lucentis*, alii *luctantis* [M] ||

Sc : *lactantis* ||

67. *allidebant* A G corr. [ed. 1473] || *alludebant* G M ||

S : a) = A G corr. || bc) «legendum omnino, ut est in mss.,
adludebant \ *allu-* R, *alu-* P] ||

Sc : *allidebat* ||

69. *toto te ex A¹ G || toto te A² || toto ex te M [cdd.] ||*

S : a) = M, ^ = A² d bc) *toto ex te* o. mss. [R P]; Aldus

olim /. *te ex* ||

Sc: = A² II

70. *pendebat A¹ G M S || perdebat A² || prodebat Sc ||*

71. *Ah miseram A G M ||*

S : a) *A ?nisera* || bc) «nominandi casu, ut est etiam 0. in
mss.» [*Ah misera R, Ha 77tisera P*] ||

Sc : = A G M y

71. *externauit A¹ G M [cdd.] || extenuauit A² ||*

S : a) = A² II bc) *externauit* mss. [R, *externauit* P], Aldus
olim, «quo uerbo alibi utitur [u. 165]» ||

Sc: = A¹ G M S emend. ||

73. *ferox et A¹ [ed. 1472] || feroxque et A² [cdd.] (| ferox*

quo G M II

S : a) = A² (I b) sic o. mss. [R P], *ferox et* Aldus olim |

c) *f qua, et uel/, quo et,* «ut sit hoc loco: illa tempestate ac
tempore, quo et cet.» ||

Sc: = A¹ y

75. *tecta A G M S [Parthenius] || te?7Ipla Sc [ed. 1472]||*

77. *Androgeoneae A G M [Cum del. Calphurnius] ||*

S : a) = A G M II b) *Cum androgeneae* o. mss. [*andro-*

geanee R, *adrogene* P, *androgenee* B] || c) *Androgeonaeae* :
«*Cum autem in omnibus libris praepositum, indicat fortasse sic
intelligendum: cum exoluere, pro exolutebant; cuiusmodi nullum
exemplum alibi reperio. Sententia quidem certe multo sic esset
facilior ad intelligendum, et oratio ipsa nullo modo impediretur» ||*

Sc : = AG M II

80. *angusta A || augusta G M [Auantius] ||*

S : a) = G M, * = A (I b) *angusta* mss. [R P], «sunt tamen
qui legi uelint *augusta*» ||

Sc: = G M II

80. *uexarentur A G M ||*

S : a) = A G M j; b) *uersarentur* 2 mss. «paulo uetustiores..., id est iactarentur» [uex- R V, uers- P B] ||

Sc: = A G M j]

83. *nec funera A¹ G M [cdd.] || ne funera A² |*

S : a) = A² j) b) *nec f* 2 mss. [R P], *nef.* 1 ms., «illud rectius» Il c) «nec tamen sic dictum accipio ut illa alia *innuptas nuptias, insepultam sepulturam...* legendum uero suspicor *nec funere* [i. e. sine funere]» ||

Sc: *nefunera*, cf. τάφος ἀτάφος ||

92. *toto A G M y*

S : ac) = A G M II b) *cuncto* o. mss. [R P], sed Verg. *A en. 7, [356] toto... pectore* ||

Sc: *cuncto* [cdd.] ||

94. *Heu misere A G M ||*

S : ac) = A G M II b) *sic* o. mss. [R P], *Cum m.* 1 ms., «quod reiiciendum uidetur» ||

Sc: A G M S II

96. *Quique A¹ || Quaeque A² G M [Palladius] ||*

S : a) = A² G M I(b) *Quique* 2 mss. [R, *Quaque* P], Aldus olim ||

Sc: = A² G M j i

96. *Golgos A¹ M II Colchos A² G [Auantius, cdd.] ||*

S: ac) = A* M; *Golgos* autem hoc esse legendum loco Petrus Bembus iam diu docuit» ||

Sc: A¹ M S I)

96. *frondosum A G M S [cdd.] || frondosam Sc ||*

97. *Qualibus A G M [cdd.] ||*

S: a) = A G M II b) *Qualibet* o. mss. [P, *QualiV* R], «itaque ueram lectionem desidero» ||

Sc : = A G M II

100. *Quantum A¹ || Quanto A² G M [cdd.] ||*

S : a) = A² G M II c) *Quam tum Gabriel Faernus ||*

Sc: = A¹ II

102. *oppeteret A [cdd.] || appeteret G M [Auantius] ||*

S : a) = A, * = G M [impressum legitur in lemmate *oppe-*
teret, sed quae S addidit, aliud eum uoluisse confirmant] |j
 bc) «at in mss. o. *oppeteret*» ||

Sc: = A S II

104. *suspendit A G M [ed. 1472] ||*

S : a) = A G M II bc) *succedit* 2 mss. [P], *succedit* Maffei
 liber [R], «quod probabile uidetur;... aut, pro *succedit*, *sus-*
cepit. In ueteribus enim libris *succepit*, pro *suscepit*, scribi
 nonnunquam solet» ||

Sc: = A G M II

106. *cortice A G M [ed. 1472] ||*

S : a) = A G M !| b) *corpore* 2 mss. [P B], *cortice* 1 ms. [R] ||

Sc: = A G M y

108. *radicibus exturbata A¹ G [ed. 1472] || r. extirpât a*
A² M. II

S : a) = A² M II b) *radicibus exturbata* o. mss. [P, *radi-*
citus e. R] II

Sc: = A¹ G II

109. *lat eque et comminus omnia frangit A G M [hic comi-*
nus] lateque comminus o. f ed. 1472, lateque et comminus obuia
frangit Auantius] []

S : a) = M I] b) *lateque cum eius obuia frangens* 2 mss.
 [P, *omnia* R, *obuia* R corr.], / . *eius eius obuia frangens* 1 ms.
 [eum eius B] || c) *latç quaecumque sibi obuia frangens*, «quod
 est ipsum apertius, et scriptae lectioni proprius ; tametsi *sibi*,
 quod posui, a litteris *ins* aliquanto quam illud longius discedit;
 sed comminisci tamen aptius non potui» ||

Sc: *lateque et comminus omnia frangens* ||

110. *prostrauit A G M S || prosternit Sc [cui noua perfecti*
forma est] ||

112. *sospes* A¹ G [edd.] || *uictor* A² M ||

S : a) = A² M y b) *sospes* o. mss. [R P], Aldus olim ||
Sc: = A¹ G y

116. *a primo* A G M [ed. 1472] ||

S : a) = A G M II b) *in primo* o.mss. [B, cum p. R P],
«illud tamen usitatus» ||

Sc: = A G M II

118. *consanguineae* A M [] *consanguineum* G ||

S : a) = A M II b) sic 2 mss. [R P], *conguineum* 1 ms. ||

c) *consanguineum* gen. ||

Sc : = A M II

%

119. *misero gnatae fleret deperdita leto* A¹ [Calphurnius,
luctu Parthenius] || *misera ignaro f. d. lecto* A² || *misero gnata f. d. luctu* G || *misero gnatae f. d. luctu* M ||

S : a) = A² [j b) *misera ignara d laeta* alii mss. *lleta* B],
misera ignata d. leta alii [R], *misera ignata deperdite leta*
alii [*leca* P] || c) «*ignara autem in gnata* duas uoces fuisse sus-
picor; reliqua quae desiderantur, nisi inuenta, restitui non
possunt. Vno in ms. legisse se Faernus adfirmat *Quae misero*
gnatae fleret deperdita luctu [=M]. Quod si *ignaro lecto*
legeremus, simile id quidem esset eius quod alibi *Sed quid ego*
ignaris neququam conqueror auris [LXIV 164]» ||

Sc : *misera ingrata uixit deperdita tela* ||

120. *praeferret* A M [Calphurnius] || *praeoptaret* G ||

S : a) = A M II b) *portaret* o. mss. [R P] || c) *praeoptarit* ||

Sc: *praeoptauit* ||

122. *dulci* A G M [ed. 1472] ||

S : a) = A G M II bc) «nullo in ms. erat *dulci*, itaque aut
hoc aut aliud eiusmodi uerbum desideratur» ||

Sc : *tristi* II

122. *deuictam* A G [ed. 1472] || *deuinctam* M ||

S : a) = M, * = A G II bc) *deuinctam* o. mss. [R, *deuincta*
P R corr.] ||

Sc : = M S emend. ||

125. *Clarisonas* A G M S [cdd.] || *Clarificas* Sc ||

126. *tristem* A G M i

S : ac) = A G M II b) *tristis* o. mss. [*tristes* P R corr.],
illud «probabilius» j|

Sc: = A G M S II

132. *abductam* A M [ed. 147^{3/4} II] *auectam* G [edd.] i|

S : a) = A M II bc) *auectam* o. mss. [R P], «idque proba-
bilius uidetur» ||

Sc : *abuectam* ||.

137. *praedo* A || *presto* G [cdd.] || *praestom* ||

S : a) = M, * = A II bc) *praesto* o. mss. [R P], «idque
sequendum iudico» ||

Sc: = M S emend.

138. *miserescere* A G M [Galpurnius] ||

S : ac) = A G M y b) *mitescere* o. mss. [R, *in te scire* P],
illud «probabilius» ||

Sc: = A G M S 11

!39. *blanda* A G M ||

S : a) = A G M (I b) *uobis* o. mss. [sic S, sed *nobis* R P] ||
c) *non haec* ||

Sc : *nobis* [cdd.] ||

140. *non hoc 7niseram* A G M [ed. 1472] ||

S : ac) = A G M II b) *nec hoc miserae* mss., «praeue» [*nec lī*
(i. e. *liée*) *misere* R, *ne h^L* (i. e. *hoc*) *misere* P, *miseram* R
corr.] II

Sc : *miserae* [cum *mihi*] ||

143. *Tum* A [edd.] || *Nunc* G M [Auantius] ||

S : a) = A II c) *Nunc*, coll. Ou. *epist.* [Fast. 3,475] *Nunc*
quoque, Nulla uiro, clamabo, femina credat, uel lam [Parthe-
nius], col. Cir. [427] *iam iam scelus omnia uincit* ||

Sc : = A I)

145. *Qui dum* A G M [ed. 1472] ||

S : a) = A G M d be) *Quid cum* mss. [B V, *Quis dum* R,
Quis tum P], «*quis*, sermonibus scilicet» ||

Sc : A G M I_i

151. *deesse* A G M ||

S : a) = A G M || b) *deesse* 0. mss. [uoluit *deessem*, sic R P] ||
 Sc : *deessem* ||

153. *inicta* A G M [Calphurnius] ||

S : ac) = A G M y b) *intacta* o. mss. [R P], «illud omnino
 rectius» I

Sc : = A G M S,H

156. *uorax* A M [ed. 1472] || *rapax* G [cdd.] ||

S : a) = A M y b) *rapax* o. mss. [R P] ||

Sc : - = A M II

164. *conqueror* A G M ||

S : a) = A G M II b) *conquerar* 2 mss. [R P] ||
 Sc : A G M D

165. *Extérnala* A G M [ed. 1473] ||

S : ac) = A G M II b) *Extenuato*. mss. [R. P], «**sed**
 illud probatilius» ||

Sc : — A G M S II

169. *Sic* A G M [cdd.] ||

S : a) = A G M II b) *Sed* 1 ms.[B] ||
 Sc : — A GM y

170. *aures* A G M ||

S : a) = A G M d bc) *auris* mss. [R P], «quae uetus est
 scriptura» ||
 Sc : = S emend. ||

171. *nec* A G M [ed. 1472] ||

S : a) = A G M jj bc) *ne* o. mss. [R P]. «quale illud Enni
 [sc. 246] *utinam me in nemore Pelio et q. s.*» ||
 Sc : = S emend. ||

174. *ν Cretam A G M ||

S : ac) = A G M II b) «Horatius eodem modo in I *Carmi-*
num [1, 32,7-8] *reliigar at udo Litore nauim.* Sed quod in *Cre-*
tam dicit, itaque in mss. [R P] est, ita dictum fortasse uideri
potest, ut a Caesare ἡnaues *quae erant ad ancoras deligatae*
_Gall. 4, 2g, 2] ||

Sc : = A G M S ; idem cf. ἐπ' ἄκυρῷ ὅρρεζεσαι [cf. Thuc. 7,
5g] et πείστατ' ἀνάψαι [Apoll. Argon. 2, 462 πείσματ' ἀνάψασαι] |j

176. *Consilium nostris quaesisset* A || *Consilia in nostris*
requiesset G M [ed. 1473] ||

S : ac) = A II b) MC 1 ms. [<j7/es/ssew/ V], *requiesset* alii
[R P], «sed prae» ||,

Sc : = G M !|

178. *Idaeosne A¹* G M [Parthenius] || *Isthmoneosne A²* j|

S : a) = A² II b) *Idmoneosne* o. mss. [P, *Idoneos ne R*], «ex
quo alii *Isthmoneos*, alii *Idaeos* fecerunt» || c) *Immanesne* «refe-
roque ad montes Diae insulae» ||

Sc : *Isthmon, eosne* ||

178-179. *a g. lato Discernens pontum truculentum ubi diui-*
dit aequor? A G || *at* [B. Pisanus in ex. Magliab. ed. Vic. 1481]
g. I. D. patriam t. diuidit aequor M [Auantius, qui tamen *a g. /.*] ||

S : a) = M y b) *a g. I. Discedens pojatum turbulentum ubi*
d. a. alii mss. [Discedens p. truculentum P, Discernens p.
truc. R], Discurrens p. truculentum ubi claudit a. i ms. ||
c) *a g. uasto Discurrens penitus truc. ubi clauditur a.* |j

Sc: *ali g. lato Discernens pontum truc. ubi d. aequor?* ||

183. *lentos* A G M [ed. 1473] ||

S: a) = A G M II be) *uentos* o. mss. [R P], «legendum
forte *uentoso*» ||

Sc : *uetitos uel lentos* ||

184. *Praeterea nullo littus, sola insula, tecto* A [Auantius]
II *Praetereo littus, nullo sola insula tecto* G M [hic *littus: nullo-*]
S [*littus: nullo*] II *Praeterea littus solum: nullo i. t. uel P. littus*
nullo, s. i., t. Sc II

186. *nulla spes* A M [cdd.] [| *nulla est spes* G ||]

S : a) = A M II b) *n. est spes* i ms. [V, *nulla spes* R P] ||

Sc := A M II

191. *comprecer* A G M || [ed. 1473; -or cdd.] ||

S : a) = A G M | | bc) *con-* 1 ms., «quae sunt ueteris scripturae documenta» ||

Sc := A G M II

ig6. *uae miserae* A¹ || *num misera* A²1| *ne misera* G || *nunc*

misera G comm. M [Auantius] ||

S : a) = A² II bc) *ue misera* o. mss. [R, *ne m.* P], sic Verg.

[eel. 9, 28] *Mantua ue*, id est *ue Mantua* ||

Sc := A² U

204. *inuicto* A G [Auantius] || *inuito* M ||

S : a) = A G II bc) *inuito* 2 mss. [R P, -cto R corr. V B], «ut Homericum illud expresserit ἐκών ἀέκοντί γε 2τυμό [II. 4, 4¾] ||

Sc := A G II

207. *mentis* A G M ||

S : a) = A G M II b) *mente* o. mss. [R P] || c) «legendum omnino puto *mentem*, ut sit *consitus mentem*. Qua de lectione ne dubitandum quidem esse existimo» ||

Sc := S emend. ||

211. *Sospitem et erectum* A G M [ed. 1472] ||

S : a) = A G M II b) sic Maffei liber [R corr., R *et omiserat*], S. *erectum* 2 mss. [P B], «itaque putant nonnulli legendum

S. *et erectum*» ||

Sc := A G M II

212. *classi* A [cdd.] || *classis* G || *castae* M [Auantius] ||

S : ac) = A||b) sic o. mss. [R P]; «Pontanus in alieno opere tantum sibi permiserat, ut, quae non probaret ipse, deleret, sua poneret. Itaque, pro *classi*, *castae* fecerat. *Classi* autem pro *classe* dixit, ut alibi [LXVI 46]» ||

Sc := A S II

213. *Linquentem gnatum A¹ M [cdd.] || Linqueret et gnatum A² G [hic natum] ||*
 S: a) = A¹ M, * = A² II bc *Linquentem gnatum o. mss.*
 [R P] ||
 Sc := A¹ M S II

221. *pectore A G M [cdd.] ||*
 S : ac) = A G M II b) *corpore 1 ms. [P] ||*
 Sc := A G M S I!

227. *dicat A G M II*
 S : a) = A G M i) b) *dicit 2 ms. [R], decet 1 ms. [P] ||*
 c) «e priore lectione faciebam *dictet*, e posteriore *deceat uel doceat*» ||
 Sc := A G M II

228. *sancti concesserit i. Ithomi A¹ || s. c. i. Ithyne A² f] s. concessens i. Hymetti G || s. concesserit i. Ithonis M ||*
 S : a) = A² II b) s. concesserit i. Ithonii 2 mss. *[ithomi R], tanti c. i. ithini 1 ms. [ithimi P] || c) s. c. i. Itoni; «[templum Mineruae Τιθωνίδος], opinor, Τιθώνιον dicebatur, Latine Itonium, unde est quod in mss. o. legimus Itonii per ii geminum, tametsi Itonis esse etiam possit» ||*
 Sc := S emend. ||

229. *ac s. d. sueta [ed. 1473] Annuat ut tauri r. A¹ G M || ac s. d. sueta Annuerit tauri ut r. A² ||*
 S : a) = A² II b) *has s. d. freti Annuit ut t. respertas* 2 mss. [R], *has s. d. freti Annuit ut t. respersa* 1 ms. [respersa P] || c) *has s. d. fretis Annuit, ut /. respertas* ||
 Sc : *ac s. d. fretis Annuit ut t. respargas* ||

233. *simulae A G M [ed. 1472] ||*
 S : a) = A G M !) bc) *simul haec* 2 mss. [R P], s. *hic* 1 ms., «quod esse rectius iudico; illud alterum, *simul ac*, ut nouitium abiudico» ||
 Sc := A G M !)

235. «Nonius... ita scribit : *Carchesia, summa pars mali...*
Catullus Lucida qua splendent summi carchesia mali. Hactenus
 Nonius. Quod autem in quibusdam ueteribus libris animaduerti
 post uersum hunc *Candidaque* tantum superesse spatii, quantum
 uni uersui scribendo sit satis, mihi uenit in mentem dubitare, ne
 hic forte ipse uersus, qui a Nonio citatur, hoc loco desideretur,
 legendumque sit *Candidaque i. s. u. r. Lucida qua s. s. c. m.*
 Qua tamen de coniectura, per me quidem, iudicet quisque, ut
 uoleat; ego dignam esse duxi, quae proponeretur» M [qui stel-
 lula lacunam inter 235 et 236 esse significauit] || «Gabriel Faern-
 nus sub hunc uersum illum subiciebat, qui Catulli citatur a
 Nonio Marcello, *Lucida q. s. summi c. mali*» [Non. 876 L.
Catullus Veronensis L. q. splendent carchesia m. S [qui item
 stellula lacunam significauit] ||

237. *reducem sors* A G M |*fors* Auantius] ||
 S : a) = A G M |j bc) *r. aetas o.* mss. [R P], «id est tem-
 pus, dies ipsa» ||
 Sc := S emend. ||

243. *inflati* A II *infecti* G M [Auantius] J
 S : ac) = A |I bc) sic Maffei liber [R], *inflanti* alii [P], «illud
 rectius» |I
 Sc := A S (I

246. *paterna* A¹ M || *paterna* A² G ||
 S : a) = A² G II b) sic o. mss. [R P] || c) *paterna* «proba-
 bilius» |I
 Sc := A² G II

247. *Minoidi* A G M [ed. 1472] ||
 S : ac) = A G M II b) «inscritia librariorum in mss. [R P]
 erat *Minoi da*» ||
 Sc := A G M S II

249. *tum prospectans* A G M ||
 S: a) = A G M II b) *tamen aspectans* o. mss. [R P] ||
 c) *tantum a.* ||
 Sc : *tamen adspectans* ||

251. *parte ex alia A G M ||*

S : a) = A G M y be) *pater* o. mss. [R P] ; *aex alia*, facile intelligitur *parte»* ||

Sc : = A G M II

254. *Qui A G M S Sc [edd.] ||*

256. *Horum A G M S Sc ['Harum edd.] ||*

257. *diuulso A G M II*

S : a) = A G M H bc) *diuolso* o. mss. [R, *diuelssō* P], «uestigium ueteris scripture» ||

Sc : = S emend. ||

257* *iactabant A G M S || raptabant Sc||*

261. *alii A G M S [ed. 1472] || aliae Sc||*

263. *Multi raucisonis e. c. bombis A¹1| Multaque raucisonos e. c. bombos A² G M ||*

S : a) = A² G M II b) *Multi raucisonos* o. mss. [R, *raucinos* P] II c) *Multis* dat. ||

Sc: *Multae raucisonis e. c. bombis uel Multis raucisonos*

e. c. bombos [Auantius] ||

268. *decedere A G M [edd.] ||*

S : a) = A G M I; c) fort, *dein cedere* ||

Sc: = A G M i

273. *leuiterque sonant A G M S [ed. 1472] ||/em resonant Sc||*

277 *A se A G [ed. 1472] || Ad se M ||*

S : a) = A G II b) sic ī ms. [R corr.], *Ad se* 2 mss. [P, *At R*], «utrumque probabile» ||

Sc : = A G I]

284. *Quis A¹ G [Calphurnius] || Quies A² M ||*

S : a) = A² M II b) *Qiiot* 2 mss. [R B], *Quod* «primus» ms. [P] II c) *Quod* Faernus, «quod ualde probandum, nisi si quis *Quot*, id est *Qiiot florum»* ||

Sc: — A² M i

285. *Peneos adit A || P. adest G M f|*

S : a) = G M, # = A II bc) *adest* o. mss. [R P] ||

Sc: =G M S emend. ||

285. *uiridantia A G M [ed. 1472] ||*

S : a) = A G M y b) *ut uiridantia* 2 mss. [R P], *ut inundantia* 1 ms. [V] || c) *fort, undantia, «additum deinde a grammatico, cui id nouum uideretur, ut inundantia»* ||

Sc: = A G M y

287. *Ner ei dum A M|| Nessonidum G ||*

S : a) = A M II b) *Minosim* o. mss. [R, *Minos in P*] ||

c) *Musarum uel Mnemosynae ||*

Sc: =*Minyasin* ||

287. *claris A G M II*

S : a) = A G M II b) sic 1 ms. [V], *doris* 2mss. [R P]||

c) ex *doris* «*faciebam etiam doctis*» ||

Sc: *Doris* dub. ||

288. *Nonacrias A [ed. 1472] || Non uacuus G M [Auantius] ||*

S : a) = G M, * = A H b) *Non acuas* Maffei liber [Non acuos R], *Non acies* alii [Non ac ios P]. *Non at i es* alii [Non atios B] II c) «*Nonacrias* uitiose omnino, legendumque cum Guarino *Non uacuus*» ||

Sc: uide infra ||

288. *atque A || nanque G M [cdd.] ||*

S : a) *namque*, # = A || bc) *namque* o. mss [R P] ||

Sc: (pro *Non uacuus nanque*) *Cranona aerisonamque* ||

290. *lentaque sorore A G M S [ed. 1472] || fletaque s. Sc ||*

299. *Aduenit caelo, te A G Sc || AE, caelo te M S ||*

300. *simul c. montis lthomi A¹ G || s. c. montibus Idae A²||*

s. c. *in montibus Idae* M ||

S : a) = A², # *tuam c. montibus Idae* || b) o. mss. *idri*

[P] uel *ydri* «*ut est in Maffei libro*» [R] || c) *Hydrae*, «*quae*

ciuitas est Lydiae; *in* praepositio nullo in ms. legebatur; est autem *?nontibus dandi casus»* ||

Sc: *simul c. montibus hydri* [ed. 1472] ||

307-310. Hoc ordine A¹ G M || 307 *His.* 30g *Et roseo.* 308
Candida. 310 *Aeternumque* A² ||

S : ac) = A¹ G M | I b) sic o. mss. [R P] ||

Sc: A¹ G M S II

307. *quercus* A [| *uestis* G M [Parthenius]] ||

S : ac) = G M [I b) *questus* o. mss. [R P], «uitiose omnino,
 quod scriptoris peccatum librarii fuit *que que* [*undiq:uestis-*
iterantis] ||

Sc: = G M S I)

307-308. *quercus Candida* A¹ || *quercus Et roseo* A² || *ues-*
 //s, *Candida* G S || *uestis Candida* M Sc ||

308. *Candida purpureis ramis incinxerat* A¹ || *C. pur pu-*
reusque rubor intinxerat A² || *C. purpurea talos incinxerat*
 G M [Auantius] ||

S : a) = G M II b) *C. purpurea tuos intinxerat* 2 mss.

[R P], *C. purpurea tyros intinxerat* 1 ms. || c) «mihi uero
 legendum uidebatur, si quid tamen hoc loco non desit, quod
 uehementer suspicor, *Candida purpurea Tyros intinxerat ora*, ut
 uaria usas longa ueste intellegamus, uel limbo ipso
 uario, ut candida extrema intertexta purpura distingueret» | i

Sc: *Candida purpura Tyros* [sc. imagines hominum
 Tyriorum] *intexerat ora* ||

30g. *At* A¹ M S Sc II *Et* A² G ||

30g. *roseo niueae* A G M S Sc [cdd.] || *roseae niueo* alii
 ap. G comm. ||

311. *amictum* A Sc [cdd.] || *amictam* GM S ||

313. *prono in pollice* A G || *prono p.* M ||

S : ac) = A G II b) sic mss. [R P] ||

Sc: = A G S H

320. *pellentes uellera* A G M [edd.] ||

S : a) = A G M j[c) *p. aera Faernus*, «egolegebam *pectentes uellera*, nam et Verg. *\georg.* 2, 121] *Velleraque ut foliis depestant*» ||

Sc : = A G M II

323. *magnis* A¹ G M [cdd.] || *et magnis* A² ||

S : a) = A⁴ G M, # = A² || bc) *et omittunt o. mss. [R P]* ||

Sc: = A^{*} G M S emend. ||

323-324. *augens, Emathiae* A G M ||

S : a) = A G M II c) «itaque legendum, ut uel auctum, uel crescens intelligamus, uel quod augeat *Emathiae tutamen op/s*» ||

Sc: = A G M S II

324. *Emathiae columen Peleu* A G M ||

S : = A G M, * *Emathiae tutamen opis* [Auantius] ||

bc) *E. tutamen opis* Maffei liber, *E. tutame reliqui* *_tutum opus*
R, *tu tibi opis* R corr., *tutamen opis* P] ||

Sc: = A G M II

324. *clarissime* A G M ||

S : ac) = A G M II b) *carissime* mss. [R P], «illud probabilius» II

Sc : = A G M S II

326. *quae* A G Sc [cdd.] || *quod* M S ||

327. *sub tegmina* A¹ [sed *subtegmina* in ceteris ephymniis] ||
subtegmina A² G M ||

S : a) *subtemina* [Auantius], * *sub-temina* (sic) || c) «*subtemina* uero, non *subtegmina* legendum esse doceo in Commentationibus in Horatium [*epod.* 13, 22]. Incidi post inuetustissimum Plinii librum, in quo sic etiam scriptumerat in xi [24 (28),81]... *circinato orbe subtemine adnectens*» [*subtemina* cdd. Plini] ||

Sc: = S emend. ||

330. *flexo animo* A G [cdd.] || *flexanimum* cd. in G comm. ||

flexanimo M ||

S : ac) = A G II b) sic mss. [R P] ||

Sc: = M I)

330. *perfundet* A¹ || *perfundat* A² G M [cdd.] ||
 S : a) = A¹, * = A² G M || bc)sic mss. [R P] ||
 Sc: = A² G M S emend. ||

334-337: Habent A G M S || om. Sc [et ed. 1472] ||
 S : b) hi uersus «in mss. duobus [P B] non erant, qui tamen
 legebantur in Maffei libro [R]» ||
 Sc : «suspicor esse Marulli, aut similis frontis» ||

334. *tales unquam* A G M S [*unquam tales* ed. 1472, cdd.] ||

344. *Phrygii Teucro ?n. s. riui* A G M [Calphurnius] ||
 S : a) = A G M y b) *P. T. m. s. tenen* Maffei liber, «hoc
 extreum emendatum deinde ab eodem scriba librario *Teucri*»
[tenen R, teuen R corr.], P. tenero m. s. Teucri 2 mss. [P, et
ed. 1472, tenero m. s. trunci B] || c) *P. tenero m. s. campi*, uel
Phrygiae Teucro 7n. s. terrae, uel *Phrygii Teucro m. s. ;7luri.*
 «Nam *riui* legendum nullo modo puto, cum postea dicat *Testis*
erit ?agnis uirtutibus unda Scamandri. Sunt qui legant
trunci» II

Sc : = A G M II

350. *in cinere 772 canos* A* G [ed. 1472] || *tre??lulo iticanos*
 A² G M [Auantius] ||
 S : a) = A² M II b) *in ciuiu?n canos* 2 mss. [RP], *incuruu?n*
canos i ms. [v] || c) *incuruo incanos* ||
 Sc : *cinere incanos* ||

351. *Putrida* A G M [cdd.] ||
 S : a) = A G M II b) *Putida* 1 ms. [*Pudida V*], «ita uero
 tunsa significat et liuida» ||
 Sc : = A G M II

353. *proster?lens* A G M [ed. 1473] ||
 S : =A G M I; b) *praecernens* Maffei liber [R], alii *prae-*
teri ens [P], *praet erues* [*q3t erues V*] || c) *praecerpe7ls* ||
 Sc : *praesternens* dub. ||

353. *messor* A G M ||

S : a) = A G M II bc) *cultor* o. mss. [P R rec. ; uersus
enim 353-356 R om., add. manus rec.] ||
Sc : = S emend. ||

355. *prosternet* A G M [ed. 1473] ||

S : ac)= A G M I] b) *prosternens* o. mss. [R rec., *pros-*
trerus P] ||
Sc: = A G M S ij

368. *madefient* A G M [ed. 1473] ||

S : a) = A G M !; b) *madescent* o. mss. [R P] j c) fort.
madidescent uel *madidascent*, «quorum tamen exempla non
habeo» ||

Sc : = A G M H

382. *praeantes* A G S Sc [cdd.] |j *profantes* M || .

382. *quondam felicia* A G M || *quondam, felicia* Gcomm. j|

S : a) = G comm. || c) «sic distinguo» ||
Sc: = „comm. S emend. ||

383. *pectore* A G M S || *omine* Sc ||

385. *Saepius, et sese* A G M ||

S : a) = A G M I b) *Nereus sese* 2 mss. [R P], *Hereus
sese* i ms [V] || c) *In terris sese*, aut *Et uero s.* «Ioannes Bap-
tista Sigicellius Bononiensis [1492-1560] > .. ex *Hereus, Heroum*
faciebat, sed addebat etiam *et particulam: Heroum, et sese*» ||

Sc : *Nereus ut* [id est: ut ecce *Nereus*], *sese* dub. ||

387. *templo infulgent e* A¹ G || *t. in fulgente* A² || *fulgentia
templa* M ||

S : ac) = A² II b) sic o.. mss. [R P]. «Pontanus fecerat a

fulgente, sed illud omnino retinendum» ||

Sc : = A² S II

389. *centum procurrere currus* A G || *Cretum p. c. M* ||

S : a) = M, # = A G II bc) *percurrere* 2 mss. [*percurrere* P],

procumbere Maffei liber [R]; «illud rectius», cf. Verg. *georg.* 3, [18] *Centum quadriugos agitabo ad flumina currus* ||

Sc : = A G II

396. *Armatas* A G M Sc || *Armata* S typothetarum errore j|

404. *Penates* A G M S || *parentes* [i. e. πατρώοντες] Sc [cdd.] ||

[lxv] *Ad Ortalum* [=A G M]

Carmina LXV-LXVIII *Elegiaci uersas* a G inscribuntur ||

3. *dulceis ??tusarum* A G S || *dulces Musarum* M [ed. 1472] ||
harum dulcis Sc ||

5. *lethaeo* A G || *Letheo* M ||

S : a)=M II b) *lethei* o. mss. [R P] ||

Sc : = A G II

8. *obterit* A G [edd.] || *obtegit* G comm. M [Auantius] ||

S : a)= A G II be) sic o. mss. [R P], «Guarinus ait quos-dam legere *obtegit*. Ego ex *obterit* faciebam *obruit*» ||

Sc : = A G II

9. *Alloquar? audiero ne unqua?n tua uerba loquentem?*
A M [ed. 1472; uersum interpolasse uidetur Thomas Seneca,
qui Anconae fuit a. 1420] || *Alloquar, audiero nunquam t. u.*
loquente?n G ||

S : a)= A M [sed *Adl-7* || bc) «uersus hic nothus, nec enim
ullo est in ms. [om. RP], quem confidens homo Catullini loco
posuit, cum desiderari illum uideret» ||

Sc : uersum om., cuius locum stellula notauit ||

12. *legam* A¹ [ed. 1472] || *canam* A² G M [Auantius] ||

S : a)= A² G M II b) *tegam* o. mss. [R, *geram* P] || c) «ex
quo faciem omnino uidetur *legam*, quod et Aldus olim
impressit» ||

Sc: = A¹ S emend.||

14. *Daulias, assumpti* A G M [edd.] ||
 S : a) = A G M II b) *assumpti* mss. [R] P] || c) *absumpti*,
 coll. Prop. 3, [10, 10] *absumptum...* *It y η* ||
 Sc: = S emend. ||
16. *expressa* A G M S || *excerpta* Sc ||
24. *Hinc* A S [ed. 1472] || *Huic* G M Sc [cdd.] ||
24. *tristi* A G M [cdd.] ||
 S : a) = A G M d b) *natae* | ms. _nate V] ||
 Sc: = A G M (I)

[lxvi] *De coma Berónices* [=M, qui *Bere-*-]

De c. Berenicis A || *De c. Berenicis ex Callimacho* G ||

1. *dispexit* A¹ G M [Calphurnius] || *despexit* A² [cdd.] ||
 S : a) = A² II b) sic o. mss. [R P] || c) «mihi uero legen-
 dum uidetur, ut et Aldus olim impressit, *dispexit*» ||
 Sc: = A⁴ G M S U
2. *obitus* A G M II
 S : ac) = A G M II b) *habitus* 2 mss. [R], *abitus* 1 ms. [P],
 «sed quod impressum est rectius uidetur» ||
 Sc: = A G M S y
6. *gyro* A G M [ed. 1472] ||
 S : ac) .= A G M II b) *giuodero* mss. _giuoclero uel *guio-*
clero R, *gumodero* P]; quod «errore librariorum factum est,
 cum quid uerbi *gyrus* esset non intellegent, et *de*, principem
 syllabam uerbi *deuocet*, geminarunt» ||
 Sc: *goero*, coll. Auson. [184, 5 et 7] ||
7. *numine* A G M [cdd.] ||
 S : a)=A G M II b) sic mss. [R P], *munere* Marcelli
 P. M. liber [Yat. Ott. 1550 *nūñē*, quod est *numine*, sed legi
 potest *munere*-] || c) *nomine* ||
 Sc: *lumine* ||

8. *beroniceo* A M S [Calphurnius] || *bevenicaeo* G Sc ||
11. *nouis auctus hymenaeis* A M j| *nouo cedens hymenaeo* G ||
 S : a)=A M II bc) *nouo auctus hymenaeo* o. mss. [R P],
 «quod retinendum censeo» ||
 Sc: =S emend, [edd.] ||
12. *Vastatum fines inerat* A G [hic *fineis*] M ||
 S : a) = A M || b) *Vastum finis ierat* [R P] et *iuerat* [B, *uierat* V] mss. || c) *Vastatum finis* «ueteri consuetudine scriptum» ||
 Sc: = S emend. ||
15. *an ne* A G M [Palladius] ||
 S : a) = A G M y bc) *atque* o. mss. [R P], «quod rectius
 iudicO» II
 Sc: = A G M II
17. *intra limina* A G M [ed. 1473] ||
 S : a) = A G M II bc) *intra lumina* 2 mss. [R], *inter
 lumina* i ms. *linter limina* P], «quod est fortasse probabi-
 lius» II
 Sc: = A G M II
18. *diui* A G M II
 S : a) = A G M II b) *diu* o. mss. [R P] || c) *di ut*; «libra-
 riorum errore appetet esse, interpositionem uocis *ut* non intel-
 ligentium, e qua cum superiore *diu* fecerunt» ||
 Sc: = A G M II
18. *iuerint* A M [ed. 1472] || *iuerint* G ||
 S : ac) = A M [I b) *iuerint* [R] et *inuerunt* [iau-B, *uiu-* P]
 mss., «sed quod impressum rectius» ||
 Sc : *iuerint* ||
24. *sollicitae* A G [ed. 1473] || *solicitae* M S || *sollicite* Sc ||
25. *atque* A [ed. 1472] || *ast* G || *atqui* M ||
 S : a) = M II b) *atque* ms. [P, *at* R] || c) «legendum omnino
atqui, ut Pontanus legendum censebat» ||
 Sc : = M S II

27. *quod r. adepta es* A || *cum r. a. es* G || *quo r.* a. es M j|
 S : a) = A II b) *quan* r. *adeptus* mss. [R P] || c) *quam*
 Faernus, «quod est ualde probable; sed uetustissimis in libris,
 quoscumque mihi uidere licuit, cum illo modo scriptum nus-
 quam uidi» ||
 Sc: *quod r. adeptas* ||
28. *quod non fortior auxit* auis A [Calphurnius] || *quo*
n. fa. a. G || *quo n. fortius ausit alis* M ||
 S : a) = A d b) *aut sit alis* o. mss. [R, aut sis a. P]||
 c) «legendum omnino, ut docti uiri legunt et interpretantur,
ausit alis» ||
 Sc: *quod non fortius aut sit alis? [aanne oblitera es, et*
quod nupsisti regi, et quod nemo te fortior sit?»] ||
30. *tersti* A M [Auantius] || *tristi* G [cdd.] ||
 S : a) = A M II bc) *tristi* o. mss. [R P], «id est triuisti» ||*
 Sc : =G S emend.||
33. *At quae ibi pro cunctis* A G [cdd.] || *At quae i. prae*
uel proh c. G corr. || *Atque i. prae c.* M [Auantius] ||
 S : a) = A G II c) «*pro cunctis* id est palam omnibus, ante
 omnes, duriusculum fortasse. ..; interiectio hoc loco esse posse
 non uidetur» ||
 Sc : *At quae ibi, proh, cunctis* ||
34. Inter hunc et insequentem uersum aliquot uersus desiderari suspicatur M, cui S assentitur [] A G Sc uu. 34 et 35
 continuant ||
35. *tetulisset is, haud in t. I.* A [Auantius] || «/. is, aut
in t. /. G II /. is, *haud in t. L, et M* ||
 S : a) = M [omisso commate], # —A [omisso commate] ||
 b) *t. is aut in t. /. mss. [R P] || c) /., is haut in t. L,* uetus
scriptura ||
 Sc: = G II
36. *addiderat* A [cdd.] || *adiiceret* G M Sc || *adiceret* S ||

42. *qui* A G M [cdd.] ||

S : a) = A G M II b) sic mss. [R P], «*qui id est quomodo*» ||

c) *quis* II

Sc : = A G M II

43. *maxima* A G M [cdd.] || *maximum* alii in G comm.

[Auantius] ||

S : a) = A G M II b) sic o. mss. [R P], «alii legunt

maximum» ||

Sc : = G comm. ||

44. *Phthiae* A G M ||

S : a) = A G M II b) *Phitia* o. mss. [*phytie* R, *pithie* P],

«quo modo Ouidius in III Amorum, sed priore longa,...

Phitiadum... nisi legendum sit *Phtheiadum* [am. 3, 6, u

Phthiotum] II

Sc : = A G M II

44. *clara* A G M [cdd.] || *Dara* alii in G comm. [«proge-
nies Xerxis, qui Darii filius fuit»] ||

S : ac) = A G M II b) *Dara* alii «sine auctore» ||

Sc : = A G M S II

45. *irrupere* A G M [Auantius] || *rupere* G comm. ||

S : a) = A G M [sed *inr-* || b) *propere* o. mss. [R P] ||

c) fort, *pepoplere* ||

Sc : *properare* [inf. hist.] ||

48. Χαλύβων A M || *Chalybon* G [Politianus misc. 68] ||

S : ac) = A M II b) *celitum* o. mss. [R P], emendauit Politi-
tianus II

Sc : *sicilicum* ||

50. *frangere* A G M S Sc [ed. 1472] ||

51. *Abiunctae* A G M S [cdd.] || *Abruptae* Sc ||

52-54· Stellulis notant M S ||

53. *aera* A G M [edd.] j|

S : a) = A G M j b) sic o.mss. [P, *aeria* R] || c) *aere* j|

Sc : = A G M [j]

54. *Obtulit Arsinoes Cloridos ales equis* A¹ G || *O. A.C.*
ales equus A² M [hic *Chl-*] ||

S : a) *Obtulit A. Chlondos ales equos* || b) *Optulit ásmeos e locridicos alis equos* Maffei liber, «supra uerbum tarnen *asi-neos* eadem manu erat annotatum *aliter arsinoes*» [*Obt. ásmeos elocridicos alis equos* R, *al' arsinoes* R corr. supra *asi?2eos-*], *Optulit asinios e locridicos auis equus secundus liber* [*Obt. a. elocr. auis equos* P], *Optulit assyrio elocridos aliis equos tertius liber* [*Obt. assírios elocrigitos alios equos* V] || c) *Obtulit Arsinoae Locricos alisequus* ||

Sc : = M II

55. *auras* A G M ||

S : ac) = A G M, coll. Verg. *georg.* 2, 291] || b) *umbras* o. mss. [R P] II

Sc : *umbras* [edd.] ||

56. *collocat in* A G M ||

S : a) = A G M [sed *coni-*] || b) *aduolat in* o. mss. [R P] ||- c) *aduohiit* II

Sc : *conlocat in* ||

58. *canobitis* A¹ || *canopeis* A² G M [hic stellula uersum notât] II

S : a) = M [sed *-paeis*] || b) *canopicis* mss. [R P] || c) *Cano-pJtis* siue *Canopiticis* ||

Sc : *Canopiis* ||

5g. *Scilicet in uario* A G M ||

S: a) = A G M II b) *Hydi* 1 ms. [*Hij di inuario* V], *Hidyuen ibi* 2 mss. [*Hi dij uenibi uario* R, *Hij dij uen ibi uario* P], «uno in libro uacuus hic locus», sequebatur autem *Luen ibi uario* || c) *Lumen uti uario* ex integris lectionibus, * *iuenile phaos* e manca «faciebam, adductus Placiadis uerbis in Glossis *Iuuenile phaos*, semper uirens et nunquam senescens

*lumen, ut si de sole dicamus» [Gloss. Placidi I 21 p. 25 L. *iube-*
*nale pharos】 ||**

Sc : *Ludit ubi, uario* ||

5g. *limite A M || lumine G || in li?nite G comm.* ||

S : a) = A M, * = G comm. ||

Sc : *in Iwnine* [ed. 1473] ||

63. *Vuidulum* [ed. 1472] *a fletu* [Palladius] A G || *Vuidu-*
lam a fletu G comm. M ||

S : a) = M, * [ad u. 59] = A G ||

Sc : *Vuidulo a flatu* ||

66. *Calistoe iuncta lycaoniae* A G [Parthenius] || *Callisto*

i. *Lycaoniae* M ||

S : ac) = M I₁ b) *Callisto* mss. *\calixto* R, *calisto* P] j|

Sc : *Callisto iustā* [i. e. *iuxta*] *Lycaonida* []

70. *Luce autem c. T. restituor* A G M [*Luce a. c. resti-*
tuor Thetidi Calphurnius] ||

S : a) = A G M] b) *Lux aut c. T. restituem* o. mss. [R],
restituam 1 ms. [P] || c) «ego legendum puto *Lux autem canae*
Tethyi restituat. Et hoc loco non esse sistendam sententiam
puto, quae in eo demum uersu uidetur insistere *Afore 7ne a*
dominae uertice discrucior. Quamquam in Maffei libro in
margine, neque recente quidem manu, erat scriptum hoc loco
sic *deficit* [sic mg. R corr.] ut appareat uacasse eum locum
in libro, quo tunc describens librarius uteretur» ||

Sc : = A G M II

71. *fari haec liceat* A G M []

S : a) = A G M II b) *flicet hic* 2 mss. [*f. liceat hic* P],
f. *hic liceat* 1 ms. [R] !|

Sc : = A G M II

72. *non ullo* A G M [ed. 1472] ||

S : a) = A G M II c) *nonnullo* ||

Sc : = A G M II

73. *Non si me A M* [ed. 1472] || *Nec si me* G ||
 S : a) = A M I b) *Nec sine o.* mss. [R P] || c) *Haec si me j* ||
 Sc : = A M II

74. *quin ueri p. euoluam A* [ed. !473] || *q. uere* [Auantius]
p. e. G M II
 S : a) = G M, * = A II b) *qui uere p. euolue* 0. mss. [RP] II
 c) «*itaque legendum quin uere p. euoluam»* ||
 Sc : = A II

75. *ab fore A G M* ||
 S : a) = A G M II b) *affore* mss. [R P] | i c) *afore* per unum f
 «*sic enim ueteres scribebant*» ||
 Sc : = A G M D

77-78. *dum uirgo quondam f. o. expers Vnguentis una A G*
 [hic comma ante *una*] M [hie comma post *expers*] ||
 S : a) = M, * = A II b) *sic* mss. [R, *expars* P], «*nulla sen-*
tentia» || c) *dum quondam uirgo f o. expressa Vnguentis*
una y
 Sc : *quum u. q. f. o. expers* [i. e. *siue ἀμοιρος siue διαρραν&εῖσα*
expersa] *V. u.* ||

79. *quas iunxit A G M* [Auantius] ||
 S : a) = A G M II b) *quem iunxit* [P] et *quem uinxit* [uixit]
 aut *iixit* R] o. mss. || c) *fort, queis iunxit* ||
 Sc : *quae [sc. corpora] iunxit* [ed. 1473] ||

80. *prius A G M* [Auantius] ||
 S : ac) = A G M II b) *post o. mss.* [R P], «*sed illud omnino*
rectius» II
 Sc : *post* [*«o uos, inquit, corpora, quae diu quidem deside-*
ratis uiris copulata estis, sed quibus postea uobiscum non bene
conuenit»] ||

81. *reiecta A G M* ||
 S : ac) = A G M II b) *detecta nonnulli mss.* [*reecta* R P],
 «*illud probatius*» ||
 Sc : = A G M S II

82. *Quam A G M S || Qua [i. e. uſ] Sc ||*

83. *colitis A G M [ed. 1473] ||*

S : = A G MII b) *queritis* [R P] uel *quamritis* o. mss. |j
c) *quatitatis* ||

Sc: = A G M II

83. *iura cubili A G M ||*

S : a) = A G M II c) *ture cubile* ||
Sc : = A G M II

85. *mala dona leuis bibat irrita A¹ G M [ed. 1472] || aura
leuis bibat, et dona irrita A² ||*

S : a) = A² iI b) *a mala leuis bibat dona irrita* [R], a 171. L
bibit d. i. [B] 2 mss., *mala L bibat d. uerita tertius* ms. [P] ||
c) 772ala d. I. *bibat irrita* [= A¹ G M], uel *a 7nala dona L b. t*,
uel, cum *a «interiectio commiserantis magis quam imprecantis
esse» soleat, o 7?lala d. L b. i.* ||

Sc : *ah 77lala d. L b. i.* [= S emend.] []

90. *lumnibus A G M [cdd.] ||*

S : a) = A G MII c) «uel sit legendum fortasse *li?ninibus* ||
Sc : = A G M II

91. *uotis A G M II*

S : a) = A G M II b) *nostris* [B] et *uestris* [R P] mss.,
Pontanus *uotis* fecit || c) «uidendum etiam an *uerbis* [ed. 1472]
potius legendum» ||

Sc : *sitieris* ||

92. *effice A G M S [cdd.] \ adifice Sc \ aff. Auantius] ||*

g3. *cur iterent?* A G [hic notam interrogationis omisit] ||
cur retinent? M [Auantius] ||

S : a) = A G [sed punctum, ut solet, pro nota interrogationis] || b) sic mss. [R P], *cum iterent* 1 ms., *cur retinent*
«docti homines, siue Pontanus is fuit siue qui quis alias» || c) fort.
CU771 *intereant* ||

Sc : *quur iterent?* ||

g3. *utinam* A G M |]

S : a) = A G M [I b) «in mss. ¾/, idque *utinam* sunt interpretati» [jut R], uter 1 ms. [P] [| c) fort, *ut tunc* ||
Sc: = A G M II

94. *hydrochoi fulgeat Oarion* A || *hydrochoi fulguret O.*
G II *Arcturos fulgeat Erigonae* M || [*Hydrochoi fulgeat Eri-*
gone Auantius] ||

S : a) = A II b) *fulgeret* [R P, B] *oarion* [R] uel *aorion*
[P B]mss.; «neque uero sum nescius, quae contra Politiani
sententiam [misc. 69] dicantur; ...ego sat habui, quam mss.
in libris repperi lectionem, testari» ||

Sc : *If drochoi fulgeret Oarion* ||

[lxvii] *Ad ianua?n impudicae cuiusdam mulieris* [=M]

Ad i anu am A G ||

6. *es proiecto facta* A || *est porrecto f.* G [edd.] || *est*
proiecto f. M ||

S : a) = A II b) *est porrecto facta* o. mss. [R, *pro recto* P] ||
c) *est proiecto* [i. e. *pulso, excusso foras*] *functa* ||
Sc : *es uel est porrecto facta* ||

7. *Die age dum nobis* A¹ G M [Calphurnius] || *Die age,*
dic n. A² II

S : a) = A² (I b) *Die age de nobis* [P B] et *uobis* [R V] mss. ||
c) «illud /D. a. de n./ retinendum fortasse sit, aut mutandum
leuiter *Dic age dum nobis* [= A¹ G M]» ||

Sc : = A¹ G M II

9. *placeam* A G M [cdd.] ||

S: a) = A G M II b) *plateam* Maffei liber [R, et P] ||
c) *pateam* ||
Sc : = A G M II

12. *isti populo dii ?nala ?nuita* ferant A¹ || *isthaec* potius
ianitor ipse facit A² G *fisti populo* *ianua quid reficit* cd. in

G comm.] || «pentameter desideratur» M [qui omnem emendatoribus varietatem lectionum tribuit] ||

S : a) = A² G II b) *isti populi ianua qui te fecit* o. mss.
[facit R P, omnes], popVi Maffei liber [ppVi R] || c) *istis probri ianua quidque* [i.e. *quiduis*] *facit* ||

Sc : *isti* [i.e. *istius*] *populi naenia, Quinte, facit* ||

13. *Qui* A¹ [cdd.] j| *Quin* A² M || *At* G || *Quum* G comm. ||

S : a) = A² M II c) p. 419 corr. *Qui* [=A^J] ||

Sc : = A¹ S emend. ||

17. *Quid possum* A¹ G [cdd.] || *Quod p.* A² || *Qui p.* M ||

S : a) = A² II b) *Quid* o. mss. [R, *Quod* P] || c) «*Quod* aut retinendum, aut mutandum *Qui* [— M]» ||

Sc : *Quid possis* [*Quid possim* Auantius] ||

18. *uolumus uobis* A G S Sc || *uolumus: nobis* M ||

18. *ne dubita* A G M [cdd.] ||

S : a) = A G M II b) sic o. mss. [R P] || c) *nec* *dubia* ||

Sc : = A G M D

20. *non* A¹ G M II *nanque* A² [Auantius] i|

S : a) *namque* || bc) *non* o. mss. [R P], «*quod* retinendum censeo» |j

Sc : *non quei* ||

20. *attigerat* A G M S || *attigerit* Sc [cdd.] j|

22. *medianam s. ad tunicam* A G M [Calphurnius] ||

S : a) = A G M D b) *m. s. hanc t. o. mss.* [R P] || c) *media s. hinc* [p. 419 corr. *huic*] *tunica* ||

23. *illius* A G [cdd.] || *ipsius* M S || *ille sui* Sc ||

25. *caeco* A G M [cdd.] ||

S : ac) = A G M II b) *tecto* mss. nonnulli, «*sed illud probabilius*» ||

Sc := A G M S II

27. *Ne quaerendum aliunde A M || Quaerendumque nec unde G ||*

S : a) = A M II b) *Et quaerendum unde* o. mss. [querendus R P, edd.] II c) *Et quaerendum unde unde* ||

Sc := S emend. ||

30. *minixerit A G M [cdd.] ||*

S : a) = A G M I b) *imminixerit* 1 ms. [imminxerat P] ||

Sc : *imminixerit* ||

31. *hoc se dicit A¹ G [ed. 1472] || hunc se dicit A² M [||*

S : a) = A² M II b) *se dicit* Maffei liber [se dicit hoc R], *sed dicit* alias ms., *sed d' hoc tertius* ms. [P] || c) *hoc se dicit*

A* G] II

Sc : = A¹ G S emend. ||

32. *chinaea supposita in specula A¹ G || ch. suppositum in sp. A² II Chinaeae supposita speculae M [Auantius] ||*

S : a) = A² II b) *suppositum specula* o. mss. [R P] || c) (degendum uidetur, ut et Pontanus censebat, *Chinaeae supposita speculae»* ||

Sc: *Chinaea supposita specula* ||

34 *meae A G M S || tuae Sc. dub. [Auantius] ||*

35. *Postumii et Cornelii A G [qui ·k·] || Postumi et Cornelii M iI*

S : ac) *Postumii et Cornelii* || b) *Postumio et Cornelii* mss. [R, postumio et cornelio P], «sed illo modo rectius. . Cornelii autem antiquorum more» ||

Sc : *Posthumio et Cornelii* ||

37. *qui A G M y*

S : a) = A G M II bc) *Quid* o. mss. [R P], «quod probari potest» II

Sc : = A G M II

39. *huius A G M II*

S : ac) = A G M ij b) *haec* mss. [hec R P], «illud reetus» II

Sc : = A G M S II

42. *consiliis A M [hic stellula praeposita] || cum ciliis G || consciolis M comm. [Manutius] ||*

S : a) = M II b) *cum conciliis* Maffei liber [R Pj, *conciliis* alii mss., [omisso *cum*] || c) *cum ancillis* [item Venetus quidam in ed. Paris. 1544] ||

Sc : = M comm. ||

44. *Speraret nec linguam A¹ G M [Calphurnius] '|| Nec speret linguam A² ||*

S : = A² y b) *Speret nec linguam* o. mss. [R P], «quo uersus staret, Pontanus primum, opinor, fecit *Speraret* » || c) fort. *Nec linguam speret* ||

Sc : = A¹ G M II

45. *addebat A¹ G M [cdd.] || ardebat A² ||*

S : a) = A² (I bc) *addebat* o. mss. [R P] || Sc : = A¹ G M S emend. ||

47. *cui A G M II*

S : a) = A G M II bc) *qui* o. mss. [R P; cf. I 1]

Sc : *quo* [Palladius] ||

48. *Falsum mendaci uentre puerperium A G M ||*

S : ac) = A G M II b) sic mss. [mendacii uentre R, mendacii mente P] ||

Sc : = A G M S II

[LXV111] *Ad Mallium [= A G] ||*

Ad Manlium M ||

6. *lecto A G M Sc [cdd.] || thalamo S ||*

8. *cum A G M [cdd.] ||*

S : a) = A G M II b) sic mss. [R P] || c) *cm* ||

Sc : *quum* ||

9. *ducis A G M [Calphurnius] ||*

S : ac) = A G M I] b) *dicis* o. mss. [R P], «illud probabilis» II

Sc : =A G M S D

ii. *Malli A G || Manli M ||*

S : a) = A G II b) *Manli et Manlius* semper mss. _mali

R P, *mauli* R corr.] ||

Sc : = M II

27. *Catullo A G M Sc [ed. 1472] ||*

29. *tepefecit A G M [ed. 1472] ||*

S : a) = A G M d b) *tepefecit* 1 ms.[B], *tepefacit* 2 mss.
[R P], «atque in Maffei libro suprascriptum *ueltepefactat*
[^/] *factat* R corr. supra *tepefacit* R] ||

Sc : = A G M |i

30. *Malli A G j| Manli M ||*

S : a) = A G, * = M y b) cf. ad u.11 ||

Sc : = M II

35. *mihi A G M ||*

S : a) — A G M D b) *mea* o. mss. [R P] ||

Sc : *mea* [edd.] ||

37. *me A G M d*

S : a) — A G M II b) *nos* o. mss. [R, uersum om. P] ||

Sc : = A G M II

3g. *petiti A G M [Parthenius] ||*

S : a) = A G M II b) *potenti* mss. nonnulli, *petenti* alii

[R, uersum om. P] || c) *petenti* «retinendum censeo» ||

Sc : = A G M I]

3g. *facta est A G M S Sc* [ed. 1472] ||

41. *possum A M G Sc* || *possem S, p. 419 corr. possi?n* ||

41. *Mallius A G [Calphurnius]* || *Manlius M* ||

S : a) — A G || b) cf. ad u. 1 ||

Sc : *me Alius* ||

43. *Ne A G M S Sc [Calphurnius]* ||

46. *charta A G M* ||

S : a) = A G M D b) *certa* o. mss. [R P], «in Maffei tamen libro supra positum uel *charta [a]Vcarta* R corr. supra *certa* R] || c) uel *certa . . . anus* [i. e. *docta-*], uel *cera*, «itaque nihil adfirmo» ||

Sc : =AG M II

47. *Omnibus inque locis celebretur fama sepulti A G M*

[ed. 1472] II

S : a) = A G M || bc) «hic uersus in mss. non erat, et in omnibus tantum spatii reliquum erat, quantum uni uersui capiendo satis esset; atque in uno annotatum in margine *deficit* ciebat hoc *carmen in exemplo*. Itaque quicumque legitur uersus hoc loco, nothus is est» [om. Spatio relicto R P, mg. *deficit* R] ||

Sc om. II

50. *Deserto in Mallii A G [hic -//]* || *D. in Manli M* ||

S : a) = G j1 b) *In deserto ali o. mss. [R P]* || c) *In deserto aliis* II

Sc : *In deserto Allii* ||

51. *Amathuntia A G M* ||

S : a) = A G M II b) *Amathusia* mss. [R, -uscia P] ||

Sc : *Amathusia* ||

52. *corruerit A G M cdd.* ||

S : a) = A G M y b) sic o. mss. [R P] || c) «aut igitur hoc retinendum, aut mutandum fortasse leuiter sic cor ruerit, ut aut Catullo cor ruerit, aut Venus ipsa ruerit» ||

Sc : *torruerit* ||

54. *mallia* A G || *Malia* M [Parthenius] ||

S : a) = A G II b) «*Iacobus Taurellus...* non *Manlia* uel

Mallia, sed *Lamia* legendum putabat, a Lamiaco sinu. .. Quod legendum adfirmare auderem, si liqueret modo eius uerbi principem syllabam produci, et *Lamiam*, ut *Lamiacam*, diciposse. Sed hoc leuius, illud e re magis. At *Malliam* gemino //, a Maliaco sinu dici, ne id quidem probandum uidetur. Itaque uidendum etiam atque etiam, quid sequi debeamus» ||

- Sc := M II

55. *lumina* A G M S Sc ||

61. *uiatovi lasso* A G M [ed. 1473] ||

S : a) = A G M D b) *basso* o. mss. [R P]; «in Maffei libro

supra uerbum *uiatovi* scriptum uel *uiatorum* [*aīrum*] R corr.
supra *uiatovi* R] ij c) *uiatovum lasso* ||

Sc := A G M II

63. *Ac uelut in nigro* A G || *At uelut in nigro* M ||

S : a) *At uelut i nigro*, *Ac ueluti nigro || b) *Hic ueluti*

nigri o. mss., *Hic ueluti nigro* 1 ms. [P, *Hic ueluti in nigro* R] ||

Sc := A G II

65. *implorata* A G M [ed. 1472] ||

S : a) = A G M II b) *implorate* o. mss. || c) fort, *implor-*
ratite, «ea sententia: ut aura secunda uenit, *implorante* [*prece-*] Castoris ac Pollucis opem; nam *implorata* *prece* Castoris id est, quod Castorem precemur; utrumque durlim atque insolens uidetur» ||

Sc := A G M II

66. *Mallius* A G S || *Manlius* M Sc [ed. 1472] ||

67. *clausum* A G M S [ed. 1472] || *laxum* Sc ||

65. *exerceremus* A G M [cdd.] ||

S : a) = A G M y b) sic Maffei liber [R], *exercemus* alias ms., *nos exercemus* alias ms. [P]; «aut igitur primum illud, aut hoc retinendum postremum» ||

Sc := A G M II

72. *constitit in solea* A G M ||

S : a) = A G M II bc) *constituit solea* o. mss. [R, *constit solea* P] ||

Sc : = S emend. ||

75. *Incepta* [cum *hostia*] A G comm, [hic *-coe-*] [edd.] ||

Accepta [cum *Laodamia*] G M [Auantius] ||

S : a) = A G comm. || bc) sic in mss. [R P], i. e. non accepta [hostia]; «frustra uero iungendum cum uerbo... pacificie asset» ||

Sc: *Inceptam* [Turnebus *Aduers.* XXXI 17] ||

76. *caelesteis* A G M ||

S : a) *caelestes* || bc) *caelestis* o. mss. [R P], «more ueterum» II

Sc : = S emend. ||

76. *pacificasset* A¹ G M [cdd.] || *conciliasset* A² [Auantius] II

S : a) = A² II bc) *pacificasset* o. mss. [R P] ||

Sc : = A¹ G M S emend. ||

79. *desideret* A G M [*defit der et ed.* 1473] ||

S : a) = A G Mj # *desiderat* || b) *deficeret* 2 mss. [R], *dis geret* 1 ms. [P, unus omnium] || c) fort, *defecerit* [i. e. sacrificantem uoto frustrata sit], «sed locus tamen hic etiam atque etiam considerandum» ||

Sc : = A G M jI

81. *nouum* A G || *noui* M [Auantius] ||

S : a) = A G II b) *nouit* alii mss. [R], *uouit* alii [*aVuo R corr. supra nouit R*], *uoluit* alii [P] || c) «legendum omnino noui [=M]» (I)

Sc : = M S emend. ||

85. *abesse* A G M ||

S : a) = A G M j] b) *abisse* 2 mss. [R], *abiisse* 1 ms. [P], «ea fortasse sententia: quod coniugium non longo abisse tempore

sciebant, id est id non accidisse, ut diuturnum foret. Quod si non placet, priorem lectionem retineamus» ||

Sc: = A G M II

89. *Europae Asiaeque A G M S* [ed. 1472] || *Asiae Euro-*
paeque Sc [cdd.] ||

91. *Quae nempe et nostro letum A M* || *Quaeque etiam nos-*
tro letum G [*Quae, uae!* alii in comm.] ||

S : a) = A M I; b) *Quae ueter id q. I.* o. mss. [R P, in
 utroque *uetet*, ita scriptum ut facile *uetet* legi posset; *Quae*
uetet id ed. 1473] || c) fort. *Quae ueteri nostro*, «sed non ita
 frater, sed amicus dicitur *uetus*; legendum forte *Quae ueteri*
domino et nostro et cet., ut illud de Priamo intellegatur» [atque,
letum deleto, miserabile substantiue positum accipiatur] ||

Sc : *Quae (uae te!) nostro letum* ||

97. *Quem A G M* [Calphurnius] ||

S : ac) = A G M II b) *Quae o. mss. [R P]_7* «sed illud pro-
 babilius» ||

Sc : = A G M S II

99. *sepulchrum A G* || *sepultum M* [Auantius] ||

S : a) = A G II bc) «scriendum forte, ut in o. mss. [R P]
sepultum» ||

Sc : = M S emend. ||

100. *a nostro A G M* [Calphurnius] ||

S : a) = A G M D bc) *extremo o. mss. [R P]* ||

Sc : *extremo uel externo* |j|

101. *tum A¹ G M* [cdd.] || *cum A²* ||

S : a) = A² II bc) *tum mss. [R P]* ||

Sc : = A¹ G M S emend. ||

10r. *fertur simul undique A G M* [ed. 1472] ||

S : a) = A G M II bc) «in duobus libris uersus mancus, in
 quibus legitur hoc modo *fertur undique* [R P], in uno *ferretur*
undique [B], quod reiciendum omnino; itaque uerbum deesse

suspicio, ac uocem *simul* esse prorsus addititiam atque alienam» ||

Sc : *fertur * undique* [= S emend.] ||

102. *penetraleis* A G || *penetrales* M ||

S : a) = M y bc) *penetralis* o. mss., «more ueterum» [R, *pene trassis* P] ||

Sc : = S emend. ||

105. *Quo A G M* ||

S : ac) = A G M II b) *Quod* o. mss. [R P], «sed illud potius» II

Sc : = A G M S II

107. *uortice A G M* ||

S : a) = A G M II bc) *uertice* o. mss. [R P] «atque ita semper scribendum, quicquid ea uox significet» ||

Sc : = A G M II

107-108. *u. amoris Aestus A Sc* || *u. amoris, Aestus G* ||
u , amoris Aestus M S ||

109. *Pheneum* A¹ [Auantius] || *Peneum* A² G M ||

S : a) = A² G M II b) sic_#mss. [R P] || c) *Pheneum*, «quemadmodum Aldus olim impresserat» ||

Sc : = A¹ S emend. ||

m. *fodisse* A G M ||

S : ac) = A G M II b) *fudisse* mss. nonnulli [P, /o- R] ||
 Sc : = A G M S | i

112. *Ausus A G M* ||

S : a) = A G M II bc) *Audet* o. mss. [R P], «qui modus est in primis historicus» ||

Sc : = S emend. ||

118. *Quod diuum dominum A M* [hic praeposita stellula]
 [Auantius] || *Qui te non domitum G* ||

S : a) == A j i b) *Qui tuum domitum* 2 mss. [R], *Qui t. dominum* 1 ms. [P] || c) *Qui tantum indomitam* ||
 Sc : *Qui diuum* [i. e. Herculem] *domitum* ||

119. *Nam neque tam carum* A G M ||
 S : ac) = A G M II b) *Nam neque causa earum* Maffei liber
[carum R], *Neque tam cama earum* alii [P B]; «uerbum autem
causa huic loco plane est alienum. Ego sic scriptum id uerbum
 in uno reperio cā, quod *causa* interpretari solent, e quo facile
 fit uerbum alterum /ā» ||
 Sc : = A G M S II

121. *tum* A G II *cum* M [cdd.] ||
 S : a) = M, * = A G II bc) »legendum, ut in mss. o. [R P],
cum» II
 Sc : *quum in* ||

124. *Suscitat et cano uulturium capiti* A¹ G [ed. 1472] ||
 S. a c. u. *capite* A² M ||
 S : a) = A¹G ||b) *Subcitata cano uulturium capiti* mss.
 nonnulli, *Suscitata c. uoluntarium capiti* alii [P], *Scuscitata*
 c. *uoltarium capiti* Maffei liber [R] || c) «ego nigil adfirmare
 audeo; in mentem tamen illud uenerat *Se citat a cano uultu-*
rium capite uel Se citat in cano u. capiti» ||
 Sc : *Suscitat, ah, cano uoltarium capiti* [abi.] ||

126. *seu quicquid* A M [hic -dq-] || *seu qui multo* G[contra
 metrum] ||
 S : a) = M II b) *qui multo* 3 mss. [P B], *quae multo*
 Maffei liber *[que R]*; «liberum cuique sit, utrum sequi
 malit, dummodo non ignoret impressam lectionem alienam
 esse» II
 Sc : *quae multo* ||

128. *quantum* A G M ||
 S: a) = A G M II bc) »legendum, ut in mss. o. [R P],
Quamquam» ||
 Sc : = S emend. ||

129. *horum* A G [ed. 1472] || *harum* M S || *01 im* Sc ||

131. *tu* A G [edd.] II *tum* G comm. M ||

S : a) = A G II b) sic mss., *tum* 1 ms. [R P] || c) «ego, quoquo modo legatur, nihil aptum video huic sententiae. Nam paulo uerbum cui uerbo iungemus? deinde *tum* quid hic tandem loci habet? Ego *tu* in *plus* mutandum puto, quocumque id modo accidit. Sed nihil adfirmo» ||

Sc : G comm. M ||

133. *huc illuc* A G M [ed. 1472] ||

S: a) = A G M I_j bc) *hinc illinc* mss. [R P], «quod sequemur» ||

Sc : = S emend. ||

139. *flagrauit quotidiana* A G M [hic *quoti-*] ||

S : a) = A G M [sed *cotti-*] || b) *flagrantem uz\fragrant em* o. mss. [/?. R P] II c) «nihil autem quod e re foret, comminisci poteram. Sed deesse tamen uersum unum atque alterum uehementer suspicabar» ||

Sc : = A G M II

140. *furta* A G M S Sc [ed. 1472] ||

141-142. Habent A G S Sc, interpretari conantur G Sc,
142 omittit M, utrumque uersum in mss. esse testatur S, qui tamen sententiam apparere negat ||

145. *nigra* A G M [Auantius] ||

S : a) = A G M y bc) *mira* o. mss. [R P] ||

Sc : = S emend. ||

147. *id* A G M II

S : a)= A G M I b) sic 3 mss. [P V B], his Maffei liber [R] || c) *is* ||

Sc : S emend, [cf. ad u. 148]||

147. *unis* A G M S II *unus* Sc[cf. ad u. 148] ||

148. *Quo lapide i. diem c. notet* A G M ||

S : a) A G M II b) *Quem lapide i. dies c. notât* 3 mss.

[R P], *Quem lapidem i. dies c. notât* 1 ms. || c) *Quem lapide i. diem c. notât* [ed. 1473] ||

Sc : S emend., uel id d. unis Quod lapide i. dies c. notât jI

150. *ali is* A G M S [cdd.] || Alli Sc ||

156. *Et d. ipsa in qua* A G M ||

S : a) = A G M II b) *Et d. in qua* mss. [R P] || c) «aut uerbum deest unum, aut legendum *Atque domus in qua...* ultimam syllabam uerbi *domus* productam interdum nominandi casu nonnunquam legimus. Octauius Panthagatus legebat *Et d. ipsi in qua»* ||

Sc : *Et d. ipse in qua* ||

157158 -. *dominam dedit, a quo Sunt primo nobis* A M [hic stellula notat u. 15y] [Auantius] || *terram dedit, atque A quo sunt nobis* G ||

S : a) = M jI b) *terram dedit a ferte A quo sunt primo* mss. [R P] II c) «quae uera lectio ex his uerbis possit existere, non dispicio; sed qui meus fuerit conatus, etsi mihi quidem ipsi displicet, non tacebo»: *teneram dedit ac fert uel ac fere* [hypermetrice] uel *Afer* ||

Sc : *te trandeddit Oufens* ||

158. *nata* A G M ||

S: ac) = A G M II b) *nota quidam* mss., «sed in nonnullis libris emendatum sic ut legendum censemus» [*nota* R, a supra o R corr., *nata* P] ||

Sc : = A G M S II

158. *bona* A G M ||

S : ac) = A G M II b) «*pro bono* [quod est in o. mss., R P ceteris], malim equidem *bona»* ||

Sc : = A G M S II

[LXIX] *In Rufum* [= A G M]

Epigrammata carmina LXIX GXVI a G inscribuntur ||

3. *Non si illam rarae A M || Non ullam rarae G* [Auan-tius] II

S : a) = A M f b) *Nos illa rarae* mss., *Nos illa arae* non-nulli mss. \ *Nos illa 7nare* R, *Nox illa ?nale* P]; «conentur alii prauam lectionem meliorem reddere» ||

Sc := A M II

4. *pelluciduli A G* [hic *per-7*] M ||

S: a) = A M y bc) *proluciduli* o. fere mss., «quasi procul lucentis» [P, et ed. 1472, *per-* R, ea tamen nota quae *pro-legi posset*] ||

Sc := G II

[LXX] *De inconstantia fetninei amoris* [=A² M]

De 7?mliere sua A¹ G ||

[LXXI]

Ad amicum A || Ad Virronem G M ||

I. *Si cui iure bono [Parthenius] sacer alarum [Galphurius] A¹ II Siqua uiro blanda est, cui ?nox sacer A² || Si cui, Virro, homini sacer alarum G M |j*

S : a) = A¹ II b) «ita olim Aldus, et in nonnullis etiam libris fuisse adfirmant» [ut in Paris. 7969 et 8458] ||

Sc *sacer alarum probat, cetera dubitat* ||

4. *a te A¹ G* [cdd.] || *actu A² || astu M ||*

S: a) = A² II bc) *a te* Maffei liber [R, et P], Aldus olim ||

Sc: = A⁴ G S emend. II

[LXXII] *Ad Lesbiam* [^A¹, A² et G (uterque I, XXII et LXXXV iungit), M]

6. *ita nae mi tu A¹ || ita ?ne nec tu A² || mi turn es G, ?ni ta??len es G comm. M* [Auantius] ||

S : a) = A² [| b) *ita me nec* [R], *ita nec me* [P] mss., *ita ne ni tu* Aldus olim || c) «placet, quod edidit Guarinus, *?ni tamen ess*» || Sc: = G comm. M S emend. ||

7. *Quis potis est A || Qui p. est G M* ||

S : a) = GM, # = A || b) *Qui p. est* Maffei liber [R, *Quis* P], *Qui potis es* alii [| c) *Qui pote sic uel Qui potis hoc sine interrogatione uel cum interrogatione* ||

Sc : = G M II

7. *quod A G M y*

S: a) = A G M y b) *quam o.* mss. [R P] || c) *quae* [cum *iniuria*, fort, interrogatiue], *uel quia* ||

Sc : = A G M II

8. *Cogat A M II Cogit G M comm.* ||

S: a) = A M II bc) *Cogit o.* mss. [R P] ||

Sc: = G M comm. S emend. ||

«Mihi uero aut simul cum his legendi uidebantur, aut statim post hos illi uersus *Huc est meus... si facias* [LXXV + LXXII aut LXXII-j- LXXV]. Deinde illi *Odi . . . excrucior* [LXXXV]. Sed ut illi inter se omnes parte ex omni non cohaereant, aptius tamen hoc omnes loco legi uidentur» S ||

[lxxiii] *In ingratu??I [= A M]*

111 Rufu?n ingratum G ||

i. *quicquam A G M* [hic -dq- \ [Calphurnius] ||

S: a) = M I) b) sic 1 ms. [■q-V], *quisqua??I* alii [R P, B], *quemquam* alii [| c) «legendum fortasse sit quisquis» ||

Sc : = A G II

3. *benigne est A M || benigne G ||*

S: a) = G, * = A M II bc) *nest* uerbum nullis in mss. libris erat, fta uero distinguebam, ut prior pars *Omnia sunt ingrata* pronuntietur, adfirmeturque posterior *Nihil fecisse benigne* cum interrogatione, ut subaudiatur uerbum *oportet*; quasi dicat *Nihilne cuiquam benigne fecisse oportet?* Tum quod sequitur respondeat, *Immo etiam taedet et c.—Nihil fecisse benigne:* Sic ueteres loquebantur; Plautus in Cistell. [107 2 *facis benigne*] ||

Sc: = A M II

4. *taedet taeget obestque ?nagis A M G comm. || te det statque magisque magis G ||*

S: a) = A M II b) *taedet statque magisque magis* o. mss. [*stetque* P R corr., *obstetque* R], *stat magis atque magis* 1 ms. ; «Guarinus in ueteribus libris [non ita G, cuius haec suntuerba: «notandum tamen est quod uersus iste et alio modo legitur»], etiam quomodo Aldus edidit, fuisse testatur. Mihi quidem nihil in mentem ueniebat quod aptius iudicarem» ||

Sc : *taedet, statque [= ἐνέσταται] magisque magis* ||

5. *Vt ?nihi A M S II Vae mihi G Sc [hic Ve] ||*

[LXXIV] *In Gellium* [= A G M] ||

3. *per despuit A G M [edd.] ||*

S: a) = A G M II c) «uir eruditus legit *per depsuit...*; *depsere* enim in obscenis est» ||

Sc: «primi omnium olim adolescentes docuimus *perdepsuit* legendum esse, quod et eximius uir Adrianus Turnebus in suis *Aduersariis* testatum reliquit. Quam tamen emendationem mihi praeripere quidam conati sunt. Non quod ego tanti mea faciam, neque quod hanc existimationem meam stare aut cadere censem, sed quia perfectas frontes ferre non possum» [Quorsum haec? Certe cerebrosus homo Scaliger Statii uerba non pel legit] ||

6. *Nunc A G M [edd.] ||*

S: a) = A G M II bc) *Hunc* 1 ms. [B, *Nunc* R, uersum om. P], «idque, opinor, rectius» ||

Sc : = A G M H

[LXXV] *In Lesbiam* [= A G (hic LXXV
et LXXVI coniungit) M]

i. *Huc A G M S* [cdd.] || *Nunc Sc* [qui LXXV coniungit
cum LXXXVII praeposito] ||

[LXXVI] *Ad seipsum* [= A M (hic *se ipsum*)]

9. *Omnia quae A G M S Sc* ||

ii. *Quin te animo affirmas teque instringisque reducisque*
A M [hie astringisque] || *Quin te animo affirmas teque instinctaque*
reducis G []

S: a) = A j] b) *Qui tu animo affirmas atque instinctaque*
reducis o. mss. [P R corr., *tui R*] || c) *Quin tu animum*
affirmas atque istic usque reducis ||

Sc: *Quin te animu* [—*animum*] *offirmas itaque instructoque*
reducis? «fortasse ani-

*mum firmas melius legeretur»; «malim *instrictuque*, id est...
incitamento» ||*

16. *facies* A G MS || *fac sis* Sc ||

18. *iam ipsa* m AG M S Sc ||

21. *Quae* [Calphurnius] *m. s. ut torpor* [ed. 1473], *in a.*
A G M II

S: a) = A G M II b) *Seu m. s. i. utcorpore in a. o. mss.*
[R P] II c) *Haec m. s. i. in corporis artus* ||
Sc: *Seu m. s. /., ut torpor, 111 a.* ||

22. *ex omni pectore* A G M [cdd.] ||

S: a) = AG M II c) «legendum forte sit *ex omnis*, ut sit
omnis laetitas ex pectore. Sic Lucret, *tuisque ex inclyte char-*
tis [3, 10] et Verg. in Bucol. *iniciunt ipsis ex uincula sertis* [6,
19]. Quam hoc loco αναστροφήν esse, propterea puto₇ quod *omnes*

laetitas quasi prouerbio dixisse ueteres animaduerti: sic Cic. in II de finib. *ille Caecilianus qui omnibus laetitiis laetum esse se narrat* [2, 13], et in II epist. ad Caelium *repente uero incessi omnibus laetitiis* [epist. 2, g, 2]» ||

Sc := A G M II

23. *ut me* A G M II

S: a) = A G M II b) *me ut o.* mss. [*me ut me* R P] ||

Sc := A G M II

[LXXII] *Ad Rufum* [=A G M]

LXXVII cum LXXVIIP coniungit Sc ||

i. *credite* A¹ G M || *cognite* A² ||

S: ac) = A¹ G M II b) *sic o.* mss. [R P] et Aldus olim, non *cognite* y

Sc := A² II

3. *surrepsti* [Calphurnius] *In ea que* A || *subrepsti mi atque* G corr. || *subrepsti uel subrepens mi* G comm. || *surrepsti mi atque* M ||

S: a) = M II c) *subrepsti* corr. p. 41g ||

Sc := G corr. S corr. ||

4. *Sic* A G M S [Calphurnius] || *Mi* Sc ||

[LXXVII-LXXVIII 111^b] *De Gallo* [=A M]

In Gallum G ||

LXXVIIP. «*Sed nunc id doleo. Vehementer suspicor,* ceteros qui sequuntur uersus, suo loco positos non esse, aut esse ἀποσπασμάτιον» || Cum LXXVII coniungit Sc ||

LXXVIII^b 2. *coniunxit* A G M S [ed. 1472] || *commixt* Sc I)

LXXVIIJ^b 4. *fama loquetur anus A G comm. M S Sc*
 [Calphurnius] || *te famulosque tuos G* ||

[LXXXIX] *In Lesbium* [= M]

De Lesbio A G ||

i. *Lesbius A G M* ||
 S: a) = A G M II b) «esse quibusdam in libris adfirmant
Gelli us» II
 Sc : *Gellius* II

4. *amatorum* AMS [Calphurnius] || *natorum* G [edd.] ||
notorum Sc [Auantius] ||

[LXXX] *Ad Gellium* [= A M]

Ad Gellium fellatorem G ||

4. *E molli A G M S* [cdd.] || *Et mollis* Sc ||

7-8. *certe est clamant Victoris r. m. Ilia demulso A* ||
c. est cl. Virronis r. m. Ilia et emulso G || *c. est cl. Virronis*
r. m. Ilia demulso M ||
 S: a) *c. est damans* [sic] *Victoris r. m. Ilia demulso* ||
 b) *Ille te inulso* mss. [R], *Ilia te mulsoali* [P], *Ilia* [sic] *te*
mulso alii [/70 te mulso B] |j c) «Pierius Valerianus et Gabriel
 Faernus coniecturam fecerant ualde probabilem, legendum *Ilia*
et emulso. Mihi etiam in mentem uenerat... *Iliaque et mulso*
uel Iliaque et malto. Sed *mulgendi* uerbo sic usus Lucret,
 in IIII — *Femineum mulsit* [4, 1210 *Femina uim uicit* Sal-
 masius, *F. commulxit uulgo, F. uimulcit* cdd.] ||
 Sc : *certe, clamant Victoris r. m Ilia et emulso i* |

[LXXXI] *Ad luuentium* [=A G M]

3. *a sede* A G M Sc ij| *sede* S ||

[LXXXII] *Ad Quinctium*

Ad Quintium A G M ||

i. *Quinti* A G M ijI

S: ac) *Quincti*; ac interpono, ueterum monumentorum fidem secutus» ||

Sc := A G M II

4. *seu quod* A [ed. 1472] || *seu quid* G M [cdd.] ||

S: a) = A d c) *si quid* [Auantius], ut u. 2 ||

Sc := G M II

[LXXXIH] *In Lesbiae maritum* [= M]

Ad Mulum de Lesbia A¹ G || *De Lesbiae marito* A²1|

3. *Mule* A G M II

S : a) = A G M II bc) *Mulle* quidam mss. [R], *Nulle* Patauinum exemplum [P], «quod est, opinor, rectius : *nullum* enim appellat stupidum... Nec tamen repugno quominus *mulum legas», coll. Cic. *Pis.* [69 et 73] ||*

Sc := A G M II

4. *Sana* A G M ||

S: a) = A G M II b) *Samia* [R P] uel *S anni a o.* mss. || c) «uidendum an legendum potius *Sanna*», i. e. irrigio ||

Sc := A G M ij1

4. *garrit* A¹ M || *garit* A² || *gannit* G [cdd.] ||

S: a) = A¹ M II b) *gannit* mss. [R, *gannuit* P] ||

Sc := G II

6. *loquitur* A G M S Sc [cdd,] ||

[lxxxiv] *De Arrio* [= A² M]

De Ario A¹ || *De Ario aspirante* G ||

11-12. *Et turn... hinsidias hue reuocauit Politianus mise.* 19
et B. Guarinus, ibidem habent A G M S Sc ||

3. *Liber* A¹ M S Sc || *liber* A² G ||

4. *dixerat* A G M S[cdd.] || *dixerit* Sc ||

5. *Hoc* A G M II

S : a) ■= A G M II b) *Hic* mss. [R P] || c) *Hinc* ||
Sc := A G M II

[lxxxv] *In Lesbiam* [=M]

De amore suo A¹ || Cum LXXII coniungit A² G ||

[lxxxvi] *In Quintiam et Lesbiam* [= M]

De Quintia et Lesbia A G ||

1. *Quintia* A G M ||
S : a) = A G M d c) -et- et «ueteres dixisse antiqua monu-
menta declarant» ||
Sc := A G M II

2. *haec* A G M S [cdd.] || *hoc* Sc ||

[lxxxvii] *De suo in Lesbiam amore* [= A M]

Cum LXXXVI coniungit G; cum LXXV Sc ||

2. *est* A G M S [edd.] || *es* Sc ||

3. *tanta* A G M Sc || *tanto* S [cdd.] ||

4   *suo A M II luo G [cdd.] ||*
 S: a) = A M II b) *tuo o. mss. [R, uersum om. P] ||*
 Sc : = G II

[LXXXVII] *In Gellium [=A G M]*

6. *Non g. nympharum A M || Nec g. n. G [cdd.] ||*
 S : a) = A M [sed *Nympharum*] || b) *Nec g. N. mss. [R P] ||*
 Sc : = A M iI

6.   *abluat A G M S || abluit [ἀρχαῖσθάς ut edit, hoc est edat]*
 Sc [cdd] II

[LXXXIX] *In eundem [=M]*

De Gellio A G || A² G cum XC coniungunt ||

5.   *attингat A G M [cdd.] || adtinxit [i. e. attinxerit] Sc ||*

[xc] *In eundem [— M]*

In Gellium A¹ ||

3.   *gnato signatur A G Sc [cdd.] || g. nascatur M S ||*
 5.   *Gnatus A S Sc [cdd.] || Natus G M ||*

[xci] *In Gellium [= A M]*

In eundem G ||

2.   *hoc nostro A M || hoc nostro hoc G [cdd] ||*
 S: a) = A M II bc) *hoc nostro hoc o. mss [R P], «haud
 paulo melius» ||*
 Sc : = A M II

3. *Quod A G [edd.] || Quin M [Auantius] ||*
 S: ac) = A G II b) sic mss. nonnulli [R P] ||
 Sc : *Qui II*

B. *constanterque A M [Auantius] || constantemque G ||*
 S: a) = A M II be) *constantemue* mss. nonnulli [et ed. !473,
 sed -rue R, -rque P], «rectius» f_i
 Sc : = A M II

4. *Haud A M [ed. 1472] || Aut G [cdd.] ||*
 S: a) = A M II bc) *Aut* mss. nonnulli [R P], «rectius» ||
 Sc : = A M II

4. *mentem A G M S Sc ||*

5. *neque quod A [cdd.] || quod nec G M [Auantius] ||*
 S: a) = A II bc) «hic quoque uersus in exemplo Guarini
 aptius legitur, *quod nec» ||*
 Sc : = A II

9. *id duxti A G M II*
 S: ac) = A G M iI b) *induxti* o. fere mss [R P] ||
 Sc : = A G M S II

[XC11] *In Lesbianam [= M]*

De Lesbia A G ||

2. *dispeream me nisi Lesbia A M. || Lesbia dispeream me*
nisi G [contra metrum] ||
 S : a) = A M II b) *Lesbia me dispeream nisi* mss. [R, L. me
 d. nec P] ||
 Sc : *Lesbia me dispeream nisi ||*

3. *Cui ego quasi eadem A [ed. 1473] || Quo signo? quasi*
eadem G M || Q. s. ? quasi ego G corr. ||
 S: a) = A H b) *Quo signo quasin* Gellii libri [6, 16, 2 quas

in deteriores, quia sin Vat. 3452] || c) Q. s q u a s i enim; «fuerat, opinor, sic scriptum quasi.η.» ||

Sc : Q. *s. quasi non* ||

3   *totidem mox deprecor illi* A M S Sc || / . *mox d.*
illam G ||

[xciii] *In Caesarem* [=A G M]

A² G Sc XCIII et XCIV coniungunt ||

[xciv] *In Mentulam* [=M]

De Mentula A¹ ||

[xcv 1-8] *In Smyrnam Cinnae* [=M]

De Smyrna Cinnae poetae A G || A G M Sc uersus 910 - superioribus addunt ||

3.   Ante hunc uersum unum distichon plusue desiderari M
 suspicatur || «Aut aliquid ante hunc uersum desit, aut hic suo
 loco positus non est» [ut legendi sint uersus hoc ordine: 1. 2.
 5-8] S II

3. *Millia* A G M S Sc [*Vilia Parthenius*] ||

4. *In pede stans fixo carmina ructat hians* [Parthenius]
 om. A G M S Sc, memorant in comm.   G probans, M impro-
 bans (I)

5. *Atracis* A G M ||
 S: a) = A G M j c) «aut *Atracis*   aut *Atacis*   legendum
 uidetur» ||
 Sc : = A G M II

6. *Smyrnam incana* A G M ||

S: a) *Smyrna incana* || bc) sic plerique mss. [*:nam cana*
 R P]; «si Martialis [8, 80, 2] Catullum est imitatus, quod
 mihi quidem uerisimile sit, dubium non est quin Catulli uersus,
 ut in quibusdam mss. est, ita legendus sit *Smyrnam cana*»,
 -m in *in-* mutata ||

Sc := A G M y

6. *peruoluent* A G M ||

S : a) *peruoluit* [j bc) sic plerique mss. [R P] || c) (*Smyrna...*)
peruoluet, aut (*Smyrnam*) *peruoluent* ; «uerbo *peruoluet* apex
 detractus, qui *n* ualeat» ||

Sc := A G M II

7. *Vollusii annales Paduam morientur ad ipsam* A G [qui
Volusi] [cdd.] II *Volusi annales* # M ||

S: a) = M II b) «reliquum huius uersus deest, nisi *Paduam*
 in mss. libris male legitur, ac pro eo fuit aliud in optimis
 libris, quod cum scribae librarii foedissime corruperint, cuius-
 modi fuerit coniectura adsequi non possumus» ||

Sc : *Volusi annales apuam* [i. e. ἀφύην] *porgentur ad ipsam* ||

[xcv 910 -]

«Quin hoc aliud sit epigramma, aut pars potius epigrammatis,
 ne dubitandum quidem uidetur» S ||

9. *sunt* AG M II *sint* G corr. [cdd.] ||

S: a) = AG M D b) *sunt* [P] et *sint* [R] o. mss. || ,

Sc := A G M II

9. *sodalis* A M || *poetae* G || «*sodalisreciperem*, si quid
 probare possem, a quo ueterum librorum abesset auctoritas»
M comm. ||

S: a = A M II b) «ab omnibus, quos uiderim, abest» [om.

R?D||

Sc: *laboris* [ed. 1472] ||

A. STATII LECTIONES ATQVE EMEND. CATVLLIANAE

[xcvi] *Ad Caluum de Quinctilia* [=A M G,
qui tamen *-nt-* scribunt]

i. *acceptumue* A G M Sc [cdd.] || *acceplumque* S ||

3. *Quo* A Sc [cdd.] || *Cum* G [| *Quom* M S ||

4. *missas* A G comm. M. [cdd.] || *amissas* G ||

S: a) = A G comm. M || bc) *amissas* aliquot mss., ut Verg.
georg. 3, [227] *amisit. . . amores* ||
Sc: =A G comm. M j|

[xcvn] *In Aemilium* = [G M]

De Aemilio A ||

2. *Vtrum* A G [qui hiatum in diaeresi esse confirmat]
[cdd.] y *Vtrumne* M [Auantius] ||

S: a)= A G ; b) sic o. mss. [R P]; «Guarinus legit *Vtrumne»
[debutum «Muretus»] ||*

Sc: = M U

3. *Nil immundius hoc nihil est i. illo* A M || N. 1. h. n. estque
i. t. G II

S: a) = A M II bc) mss. *Nihilo mundius hoc nobisque i.*
illud [R corr., *Nihil* P] et *Mundius haec nihil est nobisque i.*
illud [hoc R], «quod rectius iudico, si *haec* tantum in *hoc* mutetur...; prior etiam lectio stare possit, si *quae* tantum mutaris
in *quam*», ut *Nilo mundius hoc nobis quam i. illud* legatur ||

Sc: *Nil immundius hoc nihiloque i. illud* ||

5. *hoc* A G comm. M || *hic* G ||

S: a)=A G comm. M || bc) *hic* mss. [R P], «quod est
ipsum probabilius» ||

Sc: = A G comm. M ||

6. *ploxemi* A G M S Sc ||

η. defessus A G M |

5. a) = A G M II c) fort, *diffissus* |j
Sc: = A G M II

7. *aestu* A G M S II *aestum* Sc [cdd.] ||

12. *Aegroti* A G M [cdd.] ||

S: a) = A G M II c) «Cur *aegroti*? itaque uehementer sus' picor nomen proprium fuisse atque scriptum *Agroti* aut *Argoti* aut quoquis alio modo non dissimili, corruptum deinde in *aegroti*» ||

Sc: = A G M II

[xcvii] 111 *Victium*

Ad Victum A || *Ad Vectum* G || *In Vectum* M ||

i. *si in quenquam* A M S [hic *quem-*] || *si unquam* G || *si qui equam* Sc ||

i. *Victi* A II *Vecti* G M ||

S: a) = A I_j bc) *Vecti* mss. [sed *victi* RP], «quod si probabilius iudicamus, legendum omnino *Vetti*», ut est in lapidibus II

Sc: = A II

4. *carpatinas* A G comm. || *carbatinas* G || (*trepidas*) *cer-*
colipas M [uir doctus ante Politianum] ||

S: ac) = G, ad Politiani sententiam [misc. 2] ||
Sc: = A G comm. ||

6. *Dicas* A G M S Sc [Auantius] ||

[xcix] *Ad luuentium* [= A G M]

8. *Abstersti guttis* A G || *Guttis abstersisti* M[Auantius] ||

S: a) *Abstersi guttis* || b) *Guttis abtersi* mss. [G.astersi R, Succis abterssi P] || c) *abstersisti* [=M] «aptius» ||
Sc: =M S emend. ||

10. *commistae* A G M ||

S: a) *commixtae* || b) *comminctae* quidam mss. _te R],
coniunctae alii [-te P], «ex quo factum opinor *comminctae*» ||
c) *coniunctae* ||

Sc: *commiclae* ||

13. *ambrosia* A G [ed. 1472] || *ambrosio* M [cdd.] ||

S: a' = A G II bc) *ambrosio*, «ut osculum sic dicatur» ||

Sc: = A G II

16. *Nunquam tam A G M S [hic Num-]* [cdd.] || *Non unquam* Sc ||

[c] *De Coelio et Quinctio* [=A M, in quibus -7//‐]

In Coelium et Quintium G ||

3. *Veronensium* A G || *Veronensem* M [cdd.] ||

S: a) = M, * = A G II c) *Veronensium* quattuor syllabis ||

Sc: = A G S II

6. *Perspecta exigitur* A G || *P. exigit hoc* M [Auantius] ||

S: a) A G II b) *Perfecta est igitur* mss. [R], *Perfecta atque exigitur* alii [P. est exigitur P] ||

Sc: = A G II

[ci] *hiferiae ad fratris tumulum* [=A G M]

2. *Aduenio* [edd.] ||

S: a) = A G M ; I c) *Adueni* [Auantius]; «concinnius enim est adueni ut donarem» ||

Sc: = A G M II

4. *mutum* A G M I(

S: a) = A G M II bc) *mutam* Achillis Maffei liber et Patinus alter [R P], «utrumque per ueterum licet auctoritatem» ||

Sc: = A G M D

5. *tete* A G M ||
 S: a) = A G M [I bc) *le* o. mss. [P, *tete* R], «quod stare etiam potest» ||
 Sc: = A G M []

6. *miser* A G M [cdd] ||
 S: ac) = A G M II b) «sunt qui legant misero[Auantius], non suffragantibus libris» ||
 Sc: = A G M S II

8. *tristes* A G M ||
 S: a) = A G M II b) *tristi* mss. [RP] || c) *tristis* ||
 Sc: = S emend. ||

[cu] *Ad Cornelium* [= A G M]

i. *quicquam tacito* A G [cdd.] || *quidquam tacite* M [Auantius] II
 S: a) = M [sed *quic-* (| b) *tacito* o. mss. [R P] || c) *quoiquam tacitum* [i. e. απόρρητον], uel *quicquam tacito*, atque *ei* ante u. 2 intellegendum est ||
 Sc: = A G II

3. *Me unum esse inuenies illorum iure sacramum* A G M ||
 S: a) = A G M II b) *Meque esse inuenies* [R P] et *Atque esse iuuenies* mss. || c) *Me uel Aut quem ipse adiures*, uel *Me quem ipse inuenias illo cum iure sacramum*. «Neque uero impedio quominus etiam, qui uolet, priorem illam lectionem sequatur et sententiam» []
 Sc: *Meque esse inuenies illorum i. s.* ||

[cm] *Ad Silonem* [=A (in utraque Sy-) G M]

i. *decem* A G M [cdd.] ||
 S: a) = A G M II b) *tuo* 1ms., Faernus *duo faciebat* ||
 Sc: = A G M II

3. *Aut si te nummi A G M [edd.] ||*
 S: a) = A G M II b) *At si te nummi* Patauinus [*At si te memini* P, *Aut si te mimi* R], *nimium*, pro *nummi*, mss. non-nulli II
 Sc := A G M II

[civ] *Ad quendam de Lesbia [= A G M]*

4. *cum caupone A G M [ed. 1472] |/*
 S: a) = A G M II b) *cum tappone* mss. et Maffei liber [R], *cum tapone* Zanchi exemplum, *in tripone* Patauinus [*cum tri-*
pone P] II c) *cum turpi ore* ||
 Sc : *cum Tappone* ||

[cv] *In Mentulam [= A M]*

De Mentula G ||

i. *Pimplaeum* A G M S Sc || *Piplaeum* G comm. [ed. 1473] ||

[evi] *De puero et praecone [= A G M]*

i. *bello* A M || *o bello* G ||
 S: a) = A M II b) *obelio* o. mss. [P, *obellio* R], «si nomen forte id pueri fuit» ||
 Sc := A M II

i. *esse* A G M ||
 S: a) = A G M II b) *ipse* Maffei liber [R, et P] ||
 Sc := A G M II

[evu] *Ad Lesbiam [=A G M]*

i. *quicquam cupidoque o. obtigit* A¹ G M [hic -dq-] [Auan-tius] II q. *cupido* O. *obtigit* A² ||
 S : a) = A² [sed -dq-] || b) *quidquid* mss. [quidP, *quicquid* R],

obtulit Patauinus [*obtullit* P] || c) fort, quis quid *cupido* O.
obtulit II

Sc: = A¹ G II

3. *nobis quoque* A G M [edd.] ||
 S : a) = A G M II c) *nobisque hoc* ||
 Sc : = A G M II

6. A⁷*obis o lucem magis* A¹ || O mihi cara magis A² ||
Nobis o lucem G || * *o lucem* M ||
 S: a) = A² U b) *Nobis o luce* [R P] et *lucem* mss.; fort,
 desunt uersus post hunç ||
 Sc : = G H

7-8. *magis hac est Optandus uita* A [ed. 1473] j| m. liac quid
Optandum uita G M [hic stellulis utriusque uersui praepositis] ||
 S : a) = A II b) *magis me est* [R P] aut *mage me est* mss. ||
 c) *magis mi esse Optandum in uita* ||
 Sc: *magis est me Optandus uita* [i. e. ζηλωτάς τού βίου, propter beatam uitam. «Dicere quis poterit, quis felicior uno me uiuit, aut magis me optandus est uita?»] ||

[xcviii] *In Cominium* [=G M]

In Siconium A ||

i. *Siconi arbitrio populi* A [S/, *Coni a. p. Auantius*] ||
 Si, *Comini, a.populi* G M ||
 S: a) *Si, Comini, arbitror* [uoluitne -trio?] *populi* || b) *Sic homini populari arbitrario* mss. [R P], *Sic horum alii* [*Sic holum V*] II c) «emendauit Hieronymus Auantius *Si Comini arbitrio populi,* incertum an uetus exemplar secutus. Sed caussam cur suo loco uerba moueantur, non uideo. Legendum igitur *Si Comini populi arbitrario*» ||
 Sc: = S emend. ||

4. *exeeta* A G M ||
 S: a) = A G M [sed -xs-] || b) *exserta* o. mss. [R P] ||
 Sc: = A G M II

5. *gutturē A G M [cdd.] ||*
 S : a) = A G M II b) *gurgite Patauinūs [P, gutture R] ||*
 Sc : = A G M II

[cix] *Ad Lesbiam [=A G M]*

- i. *perducere A G M [cdd.] ||*
 S : a) *producere [Auantius], * = A G M || bc) producere*
 mss. II
 Sc: = A G M II

6. *Alternūm A¹ M [ed. 1472] || Aeternūm A* G [cdd.] ||*
 S : a) — A² G, * = A¹ M ; bc) *Aeternūm [mss. R P] ||*
 Sc : = A¹ M II

[cx] *Ad Aufilenam [=A M]*

In Aufilenam G ||

- i. *laudantur amicāe A G Sc || laudantur : amicāe M S ||*
 4. *et fers A¹ G M [Auantius] || nec fers A² [cdd.] ||*
 S: a) = A¹ G M II b) *nec f. mss. [R P]; Guarinus et f,*
 «nec tamen librum me ueterem sit secutus exprimit» ||
 Sc : = A¹ G M II
 7. *efficitur A G M II*
 S: ac) = A G M II b) *efficit [R P] et effecit [V, ed. 1472]*
 mss. II
 Sc: *effexit II*

[exi] *Ad Aufilenam [= A M]*

In eandem G ||

1. *contentam A G M S [cdd.] || contentas Sc ||*
 2. *laus est A G [cdd.] || una est e M ||*

S : a) = A G II b) sic o. mss. [R P || c) *est laus e* ||
 Sc: *laus e* ||

4. *efficere ex patruo* A G M S Se [ed. 1472] ||

[cxn] *In Nasonem* [=A² G M]

In nasonam A¹ ||

i. *Naso neque* A G M ||

S : a) = A G M, # *Naso nec* ||

Se: *Naso nam* ||

i. *homo sed* A G M   S[Calphurnius] || *homo es, qui.. .?*
 uel *homo est, qui... ?* Sc ||

[cxiii] *Ad Cinnam* [= A² G M]

De Cinna A¹ ||

1. *sedebant* A   G M ||

S: ac) = A G   M II b) *solebant*   mss.]R P], sed illud ree-
 tius I(

Sc: *solebant* [edd.] ||

2. *Moechi lia* A G M ||

S: a) = A G M I] bc) «cum ueteris lectionis, quamuis cor-
 ruptae, rationem semper habendam existimo, tum conandum
 etiam cuique ut ab illa, emendans, quam minime possit, longe
 discedat; itaque cum in mss , quos uiderim, omnibus, lega-
 tur *Mecilia* [R, *Medii* P], leuiter muto distinguoque *Moechi*,
 *7/0» II

Sc : *Moechi, illi ah* ||

4. *Singula* A G M S II *Singlum* Sc ||

[cxiv] *In Mentulam [=M]*

De saltu firmano A¹ || In Firmanum A² [CXIV-CXV] || De saltu firmano qui mentula diues dicitur G ||

1. *Firmano saltu A¹ M || Firmanus salius A² || Firmani saltus G jI*

S: ac) = A^d M II b) sic Aldus olim, quod «retinendum censeo»; Guarinus *Firmani saltus*, mss. *Firmanus saluus* et *salius* [*salius* aut *saluus* R, *saltus* P] ||

Sc: *Formjanus saltus* ||

2. *tot res in se A G M [edd.]* ||

S: a) = A G M II bc) *quot res in se* mss. [P, *tot* R], «quasi admirantis» ||

Sc: = S emend. ||

3. *Aucupium o. g^o., pisceis A G [qui piscis] M [qui pisces]* ||

S: a) *Aucupia o. g p i s c i s* || b) *Aucupia* mss., «distinetum ab o. g. *piscis* \ *Aucupiam*; o. g. p. R.»; sic Pomponius [119, Non. 784 L.] *omne piscati genus*; «*piscis* autem, pro *pisces*», more ueterum [Putat igitur Statius ita fieri posse, ut Catullus aut *Aucupia o. g.?* *piscis* scripserit, aut *Aucupia, o. g. piseis*] jI

Sc: *Aucupia o. g.?, piscis* ||

4. *Nec quicquam fructus A G || Nequicquam fructus M* ||

S: ac) *Necquicquam /., * TSec quidquam f.* || b) *Ne quid-* quam mss. [R, *Necquicquam* P], «illud [*Nec q.?*] probabilius» ||

Sc: =M H

4. *exuperat A G M || exsuperat S || exsuperas Sc* ||

6. *dum tamen A M [Auantius] || dum modo G [edd.]* ||

S: a) = A M |j bc) *dum modo* mss. [R P], «et retinendum putto» II

Sc: =S emend. ||

6. *egeat A G M S [edd.] || egeas Sc* ||

[cxv] *In eundem [=M]*

In Mentulam A¹¹ | De eodem G ||

1. *instar A G [edd.] || noster A [Auantius] []*

S: a) = A G iI be) sic o. mss. [R P] «et ferri possit..; tam en... suspicabar legendum... *iusti** ||

Sc: *iusta* [i. e. *iuxta*] ||

*

2. *caetera AG(] cetera M[edd.] ||*

S: a) = M II b) *extera* Zanchiliber ||

Sc: = A G II

4. *tot bona A G M [Auantius] ||*

S: a) = A G M I) b) *tot moda* mss. alii [R P], *tot ?nodo* alii [et Parthenius], ut Zanchi liber, «quod sit ipsum tolerabilius, nec enim plane satisfacit» ||

Sc: *totmoda* ||

6. *ut sint maxima et ultra Non h. s. uere m. m. nimis*

A M II *ipse est maximus ultor Non 11. s. uere m. m.* minax G ||

S: a) = A M H b) *ipse si maximus ultor Non* h. s. uero m. m. minax mss. [R P] || c) *ipse hic maximus ultor Non* h. s. uero m. m. minax ||

Sc: *ipse est maximu' lustro* [qui in lustris paterna et auita absumit] *Non 11. s. uere m. m. minax* ||

[cxvi] *Ad Gellium [=A G M]*

i. *uenante requirens A¹ || u. requiris A² || u. requiro G ||*
uenante * M ||

S: a) *uenante requirens* [edd.] i| b) sic. mss. *meliores* [R P], et *deprauatam lectionem corrigere* «*experiantur acuti homines*» ||
 Sc: *uenanda requirens* ||

4. *Infestum telis icere musca A || Infesta in nostrum mittere tela G || Tela infesta meum mittere in usque M ||*

S: a) *Telis infesta mic teremusque* (| b) sic mss. meliores
[miceremusque R, mitteremusque P] || c) Telis infestans mi
icere musca ||

Sc: *Telis infesto mi icere, musca ||*

6. *hinc A G Sc II huc M S ||*

7. *amictu A G M S Sc [Calphurnius] ||*

8. *Affixus A S [qui Adf] [cdd.] j] Atfixus G M Sc ||*

Dies uetere prouerbio diem docet. Cum ad has Statii lectiones atque emendationes abhinc annos tris aggrederer colligendas, pro certo habebam quam editionem Eliis «antiquissimam» appellauit, eam ante a. 1472, quo anno «princeps» impressa est, esse factam; cum uero iam primas huius operis paginas typothetis dedisset, accidit ut, «antiquissimae» et «principis» exemplaribus diligentius collatis, eorum minus esse improbandam opinionem suspicarer, qui Catulli librum a. 1472 primum typis descriptum confirmarent. Inter utramque sententiam uel alii diiudicabunt, uel ipse, si plenissimam utriusque editionitis collationem confidere potero. Id interea legentis oro, ut quae in primis primae paginae uersibus a me scripta sunt, ita uelint corrigere:

in iis primus Venetiis a. 1472 editionem fecit, quae «princeps» postea dicta est: hanc ibidem iterauerunt a. 1475, Romae fortasse paulo ante [haec est «antiquissima»]; eadem ratione *et q. s.*

Paulo post, in conspectu notarum, ita :

ed. ant. = editio antiquissima, quae Romae fortasse facta est inter 1472, ut uidetur, et 1475;

ed. 1472 = editio princeps;

ed. 1473 = editio Parmensis.

Tum in Statii lectionibus:

III 12 *Illuc A G M ed. [1472] || III 16... [ed. 1472, ubi bonus i. p.] II IV 24... [ed. 1472, edd.] || VI 12-14. . A² [ed. 1472] II X 7. . . [ed. 1472] || X 14. .. [ed. 1472, cdd.] || XII 16 ... [ed. 1472, edd.] || XIII 6 . . . [ed. 1472, cdd.] ||*

XIV 5... [ed. 1472] Il XV u... [ed. 1472] [| XV 12...
[ed. 1472] Il XVII i... [ed. 1472, edd.] || XVII 3... [R,
inrediuiuis P R corr., ed. 1472] || XVII 6■. *subsalii* A² ||
Salisubsuli M || XXI 8... [ed. 1472] || XXI 11... [ed. 1472] ||
Meus... y XXIV 4 5 - . . . [hic *delicias*, ed. 1472] || XXV 5...
[R, ubi *osscitantes*], *mulier...* [| XXVIII 12... [ed. 1472] ||

Restat ut gratias agam quam maximas Francisco Rebelo Gonçalves, doctissimo uiro, Conimbrigensi et Bononiensi collegae, cuius humanitate ac liberalitate factum est, ut quod olim beneficium Lusitanus homo in meum ciuem contulit, id, si non simili munere, quod sentio quam sit inferius accepto, sed pro uiribus saltem atque summa remunerari uoluntate conarer.

BONONIAE, IN VNIUERSITATE STUDIORUM MCMXLVIII - MGML.

IOANNES BAPTISTA PIGHI.